ងហេតមរៃត្រសាសមង់សា : តែខង្គំ ទង់និងប ម៉ាត្រ ប្ទទេសប្រទេស

- XE # Ex.

I. ម្រងផ្តិសខ្វេមមេស់គណមក្សម្របាខភពម្ភុយ

១- គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាប្រស្វតចេញពីចល់នាតស៊ូរបស់ប្រជាជន ដើម្បីឯករាជ្យជាតិ

គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា មានឈ្មោះដើមថា "បក្សប្រជាជនបដិវត្តន៍ខ្មែរ "។ គណបក្សបាន បដិសន្ធិនៅថ្ងៃទី២៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ១៩៥១ ដោយមានប្រភពពីចលនាតស៊ូរបស់ប្រជាជនកម្ពុជាប្រឆាំង អាណានិគមនិយមដើម្បីឯករាជ្យជាតិ ។ ចលនាបដិវត្តន៍រំដោះជាតិរបស់ប្រជាជនកម្ពុជាក្រោមការ ដឹកនាំរបស់គណបក្សនៅដំណាក់កាលនោះ បានរួមសាមគ្គីយ៉ាងស្អិតរមូតជាមួយចលនាតស៊ូរបស់ប្រជាជនវៀតណាម និងចលនាតស៊ូរបស់ប្រជាជនឡាវ ប្រឆាំងអាណានិគមនិយមបារាំងដែលបាន ចូលមកក្រូតត្រាប្រទេសទាំងបី និងបានប្រែក្លាយប្រទេសទាំងបីទៅជាសហព័ន្ធឥណ្ឌូចិនចំណុះបារាំង តាំងពីចុងសតវត្សទី ១៩ មក ។

ចាប់តាំងពីថ្ងៃបដិសន្ធិ គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាបានពុះ៣រឆ្លងកាត់បណ្តាដំណាក់កាលធំៗជា ប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ប្រទេសជាតិប្រកបដោយវីរភាព លើមូលដ្ឋានប្រកាន់ខ្ជាប់ឥតប្រែប្រួលនូវ**គោល** បំណង និងឧត្តមគតិរបស់ខ្លួន គឺឈរនៅខាងប្រជាជន ផ្សារភ្ជាប់រួមសុខទុក្ខជាមួយប្រជាជនគ្រប់ កាល:ទេស: ប្រឹងប្រែងជម្នះគ្រប់ឧបសគ្គ ហ៊ានធ្វើពលិកម្មឥត្សញរា ដើម្បីប្រទេសកម្ពុជាមួយឯករាជ្យ សន្តិភាព សេរីភាព ប្រជាធិបតេយ្យ អព្យាក្រឹត និងវឌ្ឍនភាពសង្គម។

ពីឆ្នាំ ១៩៥១ ដល់ ឆ្នាំ ១៩៥៣ ចលនាតស៊ូរំដោះជាតិក្រោមការដឹកនាំរបស់បក្សប្រជាជនបដិវត្តន៍ ខ្មែរមានភាពខ្លាំងក្លាប់ផុត និងស្ថិតក្នុងប្រៀបវាយសម្រុកយ៉ាងខ្លាំងលើពួកអាណានិគមនិយម ដែលបានរួមវិភាគទានយ៉ាងធំធេងចំពោះជោគជ័យនៃចលនាក្រោកឈររបស់ប្រជាជនទូទាំងប្រទេស ដើម្បីដណ្ដើមឯករាជ្យជាតិនាថ្ងៃ ៩ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩៥៣ ក្រោមព្រះរាជបូជនីយកិច្ចនៃ ទ្រះនស្គោះ ច្រះចានសម្ដេច ច្រះឧសាត្ដម សីមានុ ច្រះមហាត្សទ្រនៃច្រះរាជាលាចទ្រត់ម្ហា ។ បន្ទាប់ពី ប្រទេសជាតិទទួលបានឯករាជ្យហើយ បក្សបានបន្ដធ្វើសកម្មភាពនយោបាយដើម្បីការពារឯករាជ្យ អព្យាក្រឹតភាពរបស់កម្ពុជាប្រឆាំងនឹងការជ្រៀតជ្រែករបស់បណ្ដាអនុភាពអមិត្ដពីខាងក្រៅ ព្រមទាំង ជំរុញការតស៊ូលើកស្ទូយសិទ្ធិ សេរីភាព ប្រជាធិបតេយ្យ និងជីវភាពស់នៅរបស់ប្រជាជន។

ពេលប្រទេសជាតិត្រូវធ្លាក់ចូលក្នុងភ្លើងសង្គ្រាមពីឆ្នាំ ១៩៧០ ដល់ ឆ្នាំ ១៩៧៥ ដែលបង្កឡើង ដោយកម្លាំងអមិត្តពីខាងក្រៅ និងរដ្ឋអំណាច លន់ នល់ បន្ទាប់ពីរដ្ឋប្រហារ ថ្ងៃ ១៨ មីនា ឆ្នាំ ១៩៧០ មកនោះ បក្សបានបន្តធ្វើការតស៊ូរំដោះជាតិយ៉ាងប្តូរផ្តាច់នៅក្នុងរណសិប្រូបរួមជាតិកម្ពុជា។ ចលនា បដិវត្តន៍រំដោះជាតិនៅដំណាក់កាលនោះដែលទទួលបានការគាំទ្រ និងចូលរួមពីប្រជាជននៅទូទាំង ប្រទេស និងការជួយឧបត្ថម្ភគាំទ្រពីប្រជាជនស្នេហាសន្តិភាព និងយុត្តិធម៌លើសកលលោកបានធ្វើ ការវាយសម្រុកយ៉ាងខ្លាំងក្លាលើរដ្ឋអំណាច លន់ នល់ ដណ្ដើមបានជ័យជម្នះដ៏ត្រចះត្រចង់ នាថ្ងៃ ១៧ ខែ មេសា ឆ្នាំ១៩៧៥ ។

២-គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ជាកម្លាំងនយោបាយតែមួយគត់ដែលបានដឹកនាំការប្រយុទ្ធ ផ្តួលរំលំរបបប្រល័យព្វជសាសន៍ សង្គ្រោះជាតិឲ្យរស់រានមានជីវិតឡើងវិញ :

លើមូលដ្ឋានជ័យជម្នះក្នុងសង្គ្រាមស្នេហាជាតិនេះ ប្រជាជនកម្ពុជាសង្ឃឹមថានឹងបានរស់នៅក្នុង ឯករាជ្យ សន្តិភាព និងសេរីភាព ហើយរួមគ្នាកសាងទឹកដីឡើងវិញ។ ប៉ុន្តែក្តីសង្ឃឹមនេះត្រូវលោយ សូន្យតែមួយប៉ព្រិចភ្នែក អាស្រ័យដោយពួកប៉ុល ពត ដែលបានចេញមុខក្បត់ដោយចំហ បានប្លន់សិទ្ធិ ដឹកនាំរបស់បក្ស ប្រមូលយកសិទ្ធិអំណាចទាំងអស់មកក្នុងកណ្ដាប់ដៃពួកវា ដើរតាមមាគ៌ាក្បត់ជាតិ ក្បត់ប្រជាជន ហើយបង្កឡើងនូវគ្រោះមហន្តរាយ វិនាសកម្មរាប់មិនអស់មកលើប្រជាជាតិ រុញច្រាន ឲ្យប្រជាជាតិត្រូវធ្លាក់ក្នុងជ្រោះជ្រៅនៃការប្រល័យពូជសាសន៍ដ៏យោរយៅបំផុតពុំធ្លាប់មានក្នុង ប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់មនុស្សជាតិ។ ពួក ប៉ុល ពត បានបំបាត់ចោលទីក្រុង , ទីប្រជុំជន បង្ខំប្រជាជនរាប់ លាននាក់ឲ្យចាកចោលផ្ទះសម្បែងទ្រព្យសម្បត្តិរបស់ខ្លួន ទៅនៅទីជនបទក្នុងសភាពលំបាកតោកយ៉ាក វិនាសហិនហោចយ៉ាងវេទនាបំផុត ។ ពួកវាបំបាត់ចោលប្រាក់កាស , ផ្សារផ្សោរ វឹបអូសឧបករណ៍ ផលិតកម្ម និងរបស់ប្រើប្រាស់ក្នុងជីវភាពផ្ទាល់របស់ប្រជាជន បង្ខំប្រជាជនឲ្យ " ហូបរួម នៅរួម " និង ធ្វើពលកម្មធ្ងន់ធ្ងរដូចទាសករ ។ ពួកវាបំបិទវត្តអារ៉ាម , សាលារៀន , មន្ទីរពេទ្យ ជាន់ឈ្លីប្រពៃណី ទំនៀមទម្លាប់ដ៍ល្អប្រពៃរបស់ប្រជាជន បំផ្លាញវប្បធម៌ជាតិ កាត់ផ្ដាច់មនោសញ្ចេតនាចំពោះឪពុក ម្តាយ បងប្អូន ប្តីប្រពន្ធ ញាតិមិត្ត។ ពួកវាបំភ្លេចនូវឧបការគុណរបស់ប្រជាជនដោយតបស្នងមកវិញនូវ ការដកហូតយកអស់សិទ្ធិសេរីភាព ទារុណកម្មធ្ងន់ធ្ងរ និងការកាប់សម្លាប់យ៉ាងយង់ឃ្នង ព្រមជាមួយ នេះ កម្មាភិបាល , បក្ខជន និងយុទ្ធជន យុទ្ធនារី ស្នេហាជាតិដ៏ស្មោះត្រង់បរិសុទ្ធរាប់ម៉ឺននាក់ដែលមិន ព្រមដើរតាមមាគ៌ាក្បត់ក៏ត្រូវពូកវាសម្លាប់យ៉ាងយោរយៅ ក្រោមផ្លាក**។ បដិវត្តន៍សង្គមទាំងស្រុង និងដាច់ ខាត 🔭 បោសសម្អាតសង្គម 🔭 ទោ**សឧក្រិដ្ឋរបស់ពូក ប៉ុល ពត មានទំហំធំធេងណាស់ ដែលមិន អាចរៀបរាប់អស់បានឡើយ ។ ក្នុងរយៈពេល៣ឆ្នាំ ៨ខែ ២០ថ្ងៃ ក្រោមការត្រូតត្រារបស់ពួក ប៉ុល ពត ព្វកវាបានបំផ្លាញចេនាសម្ព័ន្ធសង្គមជាតិដែលទទូលរងវិនាសកម្មដោយសារសង្គ្រាម៥ឆ្នាំរួចមក ហើយនោះឲ្យរលាយខ្ទេចខ្ទីដល់ឫសគល់ ។ ប្រជាជនកម្ពុជាជាង៣លាន៣សែននាក់ត្រូវបាត់បង់ ជីវិតយ៉ាងអយុត្តិធម៌ ឯអ្នកនៅមានជីវិតត្រូវស្ថិតក្នុងគុកឥតជញ្ជាំងដែលរង់ចាំតែថ្ងៃស្លាប់ប៉ុណ្ណោះ ។ នៅពេលនោះ ប្រជាជាតិខ្មែរបានស្ថិតនៅលើមាត់រណ្ដៅនៃគ្រោះរលាយសាបសូន្យ បើគ្មានការជួយ សង្គ្រោះឲ្យទាន់ពេលវេលាទេ។

នៅក្នុងកាលៈទេសៈដ៍ធ្ងន់ធ្ងរបំផុតនេះ ការផ្ដាច់ខ្លួនចេញរបស់ជនបដិវត្តបរិសុទ្ធ និងការប្រឆាំង ជាមួយប៉ុល ពត ជាបុគ្គល ជាពួក ជាក្រុម បានកើតមានជាបន្តបន្ទាប់ចាប់ពីចុងឆ្នាំ ១៩៧៤ ដើមឆ្នាំ ១៩៧៥ នៅភូមិភាគឦសាន នៅខេត្តកោះកុង ជាពិសេស ចលនាបះបោរទ្រង់ទ្រាយធំរបស់កង កម្លាំងប្រជាប់អាវុធ និងប្រជាជននៅភូមិភាគបូព៌ានាខែឧសភា ឆ្នាំ ១៩៧៤ បានបង្កើតឱកាសនៃការ ដៃោះប្រទេសជាតិពីរបបប្រល័យពូជសាន៍ ។ ចលនាបះបោរនៅភូមិភាគបូព៌ាគូបផ្សំនឹងកម្លាំងដែល កសាងបណ្ដុះបណ្ដាលដោយសម្ដេច **ទើន សែន** កម្លាំងតស៊ូនៅភូមិភាគឦសាន និងនៅខេត្ត

កោះកុង ព្រមទាំងប្រជាជនរាប់ម៉ឺននាក់ដែលកៀសខ្លួនពីរបបប៉ុល ពត ទៅប្រទេសវៀតណាម និង ឡាវបានក្លាយជាមូលដ្ឋាននៃកម្លាំងបដិវត្តដំខ្លាំងក្លា ។ កម្លាំងទាំងនេះបានធ្វើការឯកភាពគ្នាបង្កើត ឡើងរលេសអិត្រសមគ្គីសឡេះខាតិអម្ពុខា នៅថ្ងៃ ២ ធ្នូ ឆ្នាំ ១៩៧៨ នៅឃុំជើងឃ្លូ ស្រុកស្នូល ខេត្តក្រចេះ។ ណេសិរ្យដែលមានគណៈដឹកនាំ១៤រូប រួមមាន សម្ដេច សេខ សំខែ សម្ដេច ខា ស៊ីម សម្ដេច ហ៊ុន សែខ និងឥស្សរជនស្នេហាជាតិ ១១រូបទៀត បានចេញសេចក្ដីប្រកាសស្ដីពីគោល នយោបាយ "១១ខ" បំផុសស្មារតីរបស់ប្រជាជននៅគ្រប់ទិសទីឱ្យក្រោកឈរឡើងរួមសាមគ្គីគ្នាដើម្បី កម្វាត់របបដំយង់ឃ្នងនេះ និងបានអំពាវនាវដល់បណ្ដាប្រទេស និងប្រជាជនដែលស្រឡាញ់សន្ដិភាព និងយុត្តិធម៌នៅលើពិភពលោកជួយឧបត្ថម្ភគាំទ្រដល់បុព្វហេតុជាអាយុជីវិតនេះ ។ ឆ្លើយតបនឹងការ អំពាវនាវរបស់ណេសិរ្ជ តែក្នុងយេៈពេលប៉ុន្មានថ្ងៃប៉ុណ្ណោះ កុប្បកម្មប្រជាជនបានរីករាលដាលទូទាំង ប្រទេស ។ កងទ័ពបដិវត្តនៃរណសិរ្ជសាមគ្គីសង្គ្រោះជាតិកម្ពុជា ដោយមានការគាំទ្រពីប្រជាជនគ្រប់ ទិសទី និងមានការជួយឧបត្ថម្ភដ៏ធំផេងទាន់ពេលវេលាពីកងទ័ពស្មគ្រីចិត្តវៀតណាម បានវាយឲ្យ បរាជ័យជាបន្ដបន្ទាប់នូវកម្លាំងឆ្អឹងខ្នងរបស់ពួកប៉ុល ពត ពង្រីកបានតំបន់ដោះយ៉ាងទូលំទូលាយឈាន ទៅវាយសម្រកផ្ដាច់ព្រ័ត្រ ទទួលបានជ័យជម្នះជាប្រវត្តិសាស្ត្រជំត្រចះត្រចង់នាថ្ងៃ ៧មករា ឆ្នាំ ១៩៧៩។

ជ័យជម្នះ ៧មករា បានសង្គ្រោះអាយុជីវិតប្រជាជនកម្ពុជារាប់លាននាក់ដែលនៅសល់ពីការ កាប់សម្លាប់បានទាន់ពេលវេលា។ កម្ពុជាបានបិទទំព័រសករាជដ៍ខ្មៅងជីតបំផុតរបស់ខ្លួន ហើយបើកឡើង នូវទំព័រសករាជថ្មី គឺសករាជឯករាជ្យ សេរីភាព ប្រជាធិបតេយ្យ និងវឌ្ឍនភាពសង្គម។ ប្រជាជនកម្ពុជា ដណ្ដើមបានមកវិញនូវសិទ្ធិសេរីភាពគ្រប់យ៉ាង ក្លាយជាអ្នកធ្វើជាម្ចាស់លើជោគវាសនារបស់ខ្លួនពិត ប្រាកដ។ ព្រមជាមួយនេះ ជ័យជម្នះ៧មករាបានរួមវិភាគទានដ៏សំខាន់ចំពោះសន្តិភាព និងស្ថិរភាព នៅអាស៊ីអគ្នេយ៍។

៣- គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ជាកម្លាំងស្នូល និងជាបង្អែកដ៍កក់ក្ដៅរបស់ប្រជាជនក្នុង បុព្វហេតុកសាង និងការពារមាតុភូមិ :

បន្ទាប់ពីថ្ងៃជ័យជម្នះ៧មករា 'សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា ' ដែលជារដ្ឋរបស់ប្រជាជន និង ដើម្បីប្រជាជនត្រូវបានបង្កើតឡើង។ សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតកម្ពុជា រណសិស្រាមគ្គីសង្គ្រោះជាតិ កម្ពុជា ក្រោមការដឹកនាំរបស់គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាបានបំពេញភារកិច្ចជាប្រវត្តិសាស្ត្រនានាប្រកប ដោយការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់បំផុត ដើម្បីដោះស្រាយបញ្ហាប្រឈមធំ១យ៉ាងច្រើនក្នុងពេលតែមួយ ដែលគំរាមកំហែងដល់ការស់ឡើងវិញរបស់ប្រជាជាតិ ក្នុងស្ថានភាពមានសន្តិភាពផង និងមាន សង្គ្រាមផង ព្រមទាំងត្រូវមជ្ឈដ្ឋានខាងក្រៅមួយចំនួនហ៊ុំព័ទ្ធខាងនយោបាយ និងសេដ្ឋកិច្ចយ៉ាង អយុត្តិធម៌ និងអមនុស្សធម៌ថែមទៀត។ ភារកិច្ចធំៗរបស់យើងនៅដំណាក់កាលនោះគឺ ការពារការស់ ឡើងវិញរបស់ប្រជាជន ទប់ស្កាត់មិនឲ្យរបបប្រល័យពូជសាសន៍វិលត្រឡប់មកវិញបានពុះ៣រ ជម្នះផលលំបាកដ៏ធ្ងន់ធ្ងរនានាដែលរបបចាស់បានបន្សល់ទុក ខិតខំស្ការ និងកសាងសេដ្ឋកិច្ច សង្គម ឡើងវិញពីលេខស្វន្យ។ គណបក្សបានជ្រោងខ្ពស់ទង់មហាសាមគ្គីជាតិ ដឹកនាំប្រជាជនតស៊ូពុះ៣រ អនុវត្តនូវការកិច្ចទាំងនោះដោយជោគជ័យរាល់ឧបសគ្គ ធ្វើឲ្យប្រទេសជាតិមានស្ថិរភាពជាជំហានៗ

និងបានចេញផុតពីដំណាក់កាលដ៏លំបាកលំបិនបំផុត ឈានដល់ដំណាក់កាលពង្រឹងពង្រីកខ្លូនតែ ក្នុងរយៈពេល១០ឆ្នាំប៉ុណ្ណោះ ដែលបង្កបាននូវបុព្វបទ និងលក្ខណសម្បត្តិចាំបាច់នានាឲ្យកម្ពុជាបន្ត ឈានទៅមុខដោយជោគជ័យនៅលើមាគ៌ាសន្តិភាព បង្រូបបង្រួមជាតិ ប្រជាធិបតេយ្យ និងអភិវឌ្ឍន៍ ចាប់ពីឆ្នាំ ១៩៩១ រហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ន។

អ្វីៗដូចបានលើកឡើងខាងលើនេះ គឺជាសច្ចធម៌នៅក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រកម្ពុជា ដែលគ្មានជនណា ម្នាក់ ឬអនុភាពណាមួយអាចមកបំផ្លាញ ឬមូលបង្កាច់បានឡើយ។ **ការសប្បាយរីករាយរបស់ប្រជាជន** កម្ពុជានៅថ្ងៃនេះ គឺពិតជាផ្ដើមចេញពីជ័យជម្នះ៧មករា បើគ្មានជ័យជម្នះ៧មករា គឺពិតជាមិនអាចមាន អ្វីៗដូចសព្វថ្ងៃនេះឡើយ។ ប៉ុន្តែទោះបីជាដូច្នេះក្ដី ក៏៣៦ឆ្នាំមកនេះ នៅតែមានក្រុមជន និងមជ្ឈដ្ឋាន អគតិមួយចំនួនបន្តប្រឆាំងនឹងជ័យជម្នះ៧មករាទៀត អាស្រ័យដោយមហិច្ឆភានយោបាយដ៍ពិសពុល និងគ្រោះថ្នាក់បំផុតរបស់ពួកគេ។ ក្រុមជន និងមជ្ឈដ្ឋានអគតិទាំងនោះ មិនគ្រាន់តែមិនទទួលយកការ ពិតក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រប៉ុណ្ណេះទេ ពួកគេថែមទាំងប្រឌិតកាឡៃប្រវត្តិសាស្ត្រថែមទៀត ហើយជំរុញការ យោសនាបំភាន់ការពិតឥតឈប់ឈរ ធ្វើឲ្យមនុស្សមួយចំនូនមានការស្រពេចស្រពីល និងយល់ខុស ចំពោះប្រវត្តិសាស្ត្រ។ ក្រុមអ្នកវង្វេងប្រវត្តិសាស្ត្រទាំងនោះបានឃោសនាដដែលៗ មូលបង្កាច់ថ្ងៃជ័យ ជម្នះ៧មករា ថា ជាថ្ងៃដែលកម្ពុជាបាត់បង់ឯករាជ្យក្រោមការឈ្លានពានរបស់កងទ័ពវៀតណាម ទៅវិញ។ ការពិតជាក់ស្ដែងបានបង្ហាញច្បាស់ថា វត្តមាននៃកងទ័ពស្ម័គ្រចិត្តវៀតណាម គឺជាការឆ្លើយ តបទៅនឹងការអំពាវនាវរបស់រណសិរ្សសាមគ្គីសង្គ្រោះជាតិកម្ពុជា ដែលជាអង្គការចាត់តាំងស្របច្បាប់ តែមួយគត់របស់ប្រជាជនកម្ពុជានៅក្នុងដំណាក់កាលនោះ ព្រោះថាអង្គការណេសិរ្សសាមគ្គីសង្គ្រោះ ជាតិកម្ពុជា គឺជាតំណាងឲ្យឆន្ទៈរបស់ប្រជាជនកម្ពុជាទូទាំងប្រទេសដែលមានបំណងរើបម្រះក្រោក ឈរតស៊ូរំដោះខ្លួនពីរបបប្រល័យពូជសាសន៍ ។ ក្នុងកាល:ទេស:ដ៍ធ្ងន់ធ្ងរបំផុតនៅពេលនោះប្រជាជន កម្ពុជាដែលគ្មានកម្លាំង និងលទ្ធភាពគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីរំដោះខ្លួនពីសេចក្ដីស្លាប់ក្នុងរបបប៉ុល ពត មាន សិទ្ធិពេញលេញក្នុងការអំពាវនាវរកការជួយឧបត្ថម្ភពីខាងក្រៅដើម្បីផ្តូលរំលំរបបដ៏យោយៅនេះ ។ ប្រវត្តិសាស្ត្របែបនេះក៏ធ្លាប់កើតមានរួចមកហើយនៅប្រទេសជាច្រើនលើពិភពលោក ។ គេត្រូវតែ យល់ឲ្យច្បាស់ថា បើគ្មានការកាប់សម្លាប់ និងបង្ក្រាបរបស់របបប៉ុល ពត វាពិតជាគ្មានការក្រោកឈរ តស៊ូររបស់ប្រជាជនកម្ពុជាទេ ហើយបើគ្មានកម្លាំងប្រជាជនកម្ពុជាតស៊ូ ក៏មិនអាចនាំទៅដល់ការជួយ ឧបត្ថម្ភរបស់វៀតណាមនោះដែរ ។ ការជួយឧបត្ថម្ភនេះ ជាការរួមវិភាគទានក្នុងការជួយរំដោះប្រជា ជនកម្ពុជាពីពួកឃាតករ និងជួយការពារការរស់ឡើងវិញរបស់កម្ពុជាប្រឆាំងការប៉ុនប៉ងវិលត្រឡប់មក វិញរបស់ពួកប៉ុល ពត ។ កងទ័ពស្ម័គ្រចិត្តវៀតណាមបានធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ជាបន្តបន្ទាប់ចាប់ពីឆ្នាំ ១៩៨២ និងបានធ្វើមាតុភូមិនិវត្តន៍ទាំងស្រុង នៅខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៨៩ នៅពេលដែលកម្លាំងកម្ពុជាផ្ទាល់ មានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការបំពេញភារកិច្ចការពារជាតិ។ នេះគឺជាការពិតនៃប្រវត្តិសាស្ត្រ។

ចំពោះការងារកសាងបក្ស ត្រូវបានយកចិត្តទុកដាក់បំផុតទាំងខាងនយោបាយ សតិអារម្មណ៍ និងចាត់តាំង ធ្វើឲ្យសមត្ថភាពដឹកនាំរបស់បក្សបានលើកកម្ពស់ឥតឈប់ឈរ ដែលឆ្លើយតបទៅនឹង សំណូមពរនៃសភាពការណ៍ និងភារកិច្ចតាមដំណាក់កាលនីមួយៗ ។ យើងបានចាប់ផ្ដើមពីចំនួន សមាជិកដែលនៅសេសសល់តិចតូចមកមានសមាជិករាប់លាននាក់ ពីរចនាសម្ព័ន្ធចាត់តាំងដែល ត្រូវបំផ្លាញខ្ទេចខ្ទីមកមានរចនាសម្ព័ន្ធនៅគ្រប់ថ្នាក់ដែលចាក់គ្រឹះរឹងមាំនៅមូលដ្ឋាន ពីមានធនធាន មនុស្សជំតិចតូច មកមានធនធានមនុស្សច្រើនកុះករប្រកបដោយគុណធម៌ និងសមត្ថភាព។ ការងារ កសាងបក្សបានផ្នែកលើមូលដ្ឋានមហាចលនាស្នេហាជាតិ កសាង និងការពារមាតុភូមិរបស់រដ្ឋអំណាច និងប្រជាជននៅទូទាំងប្រទេស ។ គួរចងចាំថា មហាសន្និបាតលើកទី១របស់បក្ស បានប្រព្រឹត្តទៅនៅថ្ងៃទី ២៨ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ១៩៥១ ដែលត្រូវបានចាត់ទុកជាថ្ងៃបង្កើតបក្ស , មហាសន្និបាតលើកទី ២ របស់បក្សបានប្រព្រឹត្តទៅនៅខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៦០, មហាសន្និបាតបក្សលើកទី៣ ដែលជាមហាសន្និបាត កសាងបក្សឡើងវិញ បានដំណើរការពីថ្ងៃទី៥-៨ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៧៩, មហាសន្និបាតបក្សទី៤ បាន ប្រព្រឹត្តទៅនៅថ្ងៃទី២៦-២៩ ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៨១ ដែលបានប្ដូវឈ្មោះបក្ស មកជា "បក្សប្រជាជន បដិវត្តន៍កម្ពុជា", មហាសន្និបាតបក្សលើកទី៥ បានដំណើរការពីថ្ងៃទី១៣-១៦ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៨៥ ហើយ មហាសន្និបាតវិសាមញ្ជតំណាងទូទាំងប្រទេសរបស់គណបក្សពីថ្ងៃ១៧-១៨ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩១ បាន អនុម័តកម្មវិធីនយោបាយ លក្ខន្តិកៈកែប្រែថ្មី និងប្ដូរឈ្មោះបក្ស មកជា **គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា**។

II. ស្លាដៃធំៗខាម្រត់អ្គីសាស្ត្រមេស់អាធាមអម្រេខាខានអង្គខា

រយៈពេល ៣៧ ឆ្នាំ នៅលើកំណាត់ផ្លូវដ៏បត់បែន លំបាកស្មុគស្មាញ និងតស៊ូប្តូរផ្តាច់ គណបក្ស
ប្រជាជនកម្ពុជាបានដឹកនាំប្រទេសឱ្យឈានទៅមុខជាជំហានៗ បង្កើតបានសមិទ្ធផលធំៗជាប្រវត្តិសាស្ត្រយ៉ាងច្រើនជូនជាតិ ក្នុងបុព្វហេតុកសាង និងការពាមោតុភូមិ ការពារការរស់ឡើងវិញរបស់
ប្រជាជាតិ និងការពាររាល់សមិទ្ធផលនៃសង្គមជាតិ ។ រាល់ការប៉ុនប៉ងរបស់បណ្តាមជ្ឈដ្ឋានអគត៌
ដែលចង់នាំកម្ពុជាឱ្យវិលទៅរកអស្ថិរភាពវិញ សុទ្ធតែត្រូវទទួលបរាជ័យ ។ ក្រោមការដឹកនាំរបស់
គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ប្រទេសជាតិបានឆ្លងកាត់ដំណាក់កាលស្តារឡើងវិញដោយជោគជ័យ
ហើយកំពុងស្ថិតក្នុងជំហានថ្មីដ៍សំខាន់នៃដំណើរការអភិវឌ្ឍន៍របស់ខ្លួន ។

ក្នុងការបំពេញបេសកកម្មបម្រើជាតិ គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាបានសម្រេចស្នាដៃធំៗជា ប្រវត្តិសាស្ត្រ គឺ :

ដំណាក់កាលពីឆ្នាំ ១៩៧៩ ដល់ឆ្នាំ ១៩៩៣ :

១-បានវាយរំលំរបបប្រល័យពូជសាសន៍ប៉ុល ពត ទទូលបានជ័យជំនះជាប្រវត្តិសាស្ត្រនាំ **ថ្ងៃ ៧ មករា ឆ្លាំ ១៩៧៩** ដែលបានសង្គ្រោះជាតិឱ្យរស់ឡើងវិញទាន់ពេលវេលា ហើយបានប្រយុទ្ធទប់ ស្កាត់មិនឱ្យរបបដ៏យង់ឃ្នងនេះអាចវិលត្រឡប់មកវិញបាន ដើម្បីការពារការរស់ឡើងវិញបេស់ ប្រជាជាតិ ។

២-បាននាំមកជូនប្រជាជនវិញនូវសិទ្ធិ សេរីភាព លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ កិត្តិយស និងសេចក្តីថ្លៃថ្នូរ ដែលត្រូវបាត់បង់ទាំងស្រុងក្នុងរបបប៉ុល ពត ។

៣-បានស្ដារ និងកសាងសេដ្ឋកិច្ច សង្គមឡើងវិញចាប់ពីលេខស្វន្យ ធ្វើឲ្យគ្រប់វិស័យបានរស់ ឡើងវិញ ជីវភាពប្រជាជនត្រូវបានស្ដារឲ្យមានស្ថិរភាពជាជំហានៗ ហើយបង្កបាននូវបុព្វបទ និង

លក្ខណសម្បត្តិជាមូលដ្ឋានបំផុតសម្រាប់ការបន្តស្តារ កសាឯ និងអភិវឌ្ឍប្រទេសរហូតមកដល់ បច្ចុប្បន្ន។

៤- បានធ្វើជាកម្លាំងស្នូលក្នុងដំណើរការស្វែងរកសន្តិភាព និងការបង្រួបបង្រួមជាតិរហូតសម្រេច បានកិច្ចព្រមព្រៀងសន្តិភាពទីក្រុងប៉ារីស ស្តីពីដំណោះស្រាយនយោបាយបញ្ហាកម្ពុជា នាថ្ងៃទី ២៣ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩១ និងជាកម្លាំងបង្អែកដែលមិនអាចខ្វះបានក្នុងការអនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ព្រមទាំង ការបង្កើតរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាទីពីរ ។

ដំណាក់កាលពីឆ្នាំ ១៩៩៣-២០១៤ :

9- បានការពារយ៉ាងគត់មត់នូវរាល់សមិទ្ធផលនៃសង្គមជាតិ ការពាររដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជា-ណាចក្រកម្ពុជា ទប់ស្កាត់ការប៉ុនប៉ងវិលត្រឡប់មកវិញនៃរបបប្រល័យពូជសាសន៍ ថែរក្សាស្ថិរភាព នយោបាយ សន្តិសុខ សណ្តាប់ធ្នាប់សង្គម និងនិន្តេរភាពនៃគ្រប់ស្ថាប័នរដ្ឋ។

២- បានការពារកម្មសិទ្ធិស្របច្បាប់របស់ប្រជាជន ការពារអាជីពរបស់មន្ត្រីរាជការ និងកង

កម្លាំងប្រជាប់អាវុធ និងការពាររាល់កិច្ចសន្យាវិនិយោគទុនពីសម័យរដ្ឋកម្ពុជា។

៣- បានការពារ ពង្រឹង និងពង្រីកលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យសេរី ពហុបក្សនៅកម្ពុជាឲ្យកែចម្រើន ឥតឈប់ឈរ លើកកម្ពស់ការគោរពសិទ្ធិមនុស្ស សមភាពយេនឌ័រ សម្រេចបានការបោះឆ្នោតជាបន្ត បន្ទាប់ប្រកបដោយលក្ខណៈសេរី ត្រឹមត្រូវ និងយុត្តិធម៌។ ការពារលទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោត រក្សា ស្ថិរភាពនៃរាជបល្ល័ង្ក និងសម្រេចការធ្វើវិសោធនកម្មរដ្ឋធម្មនុញ្ញ ដែលបានធានាឱ្យប្រទេសជាតិមាន ស្ថិរភាព និងបន្តឈានទៅមុខយ៉ាងត្រឹមត្រូវតាមគន្លងនៃលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ និងនីតិជ្នេ។

៤-បានធ្វើឲ្យទឹកដីទាំងមូលទទួលបានសន្តិភាពពេញលេញ និងការបង្រួបបង្រួមជាតិ ចាប់ពី ចុងឆ្នាំ ១៩៩៨ មក តាមរយៈនយោបាយឈ្នះ ឈ្នះ ដឹកនាំដោយសម្ដេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ **ច្បីខ សែខ** ដែលបានធ្វើឲ្យអង្គការចាត់តាំងនៃរបប ប៉ុល ពតត្រូវលោយទាំងស្រុងទាំងខាងនយោបាយ និងយោធា បញ្ចប់ទាំងស្រុងនូវសង្គ្រាមដ៏រ៉ាំរ៉ៃ ហើយបានធ្វើសមាបារណកម្មប្រជាជនកម្ពុជាដែល បែកបាក់ព្រាត់ប្រាសក្នុងសង្គ្រាមឱ្យបានវិលត្រឡប់មក្សមរស់ក្នុងសង្គមជាតិវិញប្រកបដោយភាព សុខដុមរមនា មានស្ថិរភាព និងការអភិវឌ្ឍ។

៥- បានអនុវត្តប្រកបដោយផ្លែដ្ឋានូវកំណែទម្រង់រដ្ឋដ៏ស៊ីជម្រៅ និងទូលំទូលាយ ដែលរួមមាន កំណែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ ការប្រឆាំងអំពើពុករលូយ កំណែទម្រង់កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ កំណែទម្រង់ច្បាប់ និងប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ កំណែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ កំណែទម្រង់ វិមជ្ឈការ និងវិសហមជ្ឈការ កំណែទម្រង់ជលផល ដីធ្លី ការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើ ធនធានធម្មជាតិ និង

បរិស្ថានប្រកបដោយនិរន្តរភាព ។

និងអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចឲ្យសម្រេចបានកំណើនជារៀងរាល់ឆ្នាំប្រកបដោយចីរភាព ៦- បានស្ពារ ធ្វើឲ្យជីវភាពរបស់ប្រជាជនបានប្រសើរឡើងជាលំដាប់ ហើយភាពក្រីក្រត្រូវបានកាត់បន្ថយជាបន្ត បន្ទាប់។ ទាក់ទាញបានអ្នកវិនិយោគកាន់តែច្រើនមកបណ្តាក់ទុនដែលបានបង្កើនការងារ មុខរបរ និង ចំណូលជូនប្រជាជន។ កសាងសមិទ្ធិលើគ្រប់វិស័យយ៉ាងច្រើនអនេកនៅគ្រប់ទិសទី ។ កម្ពុជាត្រូវ បានវាយតម្លៃថា ជាប្រទេសទី ៥ ក្នុងចំណោមប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ដែលសម្រេចបាននូវគោលដៅ អភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍ឆ្នាំ ២០១៥ និងស្ថិតក្នុងចំណាត់ថ្នាក់ទី១ នៅអាស៊ីប៉ាស៊ីហ្វិកដែលបានសម្រេច វឌ្ឍនភាពល្អប្រសើរ ក្នុងការកែលម្អសូចនាករផ្នែកសង្គមកិច្ច។ ថ្មីៗនេះ ធនាគារពិភពលោកបានចាត់ បញ្ចូលប្រទេសកម្ពុជានៅក្នុងក្រុមប្រទេសដែលមានកំណើនគួរឲ្យស្ងប់ស្ងែង ដោយសម្រេចបាន កំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រចាំឆ្នាំជាមធ្យម ៧,៧% ក្នុងរយៈពេល២ទសវត្សចុងក្រោយ និងបានធ្វើឲ្យកម្ពុជា ក្លាយជាប្រទេសមានកំណើនសេដ្ឋកិច្ចលឿនបំផុតលំដាប់ទី ៦ នៅលើពិភពលោក ។ ក្នុងរយៈពេល មធ្យមទៅមុខទៀត សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជាត្រូវបានព្យាករថានឹងបន្តកើនក្នុងរង្វង់ ៧% ក្នុងមួយឆ្នាំ។

៧-បានកសាងខឿនការពារជាតិរបស់ប្រជាជនយ៉ាងរឹងមាំ ការពារបានគត់មត់នូវអធិបតេយ្យ បូរណភាពទឹកដី និងកេរមរតកវប្បធម៌ជាតិរបស់កម្ពុជា ។ ដោះស្រាយបញ្ហាព្រំដែនជាមួយប្រទេស វៀតណាម ប្រទេសឡាវ និងប្រទេសថៃ សម្រេចការបោះបង្គោលខណ្ឌសីមាព្រំដែនគោកជាមួយ ប្រទេសឡាវ និងវៀតណាមបានជិតរួចរាល់ ហើយបាន និងកំពុងកសាងខ្សែបន្ទាត់ព្រំដែនជាមួយ ប្រទេសជិតខាងប្រកបដោយសន្តិភាព មិត្តភាព សហប្រតិបត្តិការ និងអភិវឌ្ឍន៍ ។

៤- បានស្ការ និងលើកកម្ពស់ឡើងវិញនូវកិត្តិយស និងកិត្យានុកាពជាតិលើឆាកអន្តរជាតិ មាន ទំនាក់ទំនងមិត្តភាព និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការល្អជាមួយគ្រប់ប្រទេសដោយពុំប្រកាន់របបនយោបាយ។ សម្រេចជោគជ័យក្នុងការធ្វើសមាហរណកម្មព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាជាមួយសហគមន៍អន្តរជាតិទាំង ក្នុងក្របខ័ណ្ឌអនុតំបន់ តំបន់ និងក្របខ័ណ្ឌអន្តរជាតិ ដែលបាននាំមកនូវការគាំទ្រ និងជំនួយឧបត្ថម្ភ យ៉ាងច្រើនសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍប្រទេសជាតិ។ កម្ពុជាបានចូលជាសមាជិកអាស៊ាន ជាសមាជិកនៃអង្គការ ពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក និងអង្គការអន្តរជាតិផ្សេងៗទៀត បានចូលរួមដោះស្រាយកិច្ចការតំបន់ក៏ដូច ពិភពលោកដោយស្មើភាព និងស្មើសិទ្ធិជាមួយប្រទេសនានា និងបានបញ្ជូនកងកម្លាំងរបស់ខ្លួនទៅ ចូលរួមក្នុងការបំពេញបេសកកម្មថែរក្សាសន្តិភាពនៅប្រទេសមួយចំនួនក្នុងក្របខ័ណ្ឌអង្គការសហ-ប្រជាជាតិ។

សរុបមកឃេះពេល៣៧ឆ្នាំកន្លងទៅនេះ ផ្ដើមពីជ័យជម្នះ៧មករា ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាមាន កាផ្លោស់ប្ដូរយ៉ាងធំធេងដែលមិននឹកស្មានដល់។ ពីទឹកដីមូយដែលនៅសល់តែគំនរផេះផង់ ស្លាកស្នាម នៃសង្គ្រាម និងអំពើប្រល័យពូជសាសន៍ បានក្លាយមកជាទឹកដីកំពុងមានការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយ ស្បឿនលឿន និងចីរភាព។ កម្ពុជាដែលធ្លាប់ត្រូវគ្របដណ្ដប់ដោយអស្ថិរភាព សង្គ្រាមរ៉ាំរ៉ៃ ឧក្រិដ្ឋកម្ម និងការបែកបាក់ បានប្រែក្លាយជាប្រទេសប្រកបដោយសន្ដិភាព សេរីភាព ឯកភាពជាតិ ស្ថិរភាព ប្រជាធិបតេយ្យ និងនីតិរដ្ឋ ធ្វើឲ្យប្រជាជនបានរស់នៅយ៉ាងសុខដុមរមនា។ ព្រមជាមួយនេះ កិត្យានុភាព ជាតិដែលត្រូវបាត់បង់ ក៏ត្រូវបានស្ការ និងលើកកម្ពស់ឡើងវិញប្រកបដោយមោទនភាព ។ ប្រជាជនកម្ពុជាគ្រប់ៗរូប ទោះបីធ្លាប់បានឆ្លងកាត់របបប្រល័យពូជសាសន៍ ឬស្រទាប់យុវវ័យដែលមិនបានឆ្លង កាត់របបជំយោរយៅនេះក្ដី សុទ្ធតែមានចំណែកទទូលបានមនុញ្ញផលនៃជ័យជម្នះ ៧ មករា និង ដំណើររីកចម្រើនរបស់ជាតិទាំងអស់គ្នា។

III. គ្នាច់ខាច់ចេរៀនពិសោធន៍នៃអាវេតិតនាំរបស់គណចក្ស

ឆ្លងតាមជ័យជម្នះដ៏ត្រចះត្រចង់ក្នុងរយៈពេល ៣៦ឆ្នាំមកនេះ គណបក្សដកស្រង់បាននូវមេរៀន ពិសោធន៍ធំៗនៃជ័យជម្នះ ដូចខាងក្រោម :

នី១- គណបក្សត្រូវខិតខំកសាងខ្លួនឲ្យបានរឹងមាំទាំងខាងនយោបាយ សតិអារម្មណ៍ និងចាត់តាំង ដោយចាត់ទុកការងារនេះជាការងារដែលមានអត្ថន័យកំណត់ចំពោះជោគជ័យរបស់គណបក្ស ។ គណបក្សនយោបាយឈានមុខមួយ គឺត្រូវមានកម្មវិធីនយោបាយត្រឹមត្រូវ មានយុទ្ធសាស្ត្រវឹងមាំ និងយុទ្ធវិធីដ៏រស់រវើក មានភាពនឹងនរនៅគ្រប់កាល:ទេស: និងស្ថានភាព មានសេចក្តីសម្រេចចិត្តលើ បញ្ហានីមួយៗបានត្រឹមត្រូវ ដែលឆ្លើយតបទៅនឹងសភាពការណ៍ជាក់ស្តែង។ នយោបាយគណបក្ស និងក្រៅប្រទេស ផ្អែកលើមូលដ្ឋានឧត្តមគតិស្នូហាជាតិ ស្រឡាញ់ប្រជាជន ទាំងក្នុងប្រទេស មនសិការលើកស្ទួយលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ និងការបើកទូលាយទំនាក់ទំនងជាមួយគ្រប់ប្រទេស ហើយ ត្រូវអនុលោមតាមលក្ខណៈពិសេសជាក់ស្តែងបេស់កម្ពុជា និងសភាពការណ៍អន្តរជាតិ។ មាននយោ-បាយត្រឹមត្រូវហើយ គណបក្សទាំងមូលត្រូវមានការឯកភាពខ្ពស់ខាងទស្សនៈ សតិអារម្មណ៍ ដោយ ឈរលើមូលដ្ឋានកម្មវិធីនយោបាយ លក្ខន្តិក: គោលការណ៍ និងសេចក្តីសម្រេចចិត្តផ្សេងៗរបស់ គណបក្ស។ ព្រមជាមួយនេះ គណបក្សត្រូវមានអង្គការចាត់តាំងរឹងមាំនៅគ្រប់ថ្នាក់ គ្រប់ផ្នែក ដើម្បី សតិអាម្មេណ៍ទៅជាកម្លាំងសាមគ្គីភាពដ៍ ចាត់តាំងសកម្មភាពប្រែក្លាយការឯកភាពខាងទស្សនៈ ខ្លាំងក្លាក្នុងការអនុវត្តរាល់ទិសដៅ ភារកិច្ចរបស់គណបក្ស។

នី២-គណបក្សគ្រូវផ្សារភ្ជាប់ជាមួយប្រជាជន បម្រើប្រជាជនអស់ពីចិត្តពីថ្លើម ខិតខំចលនា ប្រជាជនឲ្យចូលរួមអនុវត្តទិសដៅការកិច្ចរបស់គណបក្ស ព្រោះប្រជាជនជាប្រភពកម្លាំងមិនចេះរីង ស្ងួត និងជាកត្តាសម្រេចនៃជោគជ័យរបស់គណបក្សនៅគ្រប់កាលៈទេសៈ។ បុព្វហេតុរបស់គណបក្ស គឺបម្រើផលប្រយោជន៍ជាតិ និងប្រជាជន គ្មានអ្វីក្រៅពីនេះឡើយ។ ប៉ុន្តែបុព្វហេតុនេះធំធេងណាស់ បើគ្មានការចូលរួមពីសំណាក់ប្រជាជន មហាជនដ៏ច្រើនកុះករទេនោះ ទោះបីគណបក្សមានកម្មវិធី នយោបាយល្អគ្រឹមត្រូវយ៉ាងណាក្ដី ក៏គណបក្សមិនអាចនឹងសម្រេចគោលបំណងរបស់ខ្លួនបានដែរ។ អាស្រ័យហេតុនេះ ជានិច្ចកាលគណបក្សតែងអប់រំណែនាំដល់មន្ត្រីគ្រប់រូបគ្រូវស្មោះគ្រង់ និងផ្សារ ក្លាប់ជាមួយមហាជន ប្រជាជននៅគ្រប់ស្រទាប់ គ្រប់មូលដ្ឋាន យល់ដឹងអំពីសុខទុក្ខ បំណងប្រាថ្នា របស់ប្រជាជន ខិតខំអប់រំប្រជាជនឱ្យយល់ច្បាស់អំពីនយោបាយរបស់គណបក្ស ហើយបំផុសលើក ទឹកចិត្ត និងចាត់តាំងមហាជនចូលរួមអនុវត្តប្រកបដោយមនសិការភ្ញាក់រឮក។ ពីមុនក៍ដូចបច្ចុប្បន្ន គណបក្សអនុវត្តយ៉ាងខ្ជាប់ខ្ជួននូវទិសស្លោក ៖ ទីណាប្រជាជនមានការលំបាក ទីនោះមានគណបក្ស ប្រជាជនកម្ពុជានៅជាមួយ" ។ អាស្រ័យហេតុនេះហើយ ទើបគណបក្សបានទទូលការជឿជាក់ និងការគាំទ្រយ៉ាងទូលំទូលាយពីប្រជាជន ។

នី៣- គណបក្សត្រូវមានវិន័យម៉ឺងម៉ាត់ និងរបៀបរបបធ្វើការច្បាស់លាស់ ទើបបានាបាននូវកម្លាំ ប្រយុទ្ធ និងប្រសិទ្ធភាពក្នុងការអនុវត្តពល់គោលការណ៍ គោលនយោបាយរបស់គណបក្ស គណបក្សនយោបាយមួយដែលខ្វះវិន័យ គឺមិនអាចសម្រេចកិច្ចការរបស់ខ្លួនបានឡើយ សូម្បីរែកិច្ចការមួយដ៏តូចក៏ដោយ ។ ភារកិច្ចរបស់គណបក្សមានទំហំធំធេង មានចរិតលំបាក ស្មុគស្មាព្ និងប្តូរផ្តាច់ណាស់ ដែលថ្នាក់នីមួយ និងមន្ត្រីម្នាក់ៗមិនអាចធ្វើលំៗ ដោយគ្មានការយល់ដឹង គ្មានកា ព្យាយាមតាំងចិត្ត និងមិនគោរពគោលការណ៍របស់គណបក្សនោះបានឡើយ។ ប្រសិនបើមន្ត្រីម្នាក់

ឬអង្គការចាត់តាំងនៅថ្នាក់នីមួយ១ធ្វើអ្វី១តាមតែទំនើងចិត្តនោះ វានឹងបង្កើតស្ថានភាពអនាធិបតេយ្យ ក្នុងគណបក្ស ធ្វើឲ្យគណបក្សចុះខ្សោយ ហើយប្រជាជននឹងបាត់បង់ជំនឿទុកចិត្ត។ វិន័យគណបក្ស មិនរារាំងការអនុវត្តប្រជាធិបតេយ្យផ្ទៃក្នុងបក្សឡើយ ផ្ទុយទៅវិញគឺធានាប្រជាធិបតេយ្យឆ្នៅក្នុងបក្ស។ វិន័យគណបក្សជាវិន័យភ្ញាក់រឭក ផ្អែកលើមូលដ្ឋានលក្ខន្តិកៈ បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង គោលការណ៍ និង សេចក្តីកំណត់នានារបស់គណបក្ស។ ទន្ទឹមនេះ គណបក្សគ្រប់ថ្នាក់ គ្រប់ផ្នែក ត្រូវមានរបៀបរបប ធ្វើការច្បាស់លាស់ រួមមាន របបសន្និបាត របបប្រជុំ របបរៀនសូត្រ របបចុះមូលដ្ឋាន របបគ្រួតពិនិត្យ ការងារ និងរបបរាយការណ៍សុំមតិ ។

អ៊ី៤-គណបក្សត្រូវផ្នែកលើអំពើល្អរបស់មន្ត្រីគណបក្ស គុណភាព និងបរិមាណ របស់សមាជិក គណបក្សដើម្បីឈ្នះឆ្នោត ។ ក្នុងប្រព័ន្ធនយោបាយប្រជាធិបតេយ្យសេរី ពហុបក្ស ការបោះឆ្នោត គឺជាសមរភូមិប្រកួតប្រជែងខាងនយោបាយដ៍ស្រួចស្រាល់បំផុត ដើម្បីទទូលបាននូវតូនាទីដឹកនាំសង្គម ជាតិ តាមរយៈឆន្ទះរបស់ប្រជាជន។ ជោគជ័យនៅក្នុងការបោះឆ្នោតមួយ គឺបានមកពីការរួមផ្សំនៃកត្តា ជំៗជាច្រើន ជាពិសេសគឺភាពរឹងមាំនៃជួរសមាជិក និងអំពើល្អរបស់មន្ត្រីគណបក្សក្នុងការអនុវត្តរាល់ ការកិច្ចដែលបានប្រគល់ឲ្យ។ គណបក្សមានសមាជិករាប់លាននាក់ និងជួរមន្ត្រីដ៏ច្រើនកុះករ ប៉ុន្តែ បើសមាជិកបក្សគ្មានគោលជំហារឹងមាំ ហើយមន្ត្រីខ្វះភាពស្មោះគ្រង់ចំពោះគណបក្ស ចំពោះប្រជាជន និងមិនចេះសម្រេចការកិច្ចរបស់ខ្លួនក្នុងការអនុវត្តគោលនយោបាយរបស់គណបក្សទេនោះ គឺគណ បក្សពិតជាមិនអាចទទួលជោគជ័យក្នុងការបោះឆ្នោតបានឡើយ។ អាស្រ័យហេតុនេះ ត្រូវយកចិត្ត ទុកជាក់ការងារគ្រប់គ្រងសមាជិកគណបក្សឲ្យបានរឹងមាំ ទាំងខាងនយោបាយ សតិអារម្មណ៍ និង ចាត់តាំង ហើយខិតខំលើកកម្ពស់គុណធម៌ និងសមត្ថភាពរបស់មន្ត្រីគណបក្សឱ្យបានជាប្រចាំ។ ត្រូវ ចប់ស្កាត់ឱ្យទាន់ពេលវេលាចំពោះសកម្មភាពរបស់មន្ត្រីណាដែលធ្វើខុសពីគោលការណ៍គណបក្ស បំពានលើច្បាប់រដ្ឋ ប៉ះពាល់ផលប្រយោជន៍សាធារណៈ និងប្រជាជន ។ មន្ត្រីដែលប្រព្រឹត្តខុសពីគោលការណ៍គណបក្សត្រូវទទូលរងវិន័យរបស់គណបក្ស មន្ត្រីណាដែលប្រព្រឹត្តខុសច្បាប់រដ្ឋត្រូវ ទទូលទោសតាមច្បាប់របស់រដ្ឋ ធ្វើដូច្នេះទើបអាចការពារគណបក្សចាន។

និ៥-គណបក្សត្រូវថែរក្សាសាមគ្គីភាព ឯកភាពផ្ទៃក្នុងឲ្យបានរឹងមាំ នៅគ្រប់កាលៈទេសៈ និង គ្រប់ស្ថានភាព។ សាមគ្គីភាព ឯកភាពផ្ទៃក្នុងមុនបង្អស់ក្នុងក្បាលម៉ាស៊ីនដឹកនាំរបស់គណបក្ស ជា កត្តាស្លាប់រស់សម្រាប់គណបក្ស ជាមូលហេតុចម្បងនៃជោគជ័យរបស់គណបក្សនៅគ្រប់ដំណាក់កាល និងជាស្ទូលនៃកម្លាំងមហាសាមគ្គីរបស់ប្រជាជនទាំងមូលគ្រប់ជនជាតិ ដើម្បីកសាង និងការពារមាតុ ភូមិ ។ ពួកអមិត្តបានចិញ្ចឹមទុកជានិច្ចនូវគោលបំណងផ្តួលរំលំគណបក្សយើង ពួកគេតែងព្យាយាម កេគ្រប់វិធីដើម្បីបំផ្លាញធ្លុងសាមគ្គីភាព ឯកភាពផ្ទៃក្នុងគណបក្សយើង។ សាមគ្គីភាព ឯកភាពផ្ទៃក្នុង គណបក្សត្រូវផ្នែកលើមូលដ្ឋានកម្មវិធីនយោបាយ លក្ខន្តិកៈ បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុង គោលការណ៍ និង សេចក្តីសម្រេចចិត្តនានារបស់គណបក្ស ព្រមទាំងត្រូវខិតខំថែរក្សាពូនជ្រំជានិច្ចនូវមនោសញ្ចេតនា គោរព ស្រឡាញ់ ចេះយោគយល់អធ្យាស្រ័យគ្នា និងជួយដោះស្រាយទុក្ខធុរៈគ្នាក្នុងជូរមន្ត្រី និង សមាជិកគណបក្ស។ ក្នុងនោះ ប្រការមួយយ៉ាងសំខាន់គឺ ការអនុវត្តយ៉ាងម៉ត់ចត់នូវរបបសមូហភាព ដឹកនាំម្នាក់ៗទទួលខុសត្រូវ ដែលធ្វើឲ្យគណបក្សគ្រប់ថ្នាក់ គ្រប់ផ្នែកពង្រឹងពង្រីកបានឥតឈប់ឈរ

នូវបញ្ញាញាណរួម ប្រជាធិបតេយ្យផ្ទៃក្នុង និងវិន័យដ៏ម៉ឺងម៉ាត់ ។ បុព្វការីរបស់គណបក្សតែងអប់រំថា សោមគ្គីភាព ឯកភាពផ្ទៃក្នុង គឺជាព្រលឹងនៃចលនា ត្រូវថែរក្សាសាមគ្គីឯកភាពផ្ទៃក្នុងគណបក្ស ដូច ថែរក្សាប្រស្រីភ្នែករបស់ខ្លួន។ ។

នី៦- គណបក្សត្រូវចេះគូបផ្សំឲ្យបានល្អរវាងផលប្រយោជន៍ជាតិ និងផលប្រយោជន៍អន្តរជាតិ ទាំងក្នុងក្របខណ្ឌតំបន់ ក៏ដូចពិភពលោក ដោយឈរលើមូលដ្ឋានការពារឯករាជ្យ និងអធិបតេយ្យ-ជាតិឲ្យបានគត់មត់ សំដៅពង្រីកកម្លាំងសម្រេចភារកិច្ចរបស់គណបក្សនៅក្នុងដំណាក់កាលនីមួយៗ ចូលរួមសកម្មក្នុងរាល់កិច្ចការអន្តរជាតិ និងលើកកម្ពស់កិត្យានុភាពជាតិ ។ ទំនាក់ទំនងមិត្តភាព និង និងបណ្ដាប្រជាជាតិ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការដ៍ស្មោះសវជាមួយគ្នារវាងប្រជាជាតិយើង ប្រជាជាតិជិតខាងភូមិផងរបងជាមួយដែលធ្លាប់មានប្រពៃណីតស៊ូរួមគ្នាដ៏ថ្លៃថ្លា គឺជាកត្តាសំខាន់ចាំបាច់ ការពិតជាក់ស្តែងបាន មិនអាចខ្វះបានដើម្បីធានាការស្ថិតស្ថេរ និងរីកចម្រើនបេស់ជាតិយើង។ បង្ហាញច្បាស់ថា ជ័យជម្នះដែលយើងសម្រេចបានក្នុងរយៈពេល៣៦ឆ្នាំតាំងពីដំណាក់កាលសង្គ្រោះ ជាតិពីរបបប្រល័យពូជសាសន៍មក គឺមិនអាចកាត់ផ្ដាច់ពីការជួយឧបត្ថម្ភគាំទ្ររបស់បណ្ដាប្រទេស ជាមិត្ត និងសហគមន៍អន្តរជាតិបានឡើយ។ ព្រមជាមួយនោះ ប្រវត្តិសាស្ត្រក៏បានបង្រៀនឲ្យយើង យល់ច្បាស់ថា នៅពេលដែលប្រជាជាតិយើងត្រូវបាត់បង់ឯករាជ្យ និងអធិបតេយ្យជាតិ នៅពេលនោះ ប្រជាជាតិយើងត្រូវធ្លាក់ចូលក្នុងភ្លើងសង្គ្រាមដ៏មហន្តរាយបំផុត ។ អាស្រ័យហេតុនេះ ត្រូវខិតខំពង្រឹង ខឿនឯករាជ្យ អធិបតេយ្យជាតិ ថែរក្សាពូនជ្រំចំណងមិត្តភាព សាមគ្គីភាព និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិ ការជាមួយបណ្តាប្រទេស និងអង្គការអន្តរជាតិនានាឱ្យកាន់តែរឹងមាំស្រស់បំព្រងឡើងជានិច្ច ដើម្បី ជោគជ័យនៃបុព្វហេតុកសាង និងការពារមាតុភូមិយើង ៕

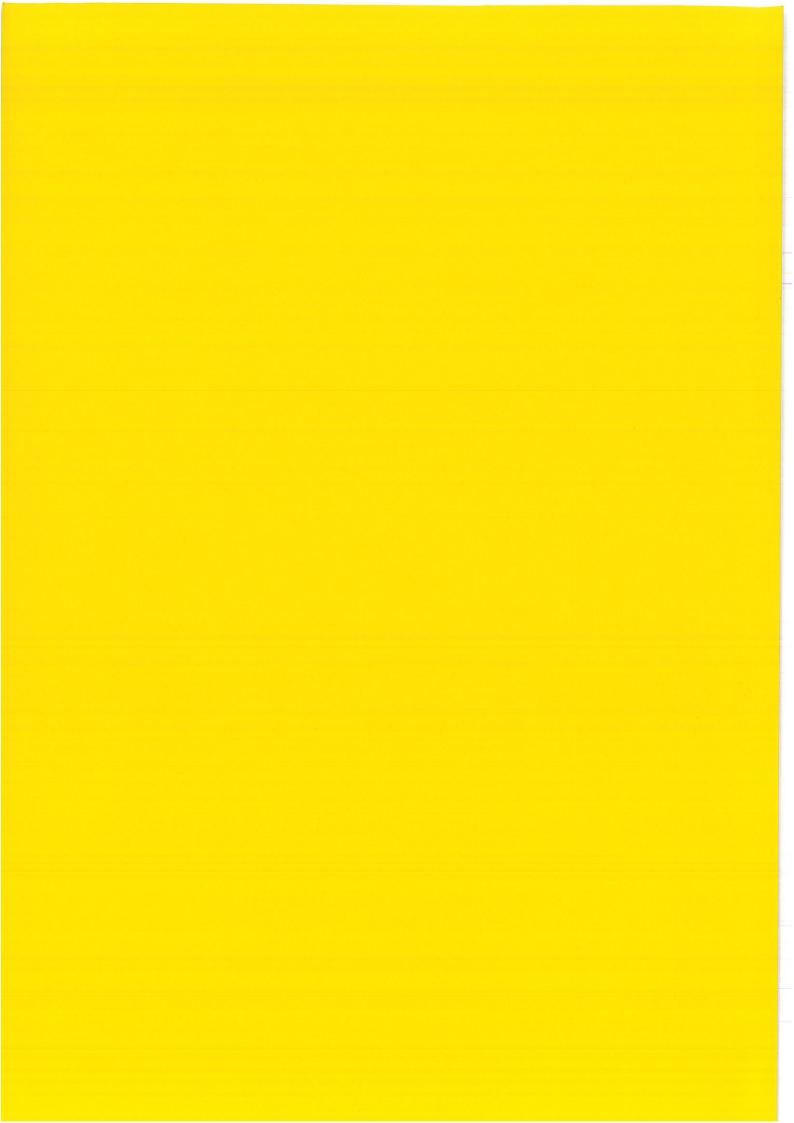
ឯអសារនី ១ អាលាមអម្រេសខេតអម្ពុថា ៖ ម្រេចគ្គិ សអម្មភាព ស្គាំជ និ១មនពិសោមន៍ শង្សា

i. <u>គោលចំណ១ និ១សំណូមពរ</u> ៖

- ១. លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងរបស់សិក្ខាកាម អំពីប្រវត្តិ ប្រពៃណីស្នេហាជាតិ និងស្នាដៃ ជាប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ដែលបានសម្រេចជូនប្រទេសជាតិ ជាពិសេស ក្នុងរយៈពេល ៣៦ ឆ្នាំកន្លងមកនេះ ។
- ២. ក្ដាប់ជាប់មេរៀន បទពិសោធន៍នៃការដឹកនាំរបស់គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ដែលជា កត្ដាសំខាន់ជាមូលដ្ឋាននៃជ័យជម្នះរបស់គណបក្ស ។
- ៣. ពង្រឹងជំនឿលើការដឹកនាំបេស់គណបក្ស ប្តេជ្ញាកាពោររាល់ស្នាដៃធំៗជាប្រវត្តិសាស្ត្រ របស់គណបក្ស ប្រឆាំងឧបាយកលពិសពុលបេស់ក្រុមប្រឆាំង និងពួកអគតិ ហើយបន្តចូលរួម សកម្មក្នុងការអនុវត្តភារកិច្ចរបស់គណបក្ស ។

II. <u>សំនួរពិតាអុភ</u>្ជ ៖

- ១. តើការយល់ដឹងអំពីប្រវត្តិ ប្រពៃណីស្នេហាជាតិ និងស្នាដៃជាប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់គណ បក្សប្រជាជនកម្ពុជា បានផ្តល់ប្រយោជន៍សំខាន់អ្វីខ្លះដល់សិក្ខាកាម?
- ២. លើមូលដ្ឋានក្ដាប់ជាប់មេរៀន បទពិសោធន៍នៃការដឹកនាំរបស់គណបក្ស តើសិក្ខាកាម ម្នាក់ៗគប្បីចូលរួមចំណែកអ្វីខ្លះ ដើម្បីពង្រឹងតួនាទីដឹកនាំរបស់គណបក្សក្នុងពេលចំពោះមុខនេះ ជាពិសេសការចូលរួមការងារកសាងគណបក្សនៅក្នុងស្ថាប័នអង្គភាព និងមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួន ?

N/3 6001 1510 18/08 16 H-y.-

អារងសាចអង្គចរិត ស៊ីលឆម៌ល្អច្រពៃរបស់មន្ត្រីគណចក្ស

-16 # bx

ការឯរកសាងមន្ត្រីគណបក្ស គឺជាការឯរជាមូលដ្ឋានមួយដែលមានអត្ថន័យកំណត់ចំពោះ ជោគជ័យរបស់គណបក្ស ។ មានមន្ត្រីគណបក្សល្អទើបអង្គការចាត់តាំងគណបក្សរឹងមាំ មានមន្ត្រី គណបក្សល្អទើបប្រជាជនមានជំនឿលើការដឹកនាំរបស់គណបក្ស មានមន្ត្រីគណបក្សល្អទើបធានា ឲ្យកម្មវិធីនយោបាយរបស់គណបក្សបានប្រែក្លាយទៅជាការពិត និងរួមចំណែកធ្វើឲ្យកម្មវិធីនយោបាយ របស់គណបក្សកាន់តែសុក្រឹតឡើង។

ក្នុងបរិបទដែលប្រទេសអនុវត្តនយោបាយប្រជាធិបតេយ្យសេរី ពហុបក្ស គណបក្សនយោបាយ ដែលអាចក្លាយជាគណបក្សកាន់អំណាចក្នុងអាណត្តិនីមួយៗបាន លុះត្រាតែគណបក្សនោះមាន ការគាំទ្រច្រើនពីសំណាក់ប្រជាជនតាមរយៈការបោះឆ្នោះដោយសេរី និងយុត្តិធម៌ ។ ការសម្រេចចិត្ត របស់ប្រជាជនក្នុងការជ្រើសរើសគណបក្សណាមួយ គឺអាស្រ័យលើកត្តាជាច្រើន មានជាអាទិ៍ កម្មវិធីនយោបាយរបស់គណបក្ស មគ្គុទ្ទេសក៍គណបក្ស មន្ត្រីគណបក្ស និងស្នាដៃរបស់គណបក្សដែល សម្រេចបានក្នុងអាណត្តិកន្លងទៅ ក្នុងនោះ មន្ត្រីគណបក្សគឺជាកត្តាយ៉ាងសំខាន់មួយនៃជ័យជម្នះ ក្នុងការបោះឆ្នោតសម្រាប់នីតិកាលនីមួយៗ ។ មហាសន្និបាតវិសាមញ្ញតំណាងទូទាំងប្រទេសរបស់ គណបក្ស កាលពីថ្ងៃទី៣០-៣១ ខែមករា ដល់ថ្ងៃទី ១ ខែ កុម្ភៈ ឆ្នាំ២០១៥ បានកំណត់យុទ្ធសាស្ត្រ ច្រើកលើអំពើល្អរបស់មន្ត្រីគណបក្ស គុណហា និងបរិមាណរបស់សមាជិកគណបក្ស ដើម្បីឈ្នះឆ្នោត។ ។

I. តួខានីជំប្លៃខ្លារមស់មន្ត្រីគណមក្សតាំ១ពីជំណាក់កាលសង្គ្រោះខាតិពីមេមម្រល់យ ពុខសាសន៍ឡេតមកដល់ពេលមជ្ជមន្រួ

មន្ត្រីគណបក្សគឺជាកម្លាំងស្នូលក្នុងការអនុវត្តការកិច្ចនយោបាយរបស់គណបក្ស ក៏ដូចក្នុងការងារ កសាងគណបក្សក្នុងដំណាក់កាលនីមួយៗ ។ ប្រវត្តិរបស់គណបក្សគឺជាប្រវត្តិនៃចលនាតស៊ូរបស់ មន្ត្រីគណបក្ស រួមទាំងយុទ្ធជន យុទ្ធនារី និងអ្នកស្នេហាជាតិច្រើនឥតគណនាដែលបានធ្វើពលិកម្ម យ៉ាងអង់អាចក្លាហានបំផុត ហ៊ានលះបង់សាច់ឈាមអាយុជីវិតដោយឥត្យញ្ជាក្នុងការតស៊ូដើម្បី ឯករាជ្យជាតិ ប្រឆាំងរបបអណានិគមនិយម (ដែលបានដាក់នឹមត្រូតត្រាមកលើប្រទេសកម្ពុជាអស់ រយៈពេលជិត១សតវត្ស) ការតស៊ូរ៉ដោះប្រទេសជាតិពីឆ្នាំ ១៩៧០-១៩៧៥ ប្រឆាំងនឹងការឈ្លានពាន របស់បរទេស និងជាពិសេសការផ្គូលរំលំរបបប្រល័យពូជសាសន៍ ប៉ុល ពត ដែលបានសង្គ្រោះជាតិ ឲ្យរស់រានមានជីវិតឡើងវិញ បង្កើតបាននូវបុព្វបទសម្រាប់ការកសាង និងការពារមាតុភូមិកម្ពុជា រហូតមកដល់ពេលបច្ចុប្បន្ននេះ ។

គួររំឭកឡើងវិញថា ក្រោមរបបគ្រប់គ្រងដ៏យោរយៅព្រៃផ្សៃរបស់ពួកប៉ុល ពត គណបក្សប្រជាជន កម្ពុជាត្រូវបានបំផ្លិចបំផ្លាញយ៉ាងធ្ងន់ធ្ងរបំផុតទាំងខាងនយោបាយ សតិអារម្មណ៍ និងចាត់តាំង ។ មន្ត្រីគណបក្សដែលស្មោះត្រង់នឹងឧត្តមគតិរបស់គណបក្ស ត្រូវបានពួកប៉ុល ពត ចាប់ដាក់គុក ធ្វើ ទារុណកម្ម និងកាប់សម្លាប់យ៉ាងរង្គាល ។ ចំពោះមុខសភាពការណ៍ដ៏មហាគ្រោះថ្នាក់បំផុតនេះ មន្ត្រី គណបក្សដែលបានគេចផុតពីសេចក្ដីស្លាប់បានផ្ដាច់ខ្លួនពីរបបប៉ុល ពត និងបានចាប់ដៃគ្នាបង្កើតជា កម្លាំងស្នូលក្នុងការតស៊ូប្រឆាំងនឹងរបបប៉ុល ពត រហូតទទួលបានជ័យជម្នះជាប្រវត្តិសាស្ត្រ នាថ្ងៃ ៧ មករា ឆ្នាំ១៩៧៩ ។ សកម្មភាពប្រកបដោយវីភោពរបស់មន្ត្រីគណបក្ស យុទ្ធជន និងយុទ្ធនារីយើង ត្រូវបានកត់ត្រាទុកក្នុងប្រវត្តិរបស់គណបក្ស ប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ប្រទេសជាតិ ក៏ដូចក្នុងការចងចាំ របស់ប្រជាជនកម្ពុជាគ្រប់រូប ។ ប្រសិនបើគ្មានមន្ត្រីគណបក្សជាកម្លាំងស្នូលក្នុងការដឹកនាំ និងការ ប្រមូលកម្លាំងស្នេហាជាតិពីគ្រប់មជ្ឈដ្ឋានក្រោមទង់រណសិរ្សសាមគ្គីសង្គ្រោះជាតិកម្ពុជាទេនោះ ការតស៊ូនៅតែមានលក្ខណៈរាយប៉ាយដាច់ដោយដុំ មិនអាចយកជ័យជម្នះលើរបប ប៉ុល ពត បានឡើយ ។

ក្រោយពីបានសម្រេចការកិច្ចផ្ដួលរំលំរបបប្រល័យពូជសាសន៍ គណបក្សគ្រូវបានកសាងឡើងវិញ ទាំងខាងនយោបាយ សតិអារម្មណ៍ និងចាត់តាំង សំដៅធានានូវសំណូមពរដឹកនាំនៅក្នុងជំណាក់ កាលថ្មីដែលមានចរិតតានតឹង ប្ដូរផ្ដាច់ លំបាកស្មុគស្មាញ និងគ្រោះថ្នាក់ជាទីបំផុត។ ឆ្លងកាត់ចលនា បដិវត្តន៍ជាបន្ដបន្ទាប់ មន្ត្រីគណបក្សបានរីកចម្រើនទាំងបរិមាណ និងគុណភាពធ្វើជាកម្លាំងស្នូល ក្នុងការអនុវត្តការកិច្ចជាយុទ្ធសាស្ត្រ និងការកិច្ចចំពោះមុខរបស់គណបក្សតាមដំណាក់កាលនីមួយ។ ។ មន្ត្រីគណបក្សនៅគ្រប់ថ្នាក់ គ្រប់ផ្នែក ដែលស្ថិតក្នុងស្ថានភាពរៀនផង ធ្វើផង ត្រូវបំពេញភារកិច្ច ជូនគណបក្ស និងប្រជាជន ដោយដៃម្ខាងប្រយុទ្ធការពាម៉េនឲ្យរបបប្រល័យពូជសាសន៍វិលត្រឡប់ មកវិញ ហើយដៃម្ខាងទៀតត្រូវស្គារ និងកសាងប្រទេសដែលចេនាសម្ព័ន្ធសង្គមទាំងមូលត្រូវប់ថ្លិច បំផ្លាញខ្ទេចខ្ទីដល់ឫសគល់ ។ ក្នុងយេៈពេល ៣៧ឆ្នាំកន្លងទៅនេះ មន្ត្រីគណបក្សបានដើរតូនាទី ជាកម្លាំងជឹកនាំ ជាកម្លាំងចលករ និងជាកម្លាំងស្នូលក្នុងការស្ការ កសាង និងការពារមាតុភូមិ ធ្វើឲ្យកម្ពុជាបានប្រែក្លាយពីប្រទេសមួយដែលនៅសល់តែគំនរផេះផងដោយសារសង្គ្រាម និងរបបប្រល័យ ពូជសាសន៍ មានការបែកបាក់ផ្ទៃក្នុងជាតិយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ និងមានសង្គ្រាមពីរ៉ៃជាច្រើនទសវត្សទៅ ជាប្រទេសមួយដែលមានការអភិវឌ្ឍ មានការបង្ខាបបង្រុមជាតិ និងសន្តិភាពពេញលេញពេញផ្ទៃ ប្រទេសមួយដែលមានការអភិវឌ្ឍ មានការបង្ខាបបង្រុមជាតិ និងសន្តិភាពពេញលេញពេញផ្ទៃ ប្រទេសមានប្រជាធិបតេយ្យ និងការគេពេលសិទ្ធិមនុស្សគូជោទីមោទនៈ ។

II. លឌ្ឌណសម្បត្តិរបស់មន្ត្រីគណមក្ស

ផ្ដើមចេញពីគោលបំណង និងឧត្ដមគតិរបស់គណបក្ស និងភារកិច្ចនយោបាយរបស់គណបក្ស ក្នុងដំណាក់កាលបច្ចុប្បន្ន មន្ត្រីគណបក្សត្រូវមានលក្ខណសម្បត្តិដូចខាងក្រោម ៖

១.ជាអ្នកដែលមានគោលជំហរស្មោះត្រង់ចំពោះជាតិ និងគណបក្ស ហ៊ានធ្វើពលិកម្មដោយឥត រួញរាដើម្បីប្រទេសកម្ពុជាមួយ ឯករាជ្យ សន្តិភាព សេរីភាព ប្រជាធិបតេយ្យ អព្យាក្រឹត និង វឌ្ឍនភាពសង្គម

គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា មានប្រវត្តិតស៊ូដ៏យូរលង់ ដើម្បី**ឯករាជ្យ សន្តិភាព សេរីភាព ប្រជា**-**ចិបតេយ្យ អព្យាក្រឹត និងវឌ្ឍនភាពសង្គម** ។ មន្ត្រីគណបក្ស យុទ្ធជន និងយុទ្ធនារីជាច្រើនអនេក បានធ្វើពលិកម្មយ៉ាងអង់អាចបំផុតដើម្បីបុព្វហេតុទាំងនេះ ។ មកដល់ពេលនេះ យើងបាននិងកំពុង រស់នៅលើទឹកដីមួយ ដែលមានឯករាជ្យពិតប្រាកដ មានសន្តិភាពពេញលេញ មានប្រជាធិបតេយ្យ និងការគោរពសិទ្ធិមនុស្ស និងមានការអភិវឌ្ឍដែលពីមុននេះគ្រាន់តែជាក្ដីស្រមៃប៉ុណ្ណោះ។ ប៉ុន្តែក្រុម ប្រឆាំង និងមជ្ឈដ្ឋានអតតិមួយចំនួនបាននិងកំពុងយោសនាមូលបង្កាច់ បន្ទច់បង្អាក់ ឆ្កឹះឆ្កៀល ដើម្បី បន្ទាបបន្ថោកនិងធ្វើឲ្យមានការក័ន្តច្រឡំចំពោះសមិទ្ធផលដ៏ធំធេងទាំងអស់នេះ ក៏ដូចចំពោះការដឹកនាំ របស់គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ដើម្បីសម្រេចមហិច្ឆតានយោបាយរបស់គេ ។ ដូច្នេះ មន្ត្រីគណបក្ស ត្រូវប្តូរផ្ដាច់ការពារមាតុភូមិ ការពារគណបក្ស ថែរក្សាលើកស្ទូយនូវរាល់សមិទ្ធផលនៃសង្គមជាតិឲ្យ ស្ថិតស្ថេរគង់វង្ស និងបន្តរីកចម្រើនថែមទៀតឥតឈប់ឈរ។ ទន្ទឹមនេះ មន្ត្រីគណបក្សមិនអាចស្វាក់ ស្ទើររួញវាចំពោះមុខឧបសគ្គ និងការលំបាកនានាដែលក្រុមប្រឆាំង និងមជ្ឈដ្ឋានអគតិមួយចំនួនបង្ក ឡើងឡើយ ។

២.ជាអ្នកដែលឈរនៅខាងប្រជាជន ផ្សារភ្ជាប់រួមសុខទុក្ខជាមួយប្រជាជនគ្រប់កាល:ទេស:

គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ជាគណបក្សដែលប្រសូតចេញពីចលនាប្រជាជន និងធ្វើការតស៊ូ ដើម្បីបុព្វហេតុប្រជាជន ។ កម្មវិធីនយោបាយរបស់គណបក្សជាកម្មវិធីនយោបាយដែលបម្រើឲ្យ ផលប្រយោជន៍របស់ជាតិ និងប្រជាជន ។ គណបក្សរក្សាបានតូនាទីដឹកនាំនៅក្នុងសង្គមទាំងក្នុង អតីតកាល ទាំងក្នុងពេលបច្ចុប្បន្ន ទាំងក្នុងពេលអនាគត គឺអាស្រ័យដោយមានការគាំទ្ររបស់ប្រជាជន ភាគច្រើន។ ដូច្នេះ មន្ត្រីគណបក្សត្រូវប្រកាន់ខ្ជាប់ចរិតមហាជន ត្រូវគោរព និងការពារផលប្រយោជន៍ ដ៏ត្រឹមត្រូវរបស់ប្រជាជនក្នុងមូលដ្ឋានដែលខ្លួនកំពុងស់នៅ ក៏ដូចក្នុងមូលដ្ឋានស្ថាប័ន អង្គភាព ដែលខ្លួនកំពុងបំពេញការងារ ត្រូវហ៊ានតស៊ូប្រឆាំងនឹងរាល់បាតុភាពអសកម្មក្នុងសង្គមដែលបង្កការ ប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិ និងផលប្រយោជន៍របស់ប្រជាជន ត្រូវមានទំនាក់ទំនងផ្សារភ្ជាប់ជិតស្និទ្ធជាមួយ ប្រជាជន ចេះស្វែងយល់ពីសុខទុក្ខ ការលំបាក និងសំណូមពររបស់ប្រជាជន ហើយខិតខំដោះស្រាយ ឲ្យបានទាន់ពេលវេលា និងមានប្រសិទ្ធភាព ។ ក្នុងការគិតគូត្រេះរិះលើបញ្ហា ឬបាតុភាពអ្វីមួយក្នុង សង្គម មន្ត្រីគណបក្សត្រូវផ្ដើមចេញពីផលប្រយោជន៍ និងបំណងប្រាថ្នារបស់ប្រជាជនជាមុន ។

៣. ជាអ្នកដែលមានស្មារតីទទូលខុសត្រូវខ្ពស់ក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធីនយោបាយ លក្ខន្តិក: គោលការណ៍ គោលនយោបាយ និងសេចក្តីសម្រេចនានារបស់គណបក្ស

មន្ត្រីគណបក្សត្រូវតែគោរពការដឹកនាំរបស់គណបក្ស ទាំងខាងនយោបាយ សតិអារម្មណ៍ និង ចាត់តាំង។ ដូច្នេះ មន្ត្រីគណបក្សត្រូវតែជាអ្នកមានការយល់ដឹងត្រឹមត្រូវអំពីកម្មវិធីនយោបាយ លក្ខន្តិកៈ គោលការណ៍ គោលនយោបាយ និងសេចក្តីសម្រេចនានារបស់គណបក្ស ហើយខិតខំអនុវត្តប្រកប ដោយការទទួលខុសត្រូវ ។ ការមិនយល់ដឹង និងការអនុវត្តខុសពីកម្មវិធីនយោបាយ គោលការណ៍ និងសេចក្តីសម្រេចនានារបស់គណបក្ស ជាការធ្វើឲ្យខូចផលប្រយោជន៍របស់គណបក្ស ក៏ដូចផល ប្រយោជន៍ជាតិ ហើយនឹងធ្វើឲ្យប្រជាជនបាត់ជំនឿលើការដឹកនាំរបស់គណបក្ស ។ មន្ត្រីគណបក្ស មិនអាចធ្វើផ្ទុយពីលក្ខន្តិកៈ និងបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងគណបក្សបានឡើយ ព្រោះនឹងនាំឲ្យប៉ះពាល់ដល់ តួនាទីនិងប្រសិទ្ធភាពនៃការដឹកនាំរបស់គណបក្ស សាមគ្គីភាព ឯកភាពផ្ទៃក្នុងគណបក្ស ទំនាក់ ទំនងរវាងគណបក្ស និងប្រជាជន...។ល។

7

៤. ជាអ្នកដែលមានសមត្ថភាព និងគុណធម៌ល្អប្រពៃ

មន្ត្រីគណបក្ស នៅគ្រប់ថ្នាក់ និងគ្រប់ផ្នែក ត្រូវមានសមត្ថភាពក្នុងការបំពេញតូនាទីការកិច្ចនៅ ថ្នាក់ និងផ្នែករបស់ខ្លួន ។ ដូច្នេះ មន្ត្រីគណបក្សត្រូវមានចំណេះដឹង និងចំណេះធ្វើ ចេះពិចារណា និង ឆ្លើយតបចំពោះសំណូមពរការងារ និងបោតុការណ៍ផ្សេងៗបានឆាប់រហ័ស ព្រមទាំងចេះធ្វើការ ជាសមូហភាព។ ទន្ទឹមនេះ មន្ត្រីគណបក្សត្រូវមានគុណធម៌ល្អប្រពៃទាំងជីវភាពរស់នៅ ជីវភាព ការងារ និងទំនាក់ទំនងជាមួយមហាជន។ បើខ្វះសមត្ថភាព គឺនាំឲ្យប៉ះពាល់ដល់ប្រសិទ្ធភាពការងារ។ បើខ្វះគុណធម៌ គឺនាំឲ្យប៉ះពាល់ដល់ប្រសិទ្ធភាពការងារ។ បើខ្វះគុណធម៌ គឺនាំឲ្យប៉ះពាល់ដល់សហមគ្គីភាពឯកភាពផ្ទៃក្នុង និងជំនឿរបស់ប្រជាជន ។

III. តាកើច្ចរបស់មន្ត្រីគណបក្ស

មន្ត្រីគណបក្សមានភារកិច្ចដូចខាងក្រោម ៖

១.ក្ដាប់ជាប់ និងប្រតិបត្តិឲ្យបានត្រឹមត្រូវនូវកម្មវិធីនយោបាយ លក្ខន្តិកៈ គោលការណ៍ និង សេចក្ដីសម្រេចនានារបស់គណបក្ស ។ ជាមួយគ្នានេះ ក្នុងដំណាក់កាលបច្ចុប្បន្នគ្រូវយល់ដឹងអំពី យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណដំណាក់កាលទី៣ ដើម្បីដឹកនាំអនុវត្ត ជំរុញអនុវត្ត និងធ្វើជាគម្រូក្នុងការ អនុវត្តនៅថ្នាក់ និងផ្នែករបស់ខ្លួន ។ ត្រូវចូលរួមចំណែកឲ្យបានសកម្មពិតប្រាកដក្នុងដំណើរការកែ ទម្រង់តាមទិសស្លោក " ឆ្លុះកញ្ជាក់ ងួតទឹកដុសក្អែល និងព្យាបាល " ។

២.បម្រើប្រជាជនអស់ពីចិត្តពីថ្លើម គោរពសិទ្ធិ និងផលប្រយោជន៍របស់ប្រជាជន ខិតខំយោសនា អប់រំប្រជាជន ចលនាប្រជាជនឲ្យគាំទ្រ និងចូលរួមអនុវត្តកម្មវិធីនយោបាយ និងសេចក្ដីសម្រេច នានារបស់គណបក្ស និងចលនាប្រជាជនបោះឆ្នោតជូនគណបក្ស។

- ៣. គោរពប្រតិបត្តិវិន័យរបស់គណបក្ស និងច្បាប់របស់រដ្ឋ ប្រព្រឹត្តតែអំពើល្អក្នុងជីវភាពរស់នៅ ជីវភាពការងារ និងទំនាក់ទំនងសង្គមផ្សេងៗទៀត ។
- ៤.ថែរក្សាសាមគ្គីភាព ឯកភាពផ្ទៃក្នុងឲ្យបានរឹងមាំ ប្រឆាំងរាល់បាតុភាពបំបែកបំបាក់សាមគ្គីភាព ប្រកាន់បក្សពួក ដោយឈរលើមូលដ្ឋានកម្មវិធីនយោបាយ លក្ខន្តិក: គោលការណ៍ គោលនយោបាយ និងសេចក្តីសម្រេចនានារបស់គណបក្ស។

IV. តើធ្វើជុំចម្ដេច ដើម្បីភ្លាយខ្លួនខាមទ្រ្តីល្អរបស់គណបក្ស?

១. ត្រូវពង្រឹងស្មារតីពុះ៣រអប់រំ កសាងខ្លួនជាប្រចាំ

ការពុះពារអប់រំ កសាងខ្លួន គឺជាការតស៊ូមួយសំដៅជម្រុះចោលនូវភាពអសកម្ម និងចំណុច ខ្សោយផ្សេងៗដែលនៅជាប់នឹងខ្លួន ហើយពង្រីកឥតឈប់ឈរនូវកត្តាសកម្មរបស់មន្ត្រីម្នាក់ៗ ។ ការងារនេះគ្រូវធ្វើជាប្រចាំ ដោយមានការប្តេជ្ញាចិត្តខ្ពស់ ដើម្បីសម្រួចសំលៀងទស្សនៈ និងគោល ជំហរនយោបាយរបស់មន្ត្រីគណបក្សឲ្យរឹងមាំនៅគ្រប់កាលៈទេសៈ ។

២. ត្រូវខិតខំរៀនសូត្រជាប្រចាំ

មនុស្សម្នាក់ៗ ទោះរៀនសូត្រដល់កម្រិតណាក៏ដោយ ក៏មិនអាចយល់ដឹងគ្រប់បញ្ហា និងគ្រប់ ទិដ្ឋភាពនៃសង្គមបានឡើយ ។ ភាពអវិជ្ជាលើផ្នែកណាមួយរមែងនាំឲ្យយើងបរាជ័យក្នុងផ្នែកនោះ និងជះឥទ្ធិពលដល់ផ្នែកពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀត។ ម្យ៉ាងទៀត អ្វីៗនៅក្នុងសង្គមក៍ដូចក្នុងពិភពលោកនេះ តែងតែមានការប្រែប្រូលឥតឈប់ឈរ ដូច្នេះការយល់ដឹងរបស់មនុស្សម្នាក់ៗ ក៏មិនអាចមានលក្ខណៈ ដាច់ខាតបានឡើយ ។ ដូច្នេះ មានតែការរៀនសូត្រជាប្រចាំនោះទេ ទើបធ្វើឲ្យមនុស្សទទូលបាន ជោគជ័យក្នុងជីវិត និងការងារ ។ មន្ត្រីគណបក្សក៏ស្ថិតក្នុងស្ថានភាពបែបនេះដែរ ។ ម្យ៉ាងទៀត មន្ត្រីគណបក្សគប្បីចេះរៀនសូត្រពីបទពិសោធន៍របស់មន្ត្រីរៀមច្បង និងពីការអនុវត្តជាក់ស្តែងក្នុង ចលនារបស់មហាជន។ ត្រូវចងចាំថា **"មន្ត្រីរៀមច្បងគឺជាគ្រូ ឯការអនុវត្តជាក់ស្តែង គឺជាសាលារៀន** "។

៣. ក្រូវខិតខំលត់ដំកសាងខ្លួនក្នុងចលនាមហាជន

បុព្វហេតុរបស់គណបក្ស គឺប្រជាជន ។ ការលំបាក និងសំណូមពររបស់ប្រជាជនមានច្រើន អនេក មានចំណុចដូចគ្នា និងចំណុចខុសគ្នាទៅតាមបុគ្គល និងគ្រូសានើមួយ។ (ភេទ វ័យ វណ្ណៈ ការបណ្តុះបណ្តាល ជីវភាពរស់នៅ...) តាមភូមិសាស្ត្រខុសគ្នា និងតាមកាលៈទេសៈជាក់ស្តែង នឹមួយ។ ។ ដូច្នេះ មន្ត្រីគណបក្សត្រូវតែមានពេលវេលាចុះដល់មូលដ្ឋានដែលប្រជាជនរស់នៅ និង ប្រកបអាជីវកម្ម ដើម្បីអប់រំ បំផុស និងចូលរួមជាមួយប្រជាជនក្នុងការអនុវត្តកម្មវិធីនយោបាយរបស់ គណបក្ស រៀនស្ងុត្រពីមហាជន ព្រមទាំងស្វែងយល់ពីអ្វីៗដែលបានកើតឡើងក្នុងមូលដ្ឋាន ដោយ ការសង្កេតថ្នាល់ភ្នែកផង ដោយការស្តាប់ប្រជាជននិយាយផង ដើម្បីមានព័ត៌មានគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ សម្រាប់ធ្វើការវិភាគ ធ្វើសំយោគ និងធ្វើសេចក្តីសម្រេចចិត្ត ។ ទន្ទឹមនេះ មន្ត្រីគណបក្សក៍ត្រូវខិតខំ បង្កឱកាសឲ្យប្រជាជនបានជូបសំណេះសំណាលអំពីបញ្ហានយោបាយ បញ្ហាសេដ្ឋកិច្ច និងបញ្ហា សង្គមផ្សេង។ ដែលបាននិងកំពុងកើតឡើងក្នុងគ្រូសារ សហគមន៍ និងមូលដ្ឋានភូមិ ឃុំ សង្កាត់ រោងចក្រសហគ្រាស កសិដ្ឋាន ក៏ដូចក្នុងស្ថាប័នអង្គភាពរបស់ខ្លួន។ មន្ត្រីគណបក្សមិនអាចនៅជាច់ ឆ្ងាយពីប្រជាជន និងមូលដ្ឋានបានឡើយ ព្រោះនាំឲ្យងាយភ្លេចខ្លួន ភ្លើតភ្លើន និងប្រព្រឹត្តខុសឆ្គង ចំពោះប្រជាជន ក

៤. ត្រូវចេះស្វ័យត្រូតពិនិត្យ គូបផ្សំនឹងការទទួលយកនូវមតិកែលម្អរបស់សម្ងហភាព

មនុស្សម្នាក់ៗ ទាំងក្នុងជីវភាពរស់នៅ ទាំងក្នុងជីវភាពការងារ តែងតែមានការខុសឆ្លង និង ចំណុចខ្វះខ្វាតដោយអគ្គនោម័តរបស់ខ្លួនយើងផ្ទាល់ផង និងដោយការជះឥទ្ធិពលពីកគ្គាខាងក្រៅ ផង ។ ដូច្នេះ មន្ត្រីគណបក្សត្រូវចេះស្វ័យត្រូតពិនិត្យកែលម្អខ្លួន ដើម្បីបង្ការ និងទប់ស្កាត់កុំឲ្យកំហុស ឆ្លង និងចំណុចខ្វះខាតអាចកើតឡើងដដែលៗ ដែលបង្កផលវិបាកដល់ខ្លួនផ្ទាល់ ក៏ដូចសង្គមជាតិ ។

ម្យ៉ាងទៀត ដោយសារមូលហេតុផ្សេងៗ មនុស្សជាច្រើនមិនអាចមើលឃើញអស់នូវកំហុសឆ្គង និងចំណុចខ្វះខាតរបស់ខ្លួនឡើយ ។ ដូច្នេះ ការជួយមតិគ្នាក្នុងក្របខណ្ឌសមូហភាពអាចជួយឲ្យ សមាជិកម្នាក់ៗមើលឃើញពីកំហុសឆ្គង និងចំណុចខ្វះខាតរបស់ខ្លួន ហើយអាចកែលម្អខ្លួនឲ្យមាន ការរីកចម្រើន ។ ការជួយមតិគ្នាអាចមានច្រើនរូបភាព ប៉ុន្តែរូបភាពដែលល្អជាងគេ គឺកាជួយមតិក្នុង ការប្រជុំជីវភាពគណបក្ស ។

ការអនុវត្តបានល្អរបស់មន្ត្រីគណបក្សនូវប្រការខាងលើទាំងនេះ នឹងធានាឲ្យគណបក្សកាន់តែ រឹងមាំ និងសម្រេចបានជោគជ័យកាន់តែធំធេងឡើងនៅគ្រប់កាល:ទេស: និងគ្រប់ស្ថានភាព។

្គ្រាស្ត្រ មួយ ខេត្ត ខ្មែរ ខ្មាំ ខ្មែរ ខ្មែរ ខ្មែរ ខ្មែរ ខ្មែរ ខ្មែរ ខ្មែរ ខ្មែរ ខ្មែរ ខ្

l. <u>គោលចំណ១ និ១សំណូមពរ</u> ៖

27 July 20

១. លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងរបស់សិក្ខាកាម អំពីតួនាទីដ៏សំខាន់របស់មន្ត្រីគណបក្ស ក្នុង បុព្វហេតុ តស៊ូដើម្បីឯករាជ្យជាតិ ក្នុងការតស៊ូសង្គ្រោះជាតិពីរបបប្រល័យពូជសាសន៍ និងក្នុងការ កសាង និងការពារមាតុភូមិ រយៈពេល ៣៦ ឆ្នាំ កន្លងមកនេះ ។

២. លើកកម្ពស់ការយល់ដឹង អំពីលក្ខណសម្បត្តិជាមូលដ្ឋានរបស់មន្ត្រីគណបក្ស និងការកិច្ច

របស់មន្ត្រីគណបក្ស ក្នុងដំណាក់កាលបច្ចុប្បន្ន ។

៣. ប្តេជ្ញាខិតខំកសាងខ្លួនឲ្យក្លាយជាមន្ត្រីល្អរបស់គណបក្ស ។

II. <u>សំនួរពិតាក្</u>សា ៖

១. តើមន្ត្រីគណបក្សមានតួនាទីសំខាន់យ៉ាងណាចំពោះបុព្វហេតុរបស់គណបក្ស ? មន្ត្រី គណបក្សត្រូវមានលក្ខណសម្បត្តិជាមូលដ្ឋានអ្វីខ្លះ ក្នុងដំណាក់កាលបច្ចុប្បន្ននេះ?

@ ២. តើមន្ត្រី និងយុវជនគណបក្សគប្បីមានទិសដៅកសាងពង្រឹងខ្លួនដូចម្ដេច ដើម្បីក្លាយ ទៅជាកម្លាំងបន្តវេនដ៏ល្អប្រពៃរបស់គណបក្ស ?

A 24 - 20 "

ការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ វ័គណៈកម្មាធិការកណ្ដាលលេខ១៦៣/០៥/២១ របោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់ វ័គណៈកម្មាធិការខេត្តលេខ......សស.គខ ចុះ

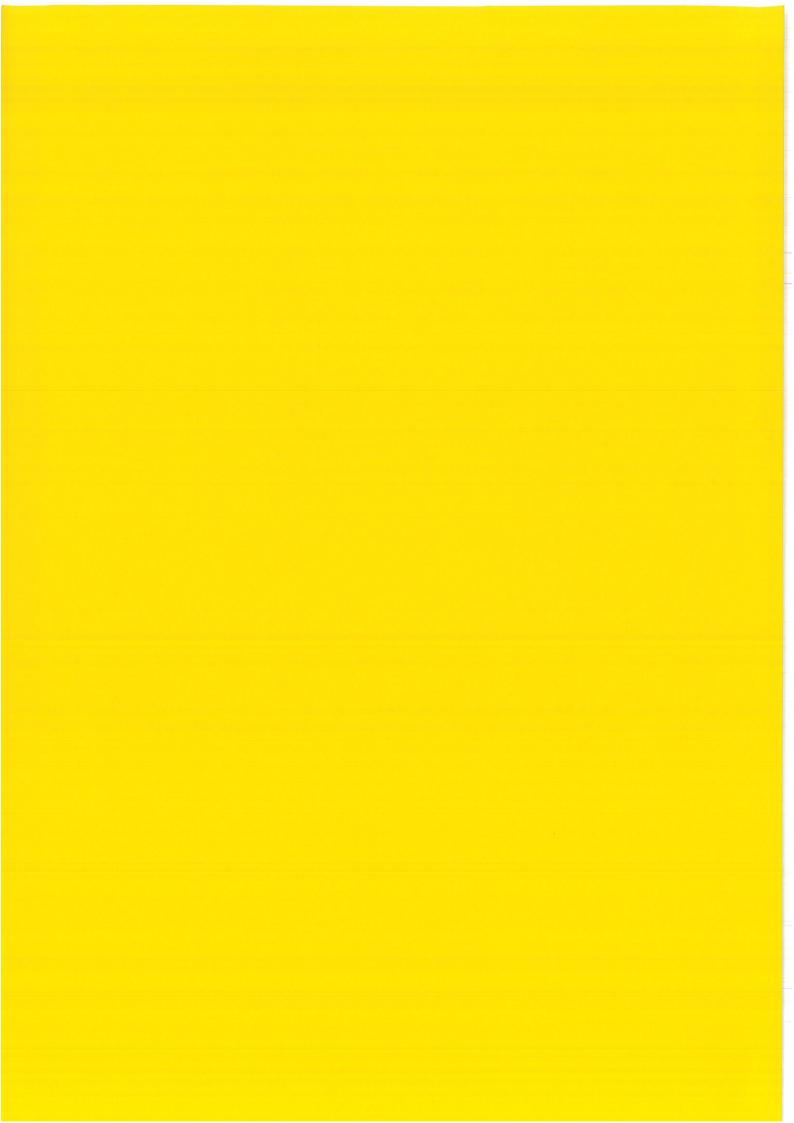
ឃុំ សង្កាត់ ភ្នាធិការគណបញ្ជស្រុក (២៤/០៥/២០២១) ភ្ន**្ងនុះទ**កំណត់ផែនការរួម ឆ្កោះទៅកាន់ការ

រិតទៅ៖

រសាមអា ប់ និងបទដ្ឋានជាធរមាន ដោយចាត់ទុកការអនុវត្ត រលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តិ ដើម្បីសម្រេចបានជ័យជម្នះ ថ្ងៃអាទិត្យ ទី៥ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ២០២២ និង ដើម្បីបន្ត

៣ងរាស្ត្រ នីតិកាលទី ៧ នាឆ្នាំ២០២៣ទៀត ។ និងក្រុមការអារគណបក្សគ្រប់ថ្នាក់ ព្រមទាំងមន្ត្រី ខ្លួនទទួលបន្ទុកឲ្យរក្សា និង បង្កើនបានប្រៀបឈ្នះ នេជាធរមាន ដើម្បីសម្រេចអោយបាន ជ័យជំនះ ឆ្នាំ២០២២ និងឆ្កោះទៅដណ្ដើមជ័យជំនះ ការបោះ

ునుణుణ్ణుణ ఐక్లెడ్ జీబ్లు అంలల గ్రమ్తకాణ్యలేకల

ուուտը ေက်ရေး အောင္မေတာ့ အောင္း အေ

·600

ដើម្បីកសាងខ្លួនជាសមាជិកដ៍ល្អនៃគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា និងរួមចំណែកដ៍សកម្មនៅក្នុងបុព្វ ហេតុដ៏ឧត្តុង្គឧត្តមរបស់គណបក្ស សមាជិក សមាជិកា គណបក្សគ្រប់ៗរូបនៃគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា តប្បីស្វែងយល់ឱ្យបានច្បាស់លាស់អំពីលក្ខន្តិកៈនៃគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា។

លក្ខន្តិក:គណបក្ស មានខ្លឹមសារដ៏សំខាន់ និងទូលំទូលាយ ដែលទាក់ទងដល់កិច្ចការទាំងមូលនៃ ការងារកសាងគណបក្ស ។ ឯកសារនេះគ្រាន់តែលើកយកមកសិក្សានូវការកំណត់ជាសារវន្តមួយចំនួន នៅក្នុងលក្ខន្តិកៈរបស់គណបក្សប៉ុណ្ណោះ គឺបណ្ដាគោលការណ៍កសាងគណបក្ស ភារកិច្ច និងសិទ្ធិរបស់ សមាជិកគណបក្ស និងគោលការណ៍ចាត់តាំងរបស់គណបក្ស។

I. លទ្ធស្ថិទ:#ឈមគ្សសង្វី?

- លក្ខន្តិក:គណបក្ស ជាការកំណត់ជាសារវន្តទាំងឡាយដែលមានចរិតជាគោលការណ៍សម្រាប់ ធ្វើជាមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃការកសាងគណបក្ស។
- លក្ខន្តិក:គណបក្ស ជាមូលដ្ឋានសម្រាប់កសាង និងបញ្ចូលសមាជិកគណបក្ស កសាងរចនា សម្ព័ន្ធចាត់តាំងរបស់គណបក្ស និងជាមូលដ្ឋានសម្រាប់អប់រំហ្វឹកហ្វឺនសមាជិក សំដៅធានាឱ្យគណបក្ស មានកម្លាំង និងសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការបម្រើបុព្វហេតុកសាង និងការពារប្រទេសជាតិប្រកបដោយ
- លក្ខន្តិក:គណបក្ស បង្ហាញច្បាស់នូវសារជាតិរបស់គណបក្ស ដែលជាតំណាងនៃឆន្ទ:និងផល ប្រយោជន៍ដ៍បរិសុទ្ធរបស់ប្រជាជនទាំងមូល និងជាកម្លាំងឈានមុខរបស់ប្រជាជន ដែលមានចរិតតស៊ូ ចរិតចាត់តាំង និងវិន័យ និងចរិតវិទ្យាសាស្ត្រ។
- លក្ខន្តិក:គណបក្ស តម្រូវឱ្យសមាជិកគណបក្សគ្រប់រូបត្រូវតែគោរពដោយម៉ឺងម៉ាត់ ស្ម័គ្រចិត្ត និងភ្ញាក់រឭក។
- លក្ខន្តិក:គណបក្ស មានទំនាក់ទំនងដល់កំណើត និងការរីកចម្រើនរបស់គណបក្ស អាស្រ័យ ហេតុនេះ ត្រូវបានមហាសន្និបាតតំណាងទូទាំងប្រទេសពិភាក្សា និងអនុម័ត ហើយមានតែមហាសន្និបាត តំណាងទូទាំងប្រទេសរបស់គណបក្សទេ ដែលមានសិទ្ធិកែសម្រួលលក្ខន្តិកៈគណបក្សបាន។
- លក្ខន្តិក:កែប្រែថ្មីរបស់គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ត្រូវបានអនុម័តដោយមហាសន្និបាតវិសាមញ្ញ តំណាងទូទាំងប្រទេសរបស់គណបក្ស នាថ្ងៃទី១៨ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩១ លើមូលដ្ឋាននៃលក្ខន្តិកៈបក្ស ប្រជាជនបដិវត្តន៍កម្ពុជា ដែលត្រូវបានអនុម័តក្នុងមហាសន្និបាតលើកទី៤ នាថ្ងៃទី២៦ ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៨១។

II. មណ្ឌគោលអារណ៍អសាខគណមក្ស

ប្រការសំខាន់ជាចម្បងនៃការកសាងគណបក្សមួយដើម្បីបំពេញបេសកកម្មបម្រើប្រទេសជាតិ និង ប្រជាជន គឺត្រូវកំណត់ឱ្យបានច្បាស់ និងត្រឹមត្រូវនូវរាល់គោលការណ៍កសាងគណបក្ស ។ គោលការណ៍ ទាំងនេះមានតូនាទីកំណត់ និងបញ្ហាលក្ខន្តិកៈទាំងមូល។ ចំណុចផ្សេងៗទៀតនៃលក្ខន្តិកៈមិនអាចផ្ទុយ

ពីខ្លឹមសារនៃគោលការណ៍ទាំងនេះបានឡើយ។ គណបក្សនៅគ្រប់ថ្នាក់ មន្ត្រីគណបក្សគ្រប់រូប តាំង ថ្នាក់ខ្ពស់បំផុសរហូតដល់មន្ត្រីមូលដ្ឋានត្រូវក្ដាប់ជាប់ និងពុះ៣រអនុវត្តគោលការណ៍ទាំងនេះយ៉ាងម៉ឺ ម៉ាត់មិនអាចខ្លីខ្លាបានឡើយ។

គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាត្រូវបានកសាងតាមគោលការណ៍ ៥យ៉ាង ដូចខាងក្រោម ៖

9. គណបក្សប្រកាន់យកលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ លើកកម្ពស់មនសិការស្នេហាជាតិ និងបើកទូលា ទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិជាមួយបណ្តាប្រទេសទាំងអស់លើសកលលោក ធ្វើជាមូលដ្ឋាននៃកម្មវិធីនយោបា និងសកម្មភាពរបស់ខ្លួនដោយផ្នែកលើគោលការណ៍ជាក់ស្តែងក្នុងប្រទេស និងនិន្នាការរួមនៃសកលលោវ

(២) គណបក្សមានវិន័យត្រឹមត្រូវ និងមានប្រជាធិបតេយ្យទូលំទូលាយចាប់ពីថ្នាក់លើរហូតដ ថ្នាក់ក្រោម អនុវត្តរបបសមូហភាពដឹកនាំម្នាក់ៗទទូលខុសត្រូវ។ គណបក្សមិនអនុញ្ញាឱ្យមានសកម្មភ បំបែកបំបាក់សាមគ្គីភាព ឯកភាពផ្ទៃក្នុងគណបក្សឡើយ។ គណបក្សអនុវត្តវិធីជួយមតិគ្នាទៅវិញទៅ ដើម្បីការរីកចម្រើន។

៣. គណបក្សកសាងឡើង និងរីកចម្រើនក្នុងចលនារបស់ប្រជាជន។ គណបក្សតំណាងឱ្យជ ប្រយោជន៍របស់ប្រជាជនកម្ពុជា។ គណបក្ស និងសមាជិកម្នាក់ៗយកចិត្តទុកដាក់កសាងទំនាក់ទំនដ ជាមួយប្រជាជន ហើយលើកកម្ពស់សមត្ថភាព និងគុណធម៌ ដើម្បីសម្រេចភារកិច្ចជូនជាតិមាតុភូមិ។

៤. គណបក្សដឹកនាំខាងនយោបាយ សតិអារម្មណ៍ និងចាត់តាំងៗ គណបក្សទទូលស្គាល់គូន បេសអង្គការសង្គម ។ គណបក្សជួយឧបត្ថម្ភ និងសហការជាមួយអង្គការសង្គមដើម្បីបំផុសចល ប្រជាជនការពារសមិទ្ធផលសង្គមជាតិ និងកសាងប្រទេសជាតិ។

៥. គណបក្សបញ្ចូលសមាជិករបស់ខ្លួននូវប្រភេទជនដែលល្អប្រពៃក្នុងចលនាប្រជាជន ប៉េ បញ្ចេញផុតពីគណបក្សនូវសមាជិកណាដែលមិនគ្រប់លក្ខណសម្បត្តិ។

គោលការណ៍ទាំង ៥ នៃការកសាងគណបក្សមានទំនាក់ទំនងផ្សារភ្ជាប់គ្នា បង្កលក្ខណៈ៤ ទៅវិញទៅមក និងមិនអាចខ្វះមួយណាបានឡើយដើម្បីកសាងគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាឱ្យកាន់តែរឹ និងមានសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការដឹកនាំប្រទេសជាតិ។

III. តាកើច្ច និចសិល្លិមេសសមាទិតគណមក្ស

- ក- គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាបញ្ចូលជាសមាជិករបស់ខ្លួនតាមការស្ម័គ្រចិត្តនូវពលរដ្ឋកម្ពុជាទាំង ពីរភេទ ដែលមានលក្ខណសម្បត្តិដូចខាងក្រោម :
  - មានអាយុ១៨ឆ្នាំឡើង
- -មានឧត្តមគតិស្នេហាជាតិមាតុភូមិ និងលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ គាំទ្រកម្មវិធីនយោបាយ លក្ខន្តិក:របស់តណបក្ស។
- -មានគុណធម៌ និងទំនាក់ទំនងល្អជាមួយប្រជាជន ហើយត្រូវបានប្រជាជនស្រឡាញ់វាប់ ជឿទុកចិត្ត។
  - មិនមែនជាសមាជិកគណបក្សនយោបាយដទៃ។

ខ- ភារកិច្ចរបស់សមាជិកគណបក្ស:

សមាជិកគណបក្សគ្រប់រូបមានភារកិច្ច:

- ១. ខិតខំប្រតិបត្តិឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមកម្មវិធីនយោបាយ និងលក្ខន្តិក:របស់គណបក្ស។
- ២. កសាងទំនាក់ទំនងល្អជាមួយប្រជាជន និងខិតខំយោសនាផ្សព្វផ្សាយ អំពីកម្មវិធីនយោបាយ របស់គណបក្ស ច្បាប់របស់រដ្ឋដល់ប្រជាជន។
- m. ត្រូវថែរក្សាផ្លុងសាមគ្គីឯកភាពផ្ទៃក្នុង រក្សាការសម្ងាត់របស់គណបក្ស ជានិច្ចកាលជួយមតិគ្នា ទៅវិញទៅមកដើម្បីការរីកចម្រើន។
  - ៤. ខិតខំរៀនសូត្រលើកកម្ពស់សមត្ថភាព និងគុណធម៌ ដើម្បីសម្រេចភារកិច្ចជូនជាតិមាតុភូមិ។
  - គ- សិទ្ធិរបស់សមាជិកគណបក្សៈ

សមាជិកគណបក្សគ្រប់រូបមានសិទ្ធិ ៖

- ១. ពិភាក្សា និងអនុម័តរាល់កិច្ចការរបស់គណបក្ស។
- ២. ឧទ្ទេសនាមបេក្ខជន ឈរឈ្មោះជាបេក្ខជន និងបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងអង្គការដឹកនាំរបស់ គណបក្សគ្រប់ថ្នាក់។
  - ៣. ជួយយោបល់ និងលើកមតិតវ៉ារបស់ខ្លួន ទៅគណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សគ្រប់ថ្នាក់។
  - IV. គោលគារណ៍ខាត់តាំខ និចខ្សែមេ:ខាត់តាំខមេស់គណមក្ស
  - ក- គោលការណ៍ចាត់តាំងរបស់គណបក្ស:
- 9. អង្គការដឹកនាំរបស់គណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សគ្រប់ថ្នាក់ត្រូវបានមហាសន្និបាតបោះឆ្នោត ជ្រើសតាំងឡើង ហើយបានថ្នាក់លើមួយថ្នាក់យល់ព្រមទទួលស្គាល់។ ក្នុងករណីដែលពុំអាចបើកមហា សន្និបាតបាន ទើបថ្នាក់លើចង្អុលតែងតាំងគណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សបណ្ដោះអាសន្ន។
  - ២. សមូហភាពដឹកនាំ ម្នាក់ៗទទួលខុសត្រូវ។
- m. នៅពេលពិភាក្សារាល់ការងារ ត្រូវគោរពមតិប្រជាធិបតេយ្យពិតប្រាកដ ក្រោយពេលអនុម័ត ភាគតិចត្រូវគោរពភាគច្រើន។
- ៤. សមាជិកម្នាក់ៗត្រូវគោរពអង្គការចាត់តាំង ថ្នាក់ក្រោមត្រូវគោរពថ្នាក់លើ។ គណបក្សទាំងមូល ត្រូវគោរពមហាសន្និបាតតំណាងទូទាំងប្រទេសរបស់គណបក្ស និងគណៈកម្មាធិការកណ្ដាលនៃគណបក្ស។
- ៥. អង្គការចាត់តាំងរបស់គណបក្សគ្រប់ថ្នាក់ត្រូវខិតខំចាត់តាំងអនុវត្តដោយច្នៃប្រឌិតនូវកម្មវិធី នយោបាយរបស់គណបក្សស្របតាមសភាពការណ៍ជាក់ស្តែងនៃមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួន ។ ពេលមានការងារ សំខាន់ៗត្រូវសុំយោបល់ពីថ្នាក់លើ។
  - ខ- ខ្សែរយៈចាត់តាំងរបស់គណបក្សៈ
- អង្គការចាត់តាំងរបស់គណបក្ស ត្រូវបានចាត់តាំងឡើងនៅតាមស្ថាប័ននានា។ ខ្សែរយៈចាត់តាំង របស់គណក្ស រួមមាន៤ថ្នាក់ គឺ :
  - ថ្នាក់កណ្ដាល
  - ថ្នាក់រាជធានី ខេត្ត ក្រសួង ស្ថាប័ន

- ថ្នាក់ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ
- ថ្នាក់មូលដ្ឋាន ។

គណៈកម្មាធិការគណបក្សនៅថ្នាក់នីមួយៗ គឺជាអង្គការដឹកនាំរបស់គណបក្សថ្នាក់នោះ។

មហាសន្និបាតជាអង្គការដឹកនាំខ្ពស់បំផុតរបស់គណបក្សថ្នាក់នីមួយៗ ។ មហាសន្និបាតតំណាដ ទូទាំងប្រទេសជាអង្គការដឹកនាំខ្ពស់បំផុតរបស់គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា។

គ- អង្គការមូលដ្ឋានរបស់គណបក្ស:

សាខាគឺជាអង្គការមូលដ្ឋានរបស់គណបក្ស។ អង្គភាពមូលដ្ឋាន ដូចជាអង្គភាពមូលដ្ឋានរដ្ឋបាល អង្គភាពមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ច សង្គម និងអង្គការសង្គម បើមានសមាជិកពី ៣នាក់ឡើងទៅត្រូវបង្កើតជ សាខា។ សាខាអាចបែងចែកជាច្រើនអនុសាខា។ សាខាដែលមានសមាជិកពី ៣ ទៅ ៧នាក់ ត្រូវជ្រើស តាំងប្រធាន ហើយអាចជ្រើសតាំងបន្ថែមអនុប្រធានសាខា ។ បើមានសមាជិកពី៩នាក់ឡើងទៅត្រូ ជ្រើសតាំងគណៈកម្មាធិការសាខា។ មូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់ និងថ្នាក់ប្រហាក់ប្រហែល ដែលមានសមាជិ គណបក្សច្រើនត្រូវបង្កើតជាគណៈកម្មាធិការគណបក្សមូលដ្ឋាន។

គណៈកម្មាធិការគណបក្សមូលដ្ឋានមានសាខាចំណុះតិច ឬច្រើន ស្របទៅតាមសភាពការណ៍ ជាក់ស្តែងនៃមូលដ្ឋាននីមួយៗ។ ចំពោះសាខាចំណុះនៅមូលដ្ឋាន ឬផ្នែកណាដែលមានសមាជិ គណបក្សច្រើនត្រូវបង្កើតអនុសាខា និងចងក្រងជាក្រុមបក្សចំណុះអនុសាខា។ គណៈកម្មាធិការគណបក្សមូលដ្ឋានមានតួនាទី : គណៈកម្មាធិការគណបក្សមូលដ្ឋាន ជាអង្គការចាត់តាំងមូលដ្ឋានរបស់គណបក្ស ដែលត្រូវបា

បង្កើតឡើងនៅតាមឃុំ សង្កាត់ គ្រឹះស្ថានសិក្សា មន្ទីរពេទ្យ អង្គភាពផលិតកម្ម អាជីវកម្ម សិប្បក រោងចក្រ សហគ្រាស អង្គការសង្គមនានា មន្ទីរអង្គភាពជុំវិញរាជធានី ខេត្ត អគ្គនាយកដ្ឋាន និងថ្នា ប្រហាក់ប្រហែលចំណុះក្រសួង ស្ថាថ័ន ។

គណៈកម្មាធិការគណបក្សមូលដ្ឋាន ទទួលខុសត្រូវចំពោះមុខគណៈកម្មាធិការគណបក្សថ្នាក់ព និងថ្នាក់ខ្លួន ក្នុងការដឹកនាំត្រូតពិនិត្យការអនុវត្តគ្រប់វិស័យការងាររបស់គណបក្ស ដើម្បីសម្រេចភារកំ នយោបាយដែលគណបក្សថ្នាក់លើបានកំណត់ និងសេចក្តីសម្រេចចិត្តរបស់គណបក្សថ្នាក់ខ្លួន។

* គណៈកម្មាធិការគណបក្សមូលដ្ឋានមានភារកិច្ច:

១- ក្ដាប់ជាប់កម្មវិធីនយោបាយ លក្ខន្តិកៈ គោលការណ៍នានារបស់គណបក្ស និងសេចក្ដីសម្រ ផ្សេងៗរបស់គណបក្សថ្នាក់លើ ហើយកសាងទិសដៅ និងផែនការចាត់តាំងអនុវត្តឲ្យបានសមស្របៈ សភាពការណ៍ជាក់ស្តែងនៅមូលដ្ឋាន។

២- យកចិត្តទុកដាក់អប់រំសមាជិកគណបក្ស មហាជន ប្រជាជន ឲ្យបានយល់ជ្រុតជ្រាបច្បា អំពីកម្មវិធីនយោបាយ គោលការណ៍ សេចក្ដីសម្រេច ឯកសារផ្សេងៗទៀតរបស់គណប សភាពការណ៍ និងសមិទ្ធផលនានាដែលគណបក្សបានសម្រេចជូនជាតិ ដើម្បីលើកកម្ពស់ស្មារតីភ្ញ រលឹករបស់សមាជិកគណបក្ស និងខិតខំចលនាមហាជន ប្រជាជន គាំទ្រ និងចូលរួមអនុវត្តនូវកម្ម នយោបាយរបស់គណបក្ស ដើម្បីឧត្តមប្រយោជន៍ជាតិ និងប្រជាជនកម្ពុជា និងជោគជ័យរប គណបក្សក្នុងការបោះឆ្នោត។

- ៣-ពង្រឹងពង្រីកសាមគ្គីភាព ឯកភាពផ្ទៃក្នុងគណបក្ស ផ្សារភ្ជាប់ជិតស្និទ្ធជាមួយសមាជិក គណបក្ស មហាជន ប្រជាជន និងមានទំនាក់ទំនងសហការជាមួយអាជ្ញាធរដែនដី អង្គការសង្គម អង្គភាពផលិតកម្ម អង្គភាពជំនាញនៅមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួន ដើម្បីចូលរួមចំណែកលើកកម្ពស់ឥទ្ធិពលរបស់ គណបក្សក្នុងការអភិវឌ្ឍមូលដ្ឋាន ។
- ៤- បែងចែកភារកិច្ចទទូលខុសត្រូវ និងត្រួតពិនិត្យការងារគ្រប់គ្រងសមាជិកគណបក្ស ការងារ ពង្រីកសមាជិកថ្មី និងការអនុវត្តរបបប្រជុំជីវភាពគណបក្សឲ្យបានទៀងទាត់ ព្រមទាំងបំផុសស្មារតី ភ្ញាក់រលឹកបង់វិភាគទានប្រចាំខែស្របតាមការកំណត់របស់លក្ខន្តិក:គណបក្ស។
- ៥- លើកកម្ពស់ស្មារគីប្រុងប្រយ័ត្នការពារជួយមន្ត្រីគណបក្ស រក្សាការសម្ងាត់របស់គណបក្ស ទប់ ស្កាត់នូវការជ្រៀតចូលនៃសមាសភាពឱកាសនិយម ដើម្បីបំផ្លាញគណបក្ស។ ឬកអាក្រាតទាន់ពេល វេលានូវរាល់ល្បិចកល និងការយោសនាមូលបង្កាច់ដែលធ្វើឲ្យខូចកិត្យានុភាពរបស់គណបក្ស។
- ៦- លើកកម្ពស់ស្មារតីម្ចាស់ការក្នុងការគ្រប់គ្រង និងថែរក្សាទ្រព្យសម្បត្តិហិរញ្ញវត្ថុរបស់គណបក្ស នៅមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួនឲ្យបានម៉ត់ចត់ និងអនុវត្តគោលការណ៍សន្សំសំចៃ ។

*របៀបរបបការងាររបស់គណៈកម្មាធិការគណបក្សមូលដ្ឋាន:

គណៈកម្មាធិការគណបក្សមូលដ្ឋានត្រូវអនុវត្តរបបការងារដែលរួមមាន ៖ 6/បខ

- របបសន្និបាត របបប្រជុំ របបចុះមូលដ្ឋាន បេបប្រេនស្ងគ្រ របបគ្រូតពិនិត្យការងារ និងរបប រាយការណ៍សុំយោបល់ ។

*ការពង្រឹងអង្គការមូលដ្ឋានគណបក្ស និងការពង្រឹងសមាជិកគណបក្ស :

- ត្រូវក្ដាប់ជាប់ទិសដៅពង្រឹងអង្គការមូលដ្ឋានបក្ស គឺពង្រឹងទាំងអង្គការចាត់តាំង និងសមាជិកបក្ស ហើយត្រូវផ្អែកលើអង្គការចាត់តាំងដើម្បីពង្រឹងសមាជិក។ ក្នុងការពង្រឹងអង្គការមូលដ្ឋានបក្ស មុនបង្អស់ គឺត្រូវពង្រឹងគណៈកម្មាធិការគណបក្សមូលដ្ឋានឲ្យមានកម្លាំង និងសមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ដើម្បីដឹកនាំ ការងារនៅមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួនដោយត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ដូចខាងក្រោម៖
  - + រៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធចាត់តាំងឱ្យមានចំនូនគ្រប់តាមការណែនាំរបស់គណ:អចិន្ត្រៃយ៍
  - +ថែបំប៉នជាប្រចាំខាងនយោបាយសតិអារម្មណ៍ និងចាត់តាំង
  - +ក្ដាប់ជាប់តូនាទីភារកិច្ច និងសិទ្ធិអំណាចរបស់ខ្លួន
  - +ចេះបែងចែកភារកិច្ចឱ្យសមាជិកម្នាក់ៗទទួលខុសត្រូវច្បាស់លាស់
  - +មានរបៀបរបបធ្វើការងារបានត្រឹមត្រូវ ម៉ត់ចត់
  - ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុគណបក្សមូលដ្ឋាន
  - មានសាមគ្គីភាព ឯកភាពនៅផ្ទៃក្នុងអង្គការចាត់តាំងរបស់ខ្លួន។
- -ចំពោះការងារពង្រឹងសមាជិកគណបក្សត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ពង្រឹងគោលជំហរជឿជាក់លើការ ជឹកនាំរបស់គណបក្ស ជំហរស្នេហាជាតិ និងគោរពស្រឡាញ់ប្រជាជន ខិតខំធ្វើឲ្យសមាជិកបក្សមាន ការយល់ដឹងអំពីកម្មវិធីនយោបាយគោលការណ៍ គោលនយោបាយគណបក្ស ហើយធ្វើជាស្នូលក្នុងការ អនុវត្តនៅមូលដ្ឋានខ្លួន ព្រមជាមួយនេះ សមាជិកបក្សត្រូវទៅចុះឈ្មោះបោះឆ្នោត ទៅបោះឆ្នោតជូន គណបក្ស និងចេះចលនាញាតិមិត្តអ្នកជិតខាងឲ្យគាំទ្រ និងបោះឆ្នោតជូនគណបក្ស។

ភាមាល់ខ្លួចគិតខុចខូច អូច្លួសងខ្លែង:ജឃាតមវិត្រស្នេសងគិស ភាពក្រស្នាត្តិមៈജឃាតមវិទ្រស្នេសនិស្ត ភាពក្រសួ

្រ គោលចំណ១ និ១សំណូមពរ ៖

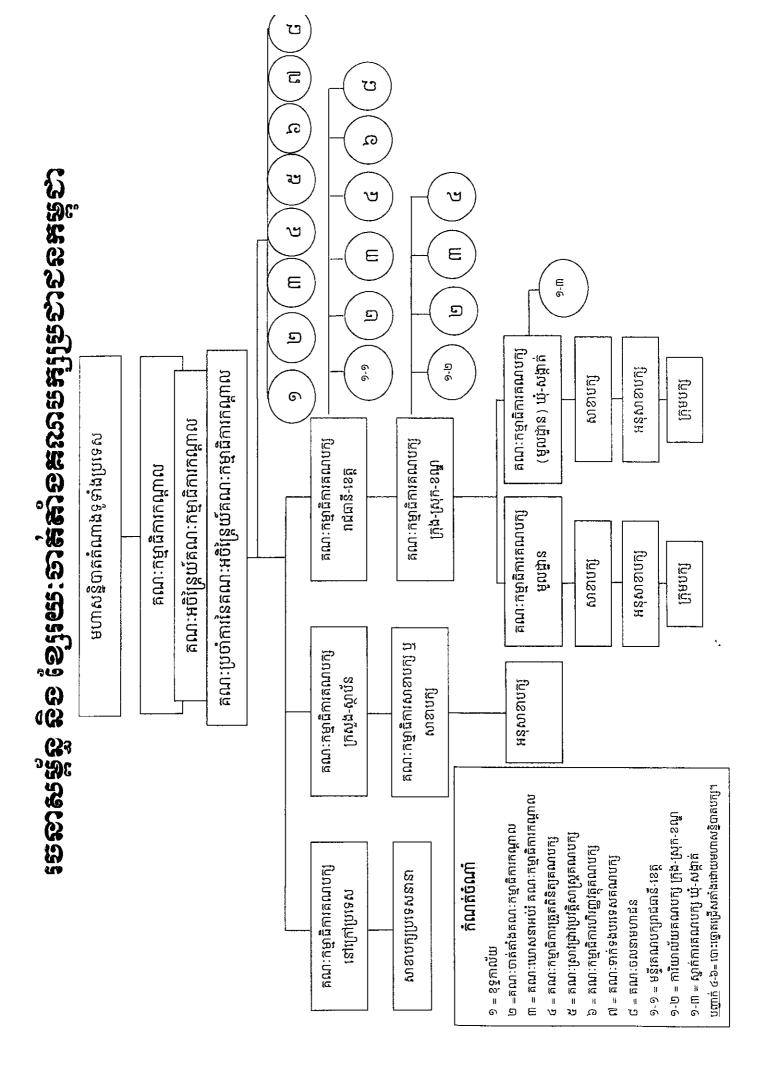
១. លើកកម្ពស់ការយល់ដឹងរបស់សិក្ខាកាម អំពីគោលបំណង និងឧត្តមគតិរបស់គណបក្ស គោលការណ៍កសាងគណបក្ស គោលការណ៍ចាត់តាំង និងខ្សែរយៈចាត់តាំងរបស់គណបក្ស ការកិច្ច និងសិទ្ធិរបស់សមាជិកគណបក្ស។

២. ពង្រឹងគោលជំហកោរពារគណបក្ស ដោយខិតខំប្រតិបត្តិឲ្យបានត្រឹមត្រូវនូវលក្ខន្តិកៈ និង បទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងគណបក្ស ព្រមទាំងលុបបំបាត់ការខុសធ្លងទាំងឡាយដែលបណ្តាលមកពីកត្តាអត្ត នោម័ត ក្នុងគោលដៅពង្រឹងតួនាទីដឹកនាំរបស់គណបក្ស ធ្លុងសាមគ្គីភាព ឯកភាពផ្ទៃក្នុងគណបក្ស និងទំនាក់ទំនងជិតស្និទ្ធរវាងគណបក្សជាមួយប្រជាជន ។

II. <u>សំនួរពិនាអ្</u>សា ៖

១. ហេតុអ្វីអង្គការបាត់តាំងគណបក្សនៅគ្រប់ថ្នាក់ មន្ត្រី និងសមាជិកគណបក្សគ្រប់រូប ត្រូវ មានការយល់ដឹងឲ្យបានច្បាស់លាស់ និងប្រតិ្<u>ចិត្តដោយភ្ញាក់ព្</u>វេកនូវលក្ខុន្តិកៈគណបក្ស?

២. លើមូលដ្ឋានក្ដាប់ជាប់គោលការណ៍កសាងគណបក្ស តើសិក្ខាកាមម្នាក់ៗត្រូវចូលរួមធ្វើអ្វី ខ្លះ ក្នុងការកសាង ពង្រឹងអង្គការចាត់តាំងគណបក្សនៅថ្នាក់ និងផ្នែករបស់ខ្លួន ?

គណៈកម្មាធិការកណ្ដាល

វគ្គអប់រំងយោបាយរបស់ជាធាបក្ស

ឯករាជ្យ សន្តិភាព សេរីភាព ប្រជាធិបតេប អព្យាក្រឹត និង វឌ្ឍនភាពសង្គម

ភ្នំពេញថ្ងៃទី ១៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ៤៤

គំពេចឧធ្មេសខាមឯកសាធើ ៣ ភារយល់ដី១មួយចំនួនអំពីលគ្គខ្ពិត:គណមក្សប្រខាខនកម្ពុខា

(ខ្លឹមសារដែលត្រូវបញ្ជាក់បន្ថែមលើឯកសារទី ៣)

<u>សេចភ្លីស្នើម</u>

- (1). ឯកសារនេះ ប្រមូលផ្តុំលើខ្លឹមសារជំពូក II, III, IV, V នៃលក្ខន្តិកៈគណបក្ស :
  - -ជំពូក II អំពីគោលការណ៍កសាងគណបក្ស ដែលមាន ១មាត្រា គឺមាត្រាទី ៤ ។
  - -ជំពូក III អំពីសមាជិកគណបក្ស ដែលមាន ៥មាត្រា ពីមាត្រាទី ៥ ដល់មាត្រាទី ៩ ។
- -ជំពូក IV អំពីគោលការណ៍បាត់តាំង និងខ្សែរយៈបាត់តាំងរបស់គណបក្ស ដែលមាន ៤មាត្រា ពីមាត្រាទី ១០ ដល់មាត្រាទី ១៣ ។
- -ជំពូក V អំពីអង្គការមូលដ្ឋានរបស់គណបក្ស ដែលមាន ៣មាត្រា ពីមាត្រាទី ១៤ ដល់មាត្រាទី ១៦ ដោយមានយោងបន្ថែមលើជំពូក IX នៃបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងគណបក្ស អំពីគណៈកម្មាធិការគណបក្សមូលដ្ឋាន ។

L**លភ្ជូស្តិក:#ឈមក្សនី**ខាអ្វី?

(2). ការកែប្រែលក្ខន្តិកៈបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងគណបក្ស អំពីរចនាសម្ព័ន្ធ ឈ្មោះ និងសញ្ញាគណបក្ស :

មហាសន្និបាតវិសាមញ្ញតំណាងទូទាំងប្រទេសរបស់គណបក្ស ពីថ្ងៃទី ១<u>៧-១៨ ខែតុលា ឆ្នាំ ១៩៩១</u> បានអនុម័តកម្មវិធីនយោបាយ លក្ខន្តិកៈកែប្រែថ្មី និងប្តូរឈ្មោះពីបក្សប្រជាជនបដិវត្តកម្ពុជា មកជាគណបក្ស ប្រជាជនកម្ពុជា ដែលមាន**សញ្ញាគណបក្សរូបប្រាសាទអង្គរវត្ត**។

ក្នុងឱកាសនៃមហាសន្និបាតវិសាមញ្ញនេះ អនុវត្តតាមលក្ខន្តិកៈកែប្រែថ្មី សន្និបាតគណៈកម្មាធិការកណ្ដាល លើកទី ១៤ បានសម្រេច :

- -ផ្ទេសេមាជិកពេញសិទ្ធិ និងសមាជិកបម្រុងទាំងអស់នៃគណៈកម្មាធិការមជ្ឈិមបក្ស (ពេញសិទ្ធិ ៤៦រូប និងបម្រុង ១០រូប) មកជា**សមាជិកគណៈកម្មាធិការកណ្ដាល មានចំនួន ៥៦រូ**ប ។
- -ផ្ទេរសមាជិកការិយាល័យនយោបាយ និងសមាជិកគណៈលេខាមជ្ឈិមបក្សទាំងអស់ (សមាជិក ការិយាល័យនយោបាយពេញសិទ្ធិ ១៣រូប បម្រុង ៣រូប និងសមាជិកគណៈលេខាមជ្ឈិមបក្ស ១រូប) មកជា សមាជិកគណៈអចិន្ត្រៃយ៍គណៈកម្មាធិការកណ្ដាល មានចំនួន ១៧រូប ។ គណៈលេខាមជ្ឈិមបក្សចាស់ មានចំនួន ៦រូប ក្នុងនោះ ៥រូប ជាសមាជិកការិយាល័យនយោបាយ និង ១រូប ជាសមាជិកគណៈកម្មាធិការមជ្ឈិមបក្ស ។
  - តែងតាំង សម្ដេច ហេង សំរិន ជាប្រធានកិត្តិយសគណបក្ស ។
  - ជ្រើសតាំង សម្ដេច ជា ស៊ីម ជាប្រធានគណបក្ស និងសម្ដេច ហ៊ុន សែន ជាអនុប្រធានគណបក្ស ។

+ សន្និបាតតណៈកម្មាធិការកណ្តាលលើកទី ៣៨ នាថ្ងៃទី ២០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០១៥ បានបោះឆ្នោត ច្រើសតាំង **សម្តេចអង្គមហារសលាបតីអេ៩**៦ ជាប្រធានគណបក្ស **សម្តេចក្រលួសបាន** និង

សម្ភេមនិបុលសេលាអត្តី ជាអនុប្រធានតណបក្ស។

អំពីក្បាលម៉ាស៊ីនដឹកនាំបេស់គណបក្ស មហាសន្និបាតលើកទី ៥ នៅថ្ងៃទី១៣-១៦ ខែតុលា ឆ្នាំ ១៩៤៥ បានបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងគណៈកម្មាជិការមជ្ឈិមបក្សមានចំនួន ៤៥ប (ពេញសិទ្ធិ ៣១ប បម្រុង ១៤ប) និងការិយាល័យនយោបាយមានចំនួន ១១ប (ពេញសិទ្ធិ ៩ប បម្រុង ២ប) គណៈលេខាមជ្ឈិមបក្ស មានចំនួន ៥ប្រ ។ សន្និបាតកម្មាកិបាលទូទាំងប្រទេសលើកទី ២ និងមហាសន្និបាតហៃមញ្ញតំណាងទូទាំង ប្រទេសបេស់គណបក្សបានបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងបន្ថែមសមាជិកគណៈកម្មាជិការកណ្តាលចំនួន ៥៤៥ប និងមាន ១៩៩២ ១៩៩៧ ២០០៥ ២០១៥) មកដល់បច្ចុប្បន្នមានសមាជិកស្បាបចំនួន ៥៤៥ប្រ និងមាន គណៈអចិន្ត្រៃយ៉គណៈកម្មាជិការកណ្តាលចំនួន ៣៤ប្រ គណៈប្រចាំការចំនួន៩ប្រ ។

ចំពោះលក្ខន្តិកៈកែប្រែថ្មីរបស់គណបក្សដែលមាន ១១ជំពូក ៣០មាត្រា ត្រូវបានមហាសន្និបាតវិសាមញ្ញ តំណាងខូទាំងប្រទេសរបស់គណបក្ស ពីថ្ងៃទី ២៨-២៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩២ អនុម័តកែប្រែចំណុចមួយចំនួន ដោយបានប្តូរ**សញ្ញាគណបក្សមានរូបព្រាបសវិញ** និងប្រគល់សិទ្ធិជូនគណៈអចិន្ត្រៃយ៍គណៈកម្មាជិការកណ្តាល សម្រេចអំពីកាំច្រើសរើសសញ្ញាគណបក្សផ្សេងទៀតនៅពេលចាំបាច់ (ដោយច្បាប់បោះឆ្នោតរបស់ UNTAC

ហាមមិនឲ្យប្រើរូបសញ្ញាមួយចំនួន) ។

នៅថ្ងៃទី ២៣ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៩២ អង្គប្រជុំគណៈអចិន្ត្រៃយ៍គណៈកម្មាធិការកណ្តាល ដោយមាន ការចូលរួមរបស់មន្ត្រីដឹកនាំនៃស្ថាប័នថ្នាក់កណ្តាល និងរាជធានី ខេត្ត 🗸 បានសម្រេចជ្រើសរើសយកសញ្ញា

គណបក្សមានរូបទៅភាបាបផ្កា ។

មហាសន្និបាតសៃមញ្ញតំណាងខូទាំងប្រទេសបេស់គណបក្ស <u>ពីថ្ងៃទី ២៤-២៧ ខែមកាា ឆ្នាំ ១៩៩៧</u>
បានអនុម័តកែប្រែចំណុចមួយចំនួននៃលក្ខន្តិកៈ ហើយបានអនុម័តនូវប**ទក្លេង និងចម្រៀងគណបក្ស** មាន ឈ្មោះថា គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ដែលត្រូវបានកំណត់ឲ្យប្រើប្រាស់ជាផ្លូវការនៅក្នុងពិជីនានារបស់គណបក្ស ។

សន្និបាតគណៈកម្មាធិការកណ្តាលលើកទី ២៣ ពីថ្ងៃទី ២៥-២៣ ខែតុលា ឆ្នាំ ១៩៩៧ បានអនុម័ត

បទបញ្ហាផ្ទៃក្នុងរបស់គណបក្ស ដែលរួមមាន ១២ដំពូក ៣៧ប្រការ សម្រាប់ការអនុវត្តលក្ខន្តិកៈគណកប្ប ។

មហាសន្និបាត់សែមញ្ញត់ណាងទូទាំងប្រទេសរបស់គណបក្ស នាថ្ងៃទី ១៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ១៩៩៨ បានអនុម័តបំពេញបន្ថែមនូវមា<u>ត្រាទី ៣១ ជំពុក XII អំពីការលែយ ការួមបញ្ចូលគ្នា</u> និងការធ្វើសម្ព័ន្ធភាព គណបក្សនយោបាយ ដើម្បីបំពេញលក្ខខណ្ឌកំណត់នៃច្បាប់ស្តីអំពីគណបក្សនយោបាយ ជំពុកទី៨ មាត្រាទី ៣៣ ដល់មាត្រាទី ៣៧ ។

II **ឧសាសេសសេសសេតុអសេខអសេត្**

🔞 គោលបំណង ឧត្តមគតិរបស់គណបក្ស :

គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ប្រកាន់ខ្ជាប់ឧត្តមគតិស្នេហាជាតិ ហ៊ានធ្វើពលិកម្មគ្រប់បែបយ៉ាង ដើម្បី ដល់ប្រយោយជនប្រទេសជាតិ និងប្រជាជន ។ គោលចំណងរបស់គណបក្ស គឺប្រមូលកម្លាំងគ្រប់ជន ជាតិកម្ពុជា ដែលមានឧត្តមគតិស្នេហាជាតិ មាតុភូមិ ស្រឡាញ់លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ និងសន្តិភាព ដោយ មិនប្រកាន់ប៉ានៈ ជីវភាព ជនជាតិ ជំនឿសាសនា អតីតកាល ដើម្បីម្រកម្លាំងគ្នាការពារសមិទ្ធផលសង្គមជាតិ និងកសាងប្រទេសកម្ពុជាមួយ ឯករាជ្យ សន្តិភាព សេរីភាព ប្រជាធិបតេយ្យ អព្យាក្រឹត និង វឌ្ឍនភាពសង្គម ។

III. <u>តារអិច្ច និ១សិធ្លិរមស់សមាខិកគណ</u>ចក្ស

- (4) ច្បាប់ស្ដីអំពីគណបក្សនយោបាយបានកំណត់ :
- ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរដែលមានអាយុយ៉ាងតិច ១៨ឆ្នាំ និងមានសិទ្ធិពលរដ្ឋអាចចូលជាសមាជិកគណបក្ស នយោបាយបាន ។
  - ប្រជាពលរដ្ឋខ្មែរម្នាក់ មិនអាចជាសមាជិកគណបក្សនយោបាយលើសពីមួយក្នុងពេលតែមួយបានទេ។
- (5). កាតព្វកិច្ចរបស់សមាជិកគណបក្សក្នុងការប្រជុំជីវភាព និងបង់វិភាគទានគណបក្ស :

មាត្រាទី ៩ នៃលក្ខន្តិកៈគណបក្សចែងថា : សមាជិកណាមិនបានចូលរួមប្រជុំជីវភាព ឬក៏មិនបានបង់ ភាគទានជូនគណបក្សចំនួន ៣ដងជាបន្តបន្ទាប់ដោយគ្មានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ គណៈកម្មាធិការសាខាគណបក្ស សម្រេចលុបឈ្មោះចេញពីសមាជិក ។

គណៈអចិន្ត្រៃយ៍គណៈកម្មាធិការកណ្ដាលបានកំណត់ជាគោលការណ៍ ចំពោះសមាជិកព្រឹទ្ធសភា-រដ្ឋសភា ត្រូវបង់វិកាគទានប្រចាំខែ ៣០០,០០០រៀល មន្ត្រីជាន់ខ្ពស់របស់គណបក្សដែលមានឋានៈចាប់ពីស្មើអនុរដ្ឋ លេខាធិការឡើងត្រូវបង់វិកាគទាន ៥% នៃបៀវត្ស មន្ត្រីដែលមានបៀវត្សផ្សេងទៀតត្រូវបង់ភាគទានភ្ជាប់ និស្ស័យប្រចាំខែ ២០០រៀល និងបំផុសសមាជិកគណបក្សដែលមានលទ្ធភាពឧបត្ថម្ភបវិកាជូនគណបក្ស ។ ចំពោះសមាជិកជាប្រជាជន គឺមិនតម្រូវឲ្យមានការបង់ភាគទានគណបក្សទេ ។ ការបង់វិភាគទានគណបក្ស និងឧបត្ថម្ភបវិកាជូនគណបក្ស ។

វិកាគទានប្រចាំខែនៃមន្ត្រីជាន់ខ្ពស់របស់គណបក្សត្រូវបង់ចូលប៉ិកាថ្នាក់កណ្ដាល ។ ភាគទានភ្ជាប់និស្ស័យ របស់សមាជិកគណបក្សត្រូវបង់ ៥០% ចូលថវិកាថ្នាក់កណ្ដាល ។

IV. <u>គោលភារណ៍ចាត់តាំ១ និចខ្សែរយ:ចាត់តាំ១មេស់គណមក្</u>ស

- 6 . មហាសន្និបាតតំណាងទូទាំងប្រទេសរបស់គណបក្សប្រជុំសាមញ្ញ ៥ឆ្នាំម្ដង មានការកិច្ច ៤យ៉ាង :
- ១- ពិនិត្យ ពិភាក្សា និងអនុម័តលើរបាយការណ៍នយោបាយរបស់គណៈកម្មាធិកាកេណ្តាលអំពីសភាពការណ៍រួម របស់គណបក្ស ។
  - ២- កំណត់គោលនយោបាយក្នុងប្រទេស ក្រៅប្រទេស និងការកិច្ចរបស់គណបក្ស តាមដំណាក់កាលនីមួយៗ ។
  - ៣- បំពេញបន្ថែម ឬកែសម្រួល់លក្ខន្តិកៈគណបក្ស ។
- ៤- សែយគណៈកម្មាធិការកណ្ដាលចាស់ និងបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងគណៈកម្មាធិការកណ្ដាលសម្រាប់អាណត្ដិថ្មី ។
  ក្នុងករណីដែលមិនអាចបើកមហាសន្និបាតតំណាងសាមញ្ញបាន ឬមានការកិច្ចបន្ទាន់ចំពោះមុខ គណៈអចិន្ដ្រៃយ៍
  គណៈកម្មាធិការកណ្ដាលអាចកោះប្រជុំមហាសន្និបាតតំណាងទូទាំងប្រទេសជាវិសាមញ្ញ ដែលមានការកិច្ចដូច
  មហាសន្និបាតតំណាងសាមញ្ញដែរ លើកលែងតែការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងគណៈកម្មាធិការកណ្ដាល គឺមានការកិច្ច
  ត្រឹមតែសម្រួល ឬបំពេញបន្ថែមសមាជិកគណៈកម្មាធិការកណ្ដាលប៉ុណ្ណោះ ។ បើមានសំណើរបស់សមាជិក
  គណៈអចិន្ដ្រៃយ៍គណៈកម្មាធិការកណ្ដាលចំនួន ២/៣ (២៣រូប) ឬសំណើរបស់សមាជិកគណៈកម្មាធិការកណ្ដាលចំនួន ១/៣ (១៨២រូប) អាចកោះប្រជុំមហាសន្និបាតវិសាមញ្ញបាន ។

មហាសន្និបាតតំណាងទូទាំងប្រទេស ដែលចាត់ទុកជាបានការ លុះត្រាតែមានសមាជិកគណៈកម្មាធិការ កណ្ដាលយ៉ាងតិច ២ភាគ៣ (៣៦៤រូប) និងមានតំណាងលើសពាក់កណ្ដាល នៃចំនួនគណបក្សថ្នាក់ក្រោម ដែល ចំណុះផ្ទាល់គណៈកម្មាធិការកណ្ដាលចូលរួម ហើយចំនួនតំណាងដែលមិនមែនជាសមាជិកគណៈកម្មាធិការ កណ្ដាល ត្រូវតែមានលើសពីចំនួនសមាជិកគណៈកម្មាធិការកណ្ដាលទាំងមូល (៥៤៦រូប)។

ក្រោយពីមហាសន្និបាតតំណាងទូទាំងប្រទេសលើកទី ៥ នាខែតុលា ឆ្នាំ១៩៨៥ មក គណបក្សយើងបាន បើកសន្និបាតកម្មាភិបាលទូទាំងប្រទេសលើកទី ២ នៅថ្ងៃទី ៥-១២ ខែមេសា ឆ្នាំ ១៩៨៩ និងមហាសន្និបាត វិសាមញ្ញតំណាងទូទាំងប្រទេស ៩ លើក :

- ថ្ងៃទី ១៧-១៨ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៩១
- ថ្ងៃទី ២៨-២៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩២
- ថ្ងៃទី ២៤-២៧ ខែមករា ឆ្នាំ ១៩៩៧
- ថ្ងៃទី ១៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ១៩៩៨
- ថ្ងៃទី ២៤-២៥ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០០៣
- ថ្ងៃទី ២១-២៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០៥
- ថ្ងៃទី ១២-១៣ ខែមករា ឆ្នាំ ២០០៨
- ថ្ងៃទី ១៦-១៧ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០១៣
- ថ្ងៃទី ៣០ ខែមករា ០១ ខែកុម្ភះ ឆ្នាំ ២០១៥

គណៈកម្មាធិការកណ្ដាល ដឹកនាំរាល់ការងាររបស់គណបក្សក្នុងចន្លោះពេលពីមហាសន្និបាតតំណាងមួយ ទៅមហាសន្និបាតតំណាងមួយទៀតសំដៅអនុវត្តសេចក្ដីសម្រេចចិត្តបេស់មហាសន្និបាត ។

សន្និបាតគណៈកម្មាធិការកណ្ដាល បោះឆ្នោតជ្រើសតាំងគណៈអចិន្ត្រៃយ៍គណៈកម្មាធិការកណ្ដាល គណៈ កម្មាធិការត្រួតពិនិត្យ គណៈកម្មាធិការហិរញ្ញវត្ថុនៃគណៈកម្មាធិការកណ្ដាល ប្រធាន អនុប្រធានគណៈកម្មាធិការ កណ្ដាល ប្រធានគណៈកម្មាធិការត្រួតពិនិត្យ ប្រធានគណៈកម្មាធិការហិរញ្ញវត្ថុនៃគណៈកម្មាធិការកណ្ដាល និងអាចតែងតាំងប្រធានកិត្តិយស ឬទីប្រឹក្សានៃគណៈកម្មាធិការកណ្ដាល ។

គណៈអចិន្ត្រៃយ៍គណៈកម្មាធិការកណ្ដាល ដឹកនាំរាល់ការងារបេស់គណបក្សក្នុងចន្លោះពេលពីសន្និបាត ពេញអង្គមួយ ទៅសន្និបាតពេញអង្គមួយទៀត នៃគណៈកម្មាធិការកណ្ដាល ។ គណៈអចិន្ត្រៃយ៍ គណៈកម្មាធិការកណ្ដាលបង្កើតគណៈប្រចាំការបេស់គណៈអចិន្ត្រៃយ៍ ដោយជ្រើសរើសក្នុងចំណោមសមាជិក គណៈអចិន្ត្រៃយ៍គណៈកម្មាធិការកណ្ដាល ដើម្បីដោះស្រាយការងារប្រចាំថ្ងៃតាមការប្រគល់ការកិច្ចរបស់គណៈ អចិន្ត្រៃយ៍ ។

🔗 គណៈអចិន្ត្រៃយ៍គណៈកម្មាធិការកណ្ដាលមានភារកិច្ច : 12

- ១- កំណត់គោលការណ៍ វិបានការធំៗដើម្បីអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចចិត្តរបស់មហាសន្និបាតតំណាងទូទាំង ប្រទេស និងសន្និបាតគណៈកម្មាជិការកណ្តាល ។
- ២- កំណត់ទិសដៅភារកិច្ចធំៗតាមរយៈពេលនីមួយៗលើគ្រប់ផ្នែកការងាររបស់គណបក្ស ជាអាទិ៍ ការងារ នយោបាយ សតិអារម្មណ៍ ការងារចាត់តាំងកសាងគណបក្ស ការងារហិរញ្ញវត្ថុ ការងារកសាងធនធានមនុស្ស ។
  - ៣- រៀបចំរចនាសម្ព័ន្ធ នៃអង្គការចាត់តាំងរបស់គណបក្សចំណុះផ្ទាល់គណៈកម្មាធិការកណ្ដាល ។
- ៤- ណែនាំគោលការណ៍ កសាងរចនាសម្ព័ន្ធ ខ្សែរយៈចាត់តាំង និងសកម្មភាពរបស់អង្គចាត់តាំង គណបក្សថ្នាក់ក្រោម។
- ៥- កំណត់ក្របខណ្ឌ និងគោលនយោបាយនានា សម្រាប់មន្ត្រី បុគ្គលិក កម្មកបេម្រើការងារក្នុងអង្គការ ចាត់តាំងនានារបស់គណបក្សគ្រប់ថ្នាក់ ។

- រៀបចំចាត់តាំង ប្រគល់ការកិច្ច ដំឡើងឋានៈ និងអនុវត្តវិន័យចំពោះមន្ត្រីរបស់គណបក្ស ដែលស្ថិត ក្នុងសមត្ថកិច្ចគ្រប់គ្រងផ្ទាល់ ។ សម្រេចអំពីការសុំចូលជាសមាជិកគណបក្សក្នុងករណីពិសេស។ – ។ 💆 😅 🛒
- សម្រេចជ្រើសរើសសមាជិកគណបក្ស ដើម្បីឈឈ្មោះជាបេក្ខជនក្នុងការបោះឆ្នោតតំណាងរាស្ត្រ និងការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងសមាជិកព្រឹទ្ធសភា ។
  - ៩- ជ្រើសរើសសមាជិកគណបក្ស ចូលកាន់មុខនាទីក្នុងរាជរដ្ឋាភិបាល និងស្ថាប័នរបស់រដ្ឋ ។
  - ១០- រៀបចំខ្លឹមសាសេម្រាប់សន្និបាតគណៈកម្មាធិការកណ្ដាល ។
  - ១១- អនុវត្តនយោបាយការបរទេសរបស់គណបក្ស ។
  - ១២- ត្រួតពិនិត្យការងារនៃវាល់ស្ថាប័ន និងគណៈកម្មាធិការគណបក្សចំណុះ ។

🪁 ស្ថាប័នជំនួយការរបស់គណបក្សថ្នាក់កណ្ដាលរួមមាន :

- ១- ឧុទ្ធកាល័យ
- ២- គណៈចាត់តាំង
- ៣- គណៈយោសនាអប់រំ
- ៤- គណៈកម្មាធិការត្រួតពិនិត្យ
- ៥- គណៈស្រាវជ្រាវប្រវត្តិសាស្ត្រគណបក្ស
- ៦- គណៈកម្មាធិការហិញ្ញេវត្ថុ
- ៧- គណៈទាក់ទងបរទេស
- ៤- គណៈចលនាមហាជន

ស្ថាប័នជំនួយការរបស់គណបក្សរាជធានី ខេត្ត រួមមាន :

- ១- មន្ទីរគណបក្ស
- ២- គណៈចាត់តាំង
- ៣- គណៈយោសនាអប់រំ
- ៤- គណៈកម្មាធិការត្រួតពិនិត្យ
- ៥- គណៈកម្មាធិការហិរញ្ញវត្ថ
- ៦- គណៈចលនាមហាជន

ស្ថាប័នជំនួយការបេស់គណបក្ស ក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ រួមមាន :

- ១- ការិយាល័យគណបក្ស
- ២- គណៈចាត់តាំង
- ៣- គណៈឃោសនាអប់រំ
- ៤- គណៈកម្មាធិការត្រួតពិនិត្យ
- ៥- គណៈកម្មាធិការហិរញ្ញវត្ថ

ចំពោះគណបក្សក្រសួង ស្ថាប័ន គឺត្រូវបែងចែកភារកិច្ចជូនសមាជិកគណៈកម្មាធិការគណបក្ស ទទួលបន្ទុក ចង្កោមការងារ ឬផ្នែកការងារនីមួយៗរបស់គណបក្ស និងទទួលបន្ទុកដឹកនាំកសាងពង្រឹងតាមអង្គការបាត់តាំង

គណបក្ស និងបណ្តាផ្នែកចំណុះ ។ ដោយឡែកគណៈកម្មាធិការត្រួតពិនិត្យ និងគណៈកម្មាធិការហិរញ្ញវត្ថុ ត្រូវបាន បង្កើតចាប់ពីថ្នាក់គណបក្សក្រុង ស្រុក ខណ្ឌឡើងទៅ ។

🔗 🧀 អំពីបរិមាណសមាជិគណៈកម្មាធិការគណបក្ស គណៈអចិន្ត្រៃយ៍គណៈកម្មាធិការកណ្តាលបានកំណត់ជា គោលការណ៍ដូចខាងក្រោម :

- ១- គណៈកម្មាធិការគណបក្សក្រសួង ស្ថាប័ន :
- មានចំនួន ៣៣រូបចុះ ចំពោះក្រសួង ស្ថាប័ន ដែលមានសាខាបក្សចំណុះចំនួន១២ឡើងទៅ
- មានចំនួន ២៧រូបចុះ ចំពោះក្រសួង ស្ថាប័ន ដែលមានសាខាបក្សចំណុះចំនួន១១ចុះ ។
- ២- គណៈកម្មាធិការគណបក្ស រាជធានី ខេត្ត :
- មានចំនួន ៥១រូបចុះ ចំពោះរាជធានី ខេត្តចំនួន ១៤ : ភ្នំពេញ កំពង់ចាម ត្បូងឃ្មុំ ព្រៃវែង កណ្ដាល តាកែវ សៀមរាប កំពងស្ពឺ ស្វាយរៀង បាត់ដំបង កំពត កំពង់ធំ បន្ទាយមានជ័យ កំពង់ឆ្នាំង
  - មានចំនួន ៤៩រូបចុះ ចំពោះខេត្តចំនួន ៦ : ពោធិ៍សាត់ ក្រចេះ ព្រះវិហារ រតនគីរី ស្ទឹងត្រែង កោះកុង
  - មានចំនួន ៤៣វូបចុះ ចំពោះខេត្តចំនួន ៥ : មណ្ឌលគីរី ឧត្តរមានជ័យ ព្រះសីហនុ កែប ប៉ៃលិន
  - + គណៈអចិន្ត្រៃយ៍មានចំនួន ១៣-១៥-១៧រូប
- +អាចពង្រីកបន្ថែមបរិមាណសមាជិកគណៈកម្មាធិការគណបក្ស នៅក្នុងជួរសមាជិកក្រុមប្រឹក្សារាជធានី ខេត្ត និងបង្កើនបរិមាណសមាជិកគណៈអចិន្ត្រៃយ៍ តែមិនឲ្យលើស ១ភាគ៣ នៃចំនួនសមាជិកគណៈកម្មាធិការ គណបក្ស ។
- + គណៈប្រចាំការមានចំនួន ៧រូប ហើយត្រូវតិចជាង៣ក់កណ្ដាលនៃចំនូនសមាជិកគណៈអចិន្ត្រៃយ៍ ។ ៣- គណៈកម្មាជិការគណបក្សក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ :
  - មានចំនួន ៣៣រូបចុះ ចំពោះក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ដែលមាន ១១ឃុំ សង្កាត់ឡើងទៅ
  - មានចំនួន ២៧រ៉ូបចុះ ចំពោះក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ ដែលមាន ១០ឃុំ សង្កាត់ចុះ ។
- + អាចពង្រីកបន្ថែមបរិមាណសមាជិកគណៈកម្មាធិការគណបក្ស នៅក្នុងផួរសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ និងបង្កើនបរិមាណសមាជិកគណៈអចិន្ត្រៃយ៍ តែមិនឲ្យលើស ១ភាគ៣ នៃចំនួនសមាជិកគណៈកម្មាធិការ គណបក្ស ។
  - ៤- គណៈកម្មាធិកាគេណបក្ស(មូលដ្ឋាន) ឃុំ សង្កាត់ :
  - មានចំនួន ៣៣រូបចុះ ចំពោះឃុំ សង្កាត់ ដែលមាន ៩-១១អាសនៈក្រុមប្រឹក្សា
  - មានចំនួន ២៧រូបចុះ ចំពោះឃុំ សង្កាត់ដែលមាន ៥-៧អាសនៈក្រុមប្រឹក្សា ។
- + មា<u>នស្នាក់ការគណបក្ស</u>ឃុំ សង្កាត់ ដែលមានប្រធាន ឬអនុប្រធានគណៈកម្មាធិការគណបក្ស ជាប្រធានស្នាក់ការ និងមន្ត្រីគណបក្ស ២រូប ។
- ៥- គណៈកម្មាធិការគណបក្សមូលដ្ឋាន (នៅតាមគ្រឹះស្ថានសិក្សា មន្ទីរពេទ្យ អង្គភាពផលិតកម្ម អាជីវិកម្ម សិប្បកម្ម រោងចក្រ សហគ្រាស អង្គការសង្គមនានា មន្ទីរអង្គភាពជុំវិញរាជធានី ខេត្ត អគ្គនាយកដ្ឋាន និងថ្នាក់ ប្រហាក់ប្រហែលចំណុះក្រសួង ស្ថាប័ន) :
  - មានចំនួន ២៧ រូបចុះ ចំពោះគណៈកម្មាធិការបក្សដែលមានសាខាបក្សចំណុះចំនួន ១២ ឡើងទៅ
  - មានចំនួន ២១ រូបចុះ ចំពោះគណៈកម្មាធិការបក្សដែលមានសាខាបក្សចំណុះចំនួន ១១ ចុះ ។

*សប្របច្ចុប្បន្ន យើងមានគណៈកម្មាធិការគណបក្សក្រសួង ស្ថាប័នចំនួន ៣៧ (មន្ត្រីជាសមាជិក គណៈកម្មាធិការគណបក្ស ១០៧១ រូប) គណៈកម្មការគ្រប់គ្រងសមាជិកបក្សចំនួន ៣ (មន្ត្រី ១៦៥រូប) គណៈកម្មាធិការគណបក្សជជានី ខេត្ត ចំនួន ២៥ (មន្ត្រីជាសមាជិកគណៈកម្មាធិការគណបក្សចំនួន ១៧៦៤ រូប) គណៈកម្មាធិការគណបក្សក្រុង ស្រុក ខណ្ឌចំនួន ១៩៧ និងគណៈកម្មាធិការគណបក្សមូលដ្ឋានមួយចំនួន ទៀត មានសាខាគណបក្សចំនួន ២៣.០៤៣ អនុសាខាចំនួន ៦៣.៦២៥ ក្រុមបក្សចំនួន ៥៩៩.១៩៤ ក្រុម និងមានសមាជិកគណបក្សនៅទូទាំងប្រទេសចំនួន ៥.៦២៧.៤២១នាក់ (ស្ត្រីជាង ៥៣%) ។ នៅក្រៅប្រទេស មានគណៈកម្មាធិការគណបក្សចំនួន ៤ នៅបារាំង អាមេរិក អូស្ត្រាលី និងនូវែលហ្សេឡង់ អាល្លឺម៉ង់ ស្វីស បែលហ្សិក កាណាដា អង់គ្លេស មានសាខាគណបក្សប្រចាំប្រទេសចំនួន ៩ នៅគុយវ៉ែត ឥណ្ឌូណេស៊ី សហព័ន្ធស្រ៊ី កូរ៉េ ថៃ វៀតណាម ជប៉ុន ឥណ្ឌា ម៉ាឡេស៊ី និងមានសមាជិកបក្សជាង ៥ ពាន់នាក់។

(7). ការកសាងពង្រឹងអង្គការមូលដ្ឋានរបស់គណបក្ស ជាកិច្ចការអាទិភាពនៃការងារកសាងបក្សនៅគ្រប់ ដំណាក់កាល ។ ក្នុងរយៈពេល ៣៧ឆ្នាំ កន្លងមកនេះ ការកសាងគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា បានឆ្លងកាត់ ដំណាក់កាលធំៗ ៣ គឺ :

ដំណាក់កាលទី ១ ពីឆ្នាំ ១៩៧៩ - ១៩៩១ : ការកសាងបក្សដំណើរការពីលើចុះក្រោម :

មហាសន្និបាតបក្សលើកទី ៣ នាដើមខែមករា ១៩៧៩ មានសមាជិកបក្ស ៦២រូបចូលរួម ។ មហាសន្និបាត បានជ្រើសតាំងគណៈកម្មាធិការកសាងបក្សនៅទូទាំងប្រទេស ដែលជាអង្គការដឹកនាំមជ្ឈិមបក្ស ។ ថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង បានបង្កើតគណៈអភិបាលកិច្ចការបក្ស ។ នៅថ្នាក់ស្រុក បានបង្កើតក្រុមប្រតិបត្តិការដែលដើរតួនាទីកសាងបក្សផង កសាងរដ្ឋអំណាចផង និងចលនាមហាជនផង ។ យើងបានផ្ដើមពីការកសាងជួរកម្មាភិបាល ឈានទៅការកសាងបក្ស តាមរយៈក្រុមស្នូល (ដែលទទួលដឹកនាំនៅកន្លែងគ្មានសាខាបក្ស) និងសម្ព័ន្ធយុវជនបដិវិត្តកម្ពុជា ។

ចាប់ពីមហាសន្និបាតបក្សលើកទី ៥ នាខែតុលា ឆ្នាំ ១៩៨៥ បក្សបានពង្រឹង និងពង្រឹកខ្លួនចុះដល់ មូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់ រោងចក្រ សហគ្រាស មន្ទីរពេទ្យ សាលារៀន កសិដ្ឋាន និងអង្គភាពកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ ។ មកដល់ឆ្នាំ ១៩៩១ ចំនួនសមាជិកបក្សកើនដល់ ៤៥.០០០នាក់ ស្ទើរគ្រប់ឃុំមានសាខាបក្ស ។

ដំណាក់កាលទី ២ ពីឆ្នាំ ១៩៩១ - ១៩៩៣ : ការកសាងបក្សដោយផ្ដើមពីបរិមាណ ឈានទៅរកគុណភាព :

នេះជាដំណាក់កាលអន្តរកាលនៃការផ្លាស់ប្តូរពីរបបនយោបាយឯកបក្ស ទៅជារបបនយោបាយពហុបក្ស ដែលមានគណបក្សនយោបាយច្រើនប្រកួតប្រជែងគ្នាឆ្ពោះទៅកាន់ការបោះឆ្នោតជាតិលើកទី ១ នាខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៩៣ ។ សន្និបាតគណៈកម្មាធិការកណ្ដាល លើកទី ១៥ នាខែមេសា ឆ្នាំ ១៩៩២ បានសម្រេចគោលការណ៍ បើកទូលាយការចូលបក្ស ដើម្បីឲ្យមហាជនកាន់តែច្រើនបានចូលរួមក្នុងអង្គការចាត់តាំងបក្ស គាំទ្រ និងបោះឆ្នោត ជូនគណបក្ស ។ ចំនួនសមាជិកបក្សបានកើនឡើងដល់ ៣លាននាក់ ។

ដំណាក់កាលទី៣ ពីឆ្នាំ ១៩៩៣ ដល់បច្ចុប្បន្ន : ការកសាងបក្សដោយអនុវត្ត "យុទ្ធសាស្ត្រផ្អែកលើបរិមាណ សមាជិក និងអំពើល្អរបស់មន្ត្រីបក្ស ដើម្បីឈ្នះឆ្នោត" :

អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រនេះ ការងារពង្រីកបក្ស ត្រូវបានជំរុញខ្លាំង និងធ្វើជាប្រចាំ ដោយដើរទន្ទឹមនឹងការពង្រឹង អង្គការចាត់តាំងមូលដ្ឋាន និងការគ្រប់គ្រងសមាជិកបក្ស ។

នៅឆ្នាំ ១៩៩៦ គណៈអចិន្ត្រៃយ៍ បានសម្រេចបង្កើតក្រុមការងារបេស់គណៈកម្មាធិការកណ្តាលចុះជួយ គណបក្សរាជធានី ខេត្ត ដើម្បីជួយមូលដ្ឋានក្នុងការចាត់តាំងអនុវត្តកម្មវិធីនយោបាយគណបក្ស ការកសាងពង្រឹង គណបក្ស និងការៀបចំការងារបោះឆ្នោត ។ ក្រុមការងាររបស់គណៈកម្មាធិការកណ្ដាលគឺជាកត្ដាមិនអាចខ្វះបាន នៃជ័យជម្នះរបស់គណបក្ស ប៉ុន្មាននីតិកាលកន្លងមកនេះ ។

មហាសន្និបាតវិសាមញ្ញតំណាងទូទាំងប្រទេសនាថ្ងៃទី ៣០ ខែមករា ដល់ថ្ងៃទី ០១ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០១៥ កន្លងទៅនេះ បានសម្រេចដាក់ចេញ "យុទ្ធសាស្ត្រផ្អែកលើអំពើល្អរបស់មន្ត្រីគណបក្ស គុណភាព និងបរិមាណ សមាជិកគណបក្សដើម្បីឈ្នះឆ្នោត" ។

ការកសាងពង្រឹងអង្គការមូលដ្ឋានរបស់គណបក្ស ជាការងារដែលមានចរិតកំណត់ដល់ជ័យជម្នះក្នុងការអនុវត្ត កម្មវិធីនយោបាយគណបក្ស និងដណ្ដើមជ័យជម្នះក្នុងការបោះឆ្នោត ។ អាស្រ័យហេតុនេះមន្ត្រីសមាជិកបក្ស គ្រប់រូប ត្រូវលើកកម្ពស់ស្មាតើទទួលខុសត្រូវ បន្តជំរុញការកសាងពង្រឹងអង្គការចាត់តាំងមូលដ្ឋានរបស់គណបក្ស សំដៅបង្កើនសមត្ថភាពដឹកនាំការងារនៅមូលដ្ឋាន ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងក្រុមបក្ស គ្រប់គ្រងសមាជិកបក្ស និង បន្តកសាងពង្រីកសមាជិកថ្មី ជាពិសេសក្នុងជួរយុវជន ។ ទន្ទឹមនេះ យកចិត្តទុកដាក់ជំរុញសកម្មភាពចុះជាប់ ជាមួយមហាជន ប្រជាជននៅមូលដ្ឋាន ត្រូវយល់ដឹងច្បាស់អំពីសុខទុក្ខ បំណងប្រាថ្នាប្រជាជន និងបញ្ហានានា នៅមូលដ្ឋាន ហើយកេវិធីជួយដោះស្រាយ ដើម្បីលើកកម្ពស់ប្រជាប្រិយភាពរបស់គណបក្ស ពង្រឹងជំនឿ និងកម្លាំង គាំទ្រគណបក្ស ឆ្ពោះទៅដណ្ដើមជ័យជម្នះក្នុងការបោះឆ្នោតជ្រើសរើសក្រុមប្រឹក្សាឃុំ សង្កាត់នាខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០១៧ និងការបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងតំណាងរាស្ត្រនីតិកាលទី ៦ នាខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០១៤ ខាងមុខនេះ ។

លអ្វស្តិអ:

ងឃាតមរិត្រស្វាស្តមនីស្វា

ទូយំង I

មាត្រានី ១ :

បក្សប្រជាជនបដិវត្តកម្ពុជាត្រូវបានប្តូរឈ្មោះមកជា គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា សរសេរអក្សរកាត់ "ប្រ.ជ" ។ បទភ្លេង និងចំរៀងរបស់គណបក្សមានឈ្មោះថា: "**អាសាមអុស្រ្ទខាខនអម្ពុខា**" ។

ಕಾಣುಜ್ಞ ದಿ :

សញ្ញាគណបក្សមានរាងមូលពងក្រពើ ផ្ទៃពណ៌ស មានកំរងគូរស្រូវពណ៌មាសអមសងខាងរង្វង់ ស្នែងក្របីជួបគ្នាខាងចុង ។

ខ្សែបូររុំព័ទ្ធផ្នែកខាងក្រោមនៃកំរងគូរស្រូវជាប្រាំថ្នាក់ នៅកណ្ដាលខ្សែបូរដែលកាត់ទទឹងផ្នែក ខាងក្រោមមានចារឹកអក្សរពណ៌សឋាគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជា ។

មានក្បាច់ភ្លីពណ៌មាសជាទម្រនៅចន្លោះក្បាច់ភ្លី និងខ្សែបូរមានស្ពឺគ្រឿងចក្រពណ៌មាស ។ នៅលើផ្ទៃ ស មានរូបទេវតាបាចផ្កាស្ថិតនៅចំកណ្ដាលរង្វង់ ។

មាត្រានី ៣ :

គោលបំណងរបស់គណបក្ស គឺប្រមូលកម្លាំងគ្រប់ជនជាតិកម្ពុជាដែលមានឧត្តមគតិ ស្នេហាជាតិ មាតុភូមិ ស្រឡាញ់លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ និងសន្តិភាព ដោយមិនប្រកាន់ឋាន: ជីវភាព ជនជាតិ ជំនឿសាសនា អតីតកាល ដើម្បីរួមកម្លាំងគ្នាការពារសមិទ្ធផលសង្គមជាតិ និងកសាង ប្រទេសកម្ពុជាមួយ ឯករាជ្យ សន្តិភាព សេរីភាព ប្រជាធិបតេយ្យ អព្យាក្រឹត និងវឌ្ឍនភាពសង្គម ។

ខំពុន II

គោលអារណ៍គសាខគណមក្ស

មាត្រានី ៤ :

- 9. គណបក្សប្រកាន់យកលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ លើកកំពស់មនសិការស្នេហាជាតិ និងបើក ទូលាយទំនាក់ទំនងអន្តរជាតិជាមួយបណ្តាប្រទេសទាំងអស់លើសកលលោក ធ្វើជាមូលដ្ឋាននៃ កម្មវិធីនយោបាយ និងសកម្មភាពរបស់ខ្លួនដោយផ្អែកលើគោលការណ៍ជាក់ស្តែងក្នុងប្រទេស និង និន្នាការរួមនៃសកលលោក ។
- ២. គណបក្សមានវិន័យត្រឹមត្រូវ និងមានប្រជាធិបតេយ្យទូលំទូលាយ ចាប់ពីថ្នាក់លើរហូត ដល់ថ្នាក់ក្រោមអនុវត្តរបបសមូហភាពដឹកនាំម្នាក់ៗទទូលខុសត្រូវ ។ គណបក្សមិនអនុញ្ញាត ឲ្យមានសកម្មភាពបំបែកបំបាក់សាមគ្គីភាព ឯកភាពផ្ទៃក្នុងគណបក្ស ។ គណបក្សអនុវត្តវិធីជួយ មតិគ្នាទៅវិញទៅមកដើម្បីការរីកចម្រើន ។
- ៣. គណបក្សកសាងឡើង និងរីកចម្រើនក្នុងចលនារបស់ប្រជាជន ។ គណបក្សតំណាង ឲ្យផលប្រយោជន៍របស់ប្រជាជនកម្ពុជា ។ គណបក្សនិងសមាជិកម្នាក់ៗយកចិត្តទុកដាក់កសាង ទំនាក់ទំនងល្អជាមួយប្រជាជន ហើយលើកកំពស់សមត្ថភាព និងគុណធម៌ដើម្បីសម្រេចភារកិច្ច ជ្ងនជាតិមាតុភូមិ ។
- ៤. គណបក្សដឹកនាំខាងនយោបាយ សតិអារម្មណ៍ និងចាត់តាំង ។ គណបក្សទទួលស្គាល់ តូនាទីរបស់អង្គការសង្គម ។ គណបក្សជួយឧបត្ថម្ភ និងសហការជាមួយអង្គការសង្គមដើម្បីបំផុស ចលនាប្រជាជន ការពារសមិទ្ធផលសង្គមជាតិ និងកសាងប្រទេសជាតិ ។
- ៥. គណបក្សបញ្ចូលសមាជិករបស់ខ្លួននូវប្រភេទជនដែលល្អប្រពៃក្នុងចលនាប្រជាជន ហើយ បញ្ចេញផុតពីគណបក្សនូវសមាជិកណាដែលមិនគ្រប់លក្ខណៈសម្បត្តិ ។

ខំពុន III

ಹಲಾಲಿಣ

មាត្រានី ៥ :

លក្ខណៈសម្បត្តិចូលជាសមាជិក

- ១. ពលរដ្ឋកម្ពុជាទាំងពីរភេទដែលមានអាយុ ១៨ ឆ្នាំ ឡើងទៅ អាចចូលជាសមាជិកគណ បក្សបាន។
  - ២. មានឧត្តមគតិស្នេហាជាតិមាតុភូមិ និងលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ គាំទ្រកម្មវិធីនយោបាយ និង

លក្ខន្តិក:របស់គណបក្ស។

- ៣. មានគុណធម៌ និងទំនាក់ទំនងល្អជាមួយប្រជាជន ហើយត្រូវបានប្រជាជនស្រឡាញ់ រាប់អានជឿទុកចិត្ត។
  - ៤. មិនមែនជាសមាជិកគណបក្សនយោបាយដទៃ ។

មាត្រានី ៦ :

របៀបចូលគណបក្ស

១.សាម៉ីខ្លួនធ្វើពាក្យសុំចូលដោយភ្ជាប់ជាមួយជីវប្រវត្តិជូនគណៈកម្មាធិការសាខាគណបក្ស ពិនិត្យ។

២.មានសមាជិក ២នាក់ ជាអ្នកឧទ្ទេសនាម។

- ៣. គណៈកម្មាធិការគណបក្សមូលដ្ឋាន ពិនិត្យសំរេចបញ្ចូលសមាជិកដោយមានការយល់ ព្រមតិចបំផុត ២ ភាគ ៣ នៃសមាជិកក្នុងគណៈកម្មាធិការគណបក្ស ហើយរាយការណ៍ជូនថ្នាក់លើ។
- ៤. ការបញ្ចូលសមាជិកគណបក្ស ក្នុងករណីពិសេស ឬការទទូលស្គាល់បេក្ខភាព ជាសមត្ថកិច្ច របស់គណៈអចិន្ត្រៃយ៍គណៈកម្មាធិការកណ្ដាល ។

ទាត្រានី ៧ : ភារកិច្ចបេស់សមាជិក

- ១. ខិតខំប្រតិបត្តិឲ្យបានត្រឹមត្រូវតាមកម្មវិធីនយោបាយ និងលក្ខន្តិក:របស់គណបក្ស ។
- ២. កសាងទំនាក់ទំនងល្អជាមួយប្រជាជននិងខិតខំយោសនាផ្សព្វផ្សាយអំពីកម្មវិធីនយោបាយ របស់គណបក្សច្បាប់របស់រដ្ឋដល់ប្រជាជន ។
- ៣. ត្រូវថែរក្សាផ្លុងសាមគ្គីឯកភាពផ្ទៃក្នុង រក្សាការសម្ងាត់របស់គណបក្ស ជានិច្ចកាលជួយ មតិគ្នាទៅវិញទៅមកដើម្បីការរីកចម្រើន ។
  - ៤. ខិតខំរៀនសូត្រលើកកំពស់សមត្ថភាព និងគុណធម៌ដើម្បីសម្រេចភារកិច្ចជូនជាតិមាតុភូមិ ។

មាទ្រានី ៤ : សិទ្ធិរបស់សមាជិក

- ១. ពិភាក្សា និងអនុម័តរាល់កិច្ចការរបស់គណបក្ស។
- ២. ឧទ្ទេសនាមបេក្ខជនឈរឈ្មោះជាបេក្ខជន និងបោះឆ្នោតជ្រើសតាំងអង្គការដឹកនាំរបស់ គណបក្សគ្រប់ថ្នាក់។
  - ៣. ជួយយោបល់ និងលើកមតិតវ៉ារបស់ខ្លួនទៅគណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សគ្រប់ថ្នាក់ ។

មាត្រាធី ៩ :

សមាជិកណាមិនបានចូលរួមប្រជុំជីវភាព ឬក៏មិនបង់ភាគទានជូនគណបក្សចំនូន ៣ដង ជាបន្តបន្តាប់ដោយគ្មានមូលហេតុត្រឹមត្រូវ គណៈកម្មាធិការសាខាគណបក្សសម្រេចលប់ឈ្មោះ ចេញពីសមាជិក ហើយរាយការណ៍ឡើងថ្នាក់លើពិនិត្យសម្រេច ។ ការផ្លាស់ប្តូរពីកន្លែងមួយ ទៅ កន្លែងមួយទៀតរបស់សមាជិក ត្រូវតែមានការផ្ទេរជីវភាពគណបក្ស ។

ខំពូន IV

គោលការណ៍ចាត់តាំង និងខ្សែ រយៈចាត់តាំងរបស់គណបក្ស ទារុទ្ធរានី ១០ :

ខ្លឹមសារជាមូលដ្ឋាននៃគោលការណ៍ចាត់តាំងរបស់គណបក្សគឺ:

- 9. អង្គការដឹកនាំរបស់គណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សគ្រប់ថ្នាក់គឺ ត្រូវបានមហាសន្និបាត បោះឆ្នោតជ្រើសតាំងឡើង ហើយបានថ្នាក់លើមួយថ្នាក់យល់ព្រមទទូលស្គាល់ ។ ក្នុងករណីដែល ពុំអាចបើកមហាសន្និបាតបាន ទើបថ្នាក់លើចង្អុលតែងតាំងគណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សបណ្ដោះ អាសន្ន។
  - ២. សម្វបាភាពដឹកនាំម្នាក់ៗទទូលខុសត្រូវ។
- ៣. នៅពេលពិភាក្សារាល់ការងារ ត្រូវគោរពមតិប្រជាធិបតេយ្យពិតប្រាកដ ក្រោយពេល អនុមតិភាគតិចគ្រូវគោរពភាគច្រើន ។
- ៤. សមាជិកម្នាក់ៗត្រូវគោរពអង្គការចាត់តាំង ថ្នាក់ក្រោមត្រូវគោរពថ្នាក់លើ ។ គណ បក្សទាំងមូលត្រូវគោរពមហាសន្និបាតតំណាងទូទាំងប្រទេសរបស់គណបក្ស និងគណ:កម្មាធិការ កណ្ដាលនៃគណបក្ស ។
- ៥. អង្គការចាត់តាំងរបស់គណបក្សគ្រប់ថ្នាក់ត្រូវខិតខំចាត់តាំងអនុវត្តដៅឆ្នៃប្រឌិតនូវកម្មវិធី នយោបាយរបស់គណបក្សស្របតាមសភាពការណ៍ជាក់ស្តែង នៃមូលដ្ឋានរបស់ខ្លូន ។ ពេលមាន ការងារសំខាន់ៗត្រូវសុំយោបល់ពីថ្នាក់លើ ។

សង្គ្រានី ១១ :

អង្គការចាត់តាំងរបស់គណបក្សត្រូវបានចាត់តាំងឡើងនៅតាមស្ថាប័ននានា ។ ខ្សែរយៈ ចាត់តាំងរបស់គណបក្សរួមមាន ៤ថ្នាក់គឺ:

- ថ្នាក់កណ្ដាល
- ថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ក្រសួង-ស្ថាប័ន
- ថ្នាក់ស្រុកខណ្ឌ
- ថ្នាក់មូលដ្ឋាន

: ප්රේක්ෂය

មហាសន្និបាតរបស់គណបក្សគ្រប់ថ្នាក់ មានរូបភាពពីរយ៉ាងគឺ: មហាសន្និបាតតំណាង និងមហាសន្និបាតសមាជិកទាំងមូល ។

មហាសន្និបាត គឺជាអង្គការដឹកនាំខ្ពស់បំផុតរបស់គណបក្សថ្នាក់និមួយៗ មានភារកិច្ចពិនិត្យ ពិភាក្សា និងអនុម័តលើរបាយការណ៍នយោបាយរបស់គណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សពិភាក្សា និង កំណត់រាល់គោការណ៍ការងារសំខាន់ៗរបស់គណបក្សថ្នាក់ខ្លួន បោះឆ្នោតជ្រើសតាំងគណៈកម្មាធិការ នៃគណបក្សថ្មី ពិភាក្សារាល់គោការណ៍ ការងារសំខាន់ៗដែលគណៈកម្មាធិការកណ្ដាល ឬថ្នាក់លើ ជាក់ចេញ និងបោះឆ្នោតជ្រើសរើសតំណាងទៅចូលរួមមហាសន្និបាតថ្នាក់លើ (បើមាន) ។

មហាសន្និបាតរបស់គណបក្សថ្នាក់ណា អាស្រ័យដោយគណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សថ្នាក់ នោះកោះប្រជុំតាមការណែនាំរបស់ថ្នាក់លើ។

មហាសន្និបាត ចាត់ទុកជាផ្លូវការបានលុះត្រាតែមានចំនួនតំណាងពេញសិទ្ធិមកពីគណៈកម្មាធិការ នៃគណបក្សថ្នាក់ក្រោមចូលរួមលើសពីពាក់កណ្ដាល ។

ការជ្រើសរើសគណៈកម្មាធិការ នៃគណបក្សគ្រប់ថ្នាក់ត្រូវដំណើរការបោះឆ្នោតដោយផ្ទាល់ និងដោយសំងាត់ ។

មាត្រានី១៣ :

ចំនូនសមាជិករបស់គណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សគ្រប់ថ្នាក់ អាស្រ័យដោយមហាសន្និបាត សំរេចកំណត់តាមការណែនាំរបស់ថ្នាកលើ។

អនុលោមតាមសំណូមពរចាំបាច់ គណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សគ្រប់ថ្នាក់មានសិទ្ធិចាត់តាំង ផ្នែកជំនួយការដោយកំណត់ភារកិច្ច សិទ្ធិអំណាច និងរបៀបរបបធ្វើការងារនៃអង្គការចាត់តាំង នោះតាមការណែនាំរួមរបស់ថ្នាក់លើ ។

ខំពុង v :

អង្គការមូលដ្ឋានរបស់គណបក្ស **ទា្សភានី១៤** :

សាខាគឺជាអង្គការមូលដ្ឋានរបស់គណបក្ស ។ អង្គភាពមូលដ្ឋាន ដូចជាអង្គភាពមូលដ្ឋាន ដ្នេបាល អង្គភាពមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ចសង្គម និងអង្គការសង្គម បើមានសមាជិកពី ៣នាក់ ឡើងទៅ ត្រូវបង្កើតជាសាខា ។ សាខាអាចបែងចែកជាច្រើនអនុសាខា ។ សាខាដែលមានសមាជិកពី ៣ នាក់ ទៅ ៧នាក់ ត្រូវជ្រើសតាំងប្រធាន ហើយអាចជ្រើសតាំងបន្ថែមអនុប្រធានសាខា ។ បើមាន សមាជិកពី ៩នាក់ ឡើងទៅ ត្រូវជ្រើសតាំងគណ:កម្មាធិការសាខា ។ មូលដ្ឋានឃុំ សង្កាត់ និងថ្នាក់ ប្រហាក់ប្រហែលដែលមានសមាជិកច្រើន ត្រូវបង្កើតជាគណ:កម្មាធិការគណបក្សមូលដ្ឋាន ។

គណៈអចិន្ត្រៃយ៍នៃគណៈកម្មាធិការកណ្ដាល និងធ្វើការណែនាំជាក់ស្ដែងអំពីរចនាសម្ព័ន្ធ តូនាទី និងភារកិច្ចរបស់គណៈកម្មាធិការគណបក្សមូលដ្ឋាន ។

ទាត្រានី១៥ : ភារកិច្ចរបស់សាខា

- 9. ក្ដាប់ជាប់នូវកម្មវិធីនយោបាយរបស់គណបក្ស និងច្បាប់របស់រដ្ឋ ដើម្បីចាត់តាំងអនុវត្ដ ឲ្យបានសមស្របតាមសភាពការណ៍ជាក់ស្ដែងនៃមូលដ្ឋានរបស់ខ្លួន ។
- ២. សហការជាមួយអង្គការសង្គម ដើម្បីយោសនាបំផុសចលនាប្រជាជនចូលរួមកសាង ពង្រឹងរដ្ឋអំណាច យកចិត្តទុកដាក់ដោះស្រាយជីវភាពរស់នៅ ទាំងស្មារតី និងសំភារៈដល់ប្រជាជន។
- ៣. បែងចែក និងត្រុតពិនិត្យការងាររបស់សមាជិកម្នាក់ៗ អបរំសមាជិក បញ្ចូលសមាជិកថ្មី លើកសរសើរដាក់វិន័យសមាជិកកសាងជួរមន្ត្រីនិងថែរក្សាសាមគ្គីភាព ។
  - ៤. ធ្វើរបាយការណ៍អំពីសភាពការណ៍ និងសុំយោបល់សំរេចពីថ្នាក់លើនូវបញ្ហាសំខាន់ៗ ។ ភារកិច្ចជាក់ស្តែងនៃប្រភេទសាខានិមួយៗ នឹងមានការកំណត់ដោយឡែក ។

មារុគ្គាឆ្នី១៦ :

សាខា គណៈកម្មាធិការសាខា គណៈកម្មាធិការគណបក្សមូលដ្ឋាន ប្រជុំមួយខែមួយដង ។ បើមានការចាំបាច់នឹងប្រជុំវិសាមញ្ញ ។ អនុសាខាប្រជុំមួយខែមួយដង ។

មហាសន្និបាតសាខា មហាសន្និបាតគណបក្សមូលដ្ឋានមួយឆ្នាំប្រជុំមួយដង ។ មហាសន្និបាត មានភារកិច្ចពិនិត្យពិភាក្សា និងអនុម័តលើរបាយការណ៍នយោបាយរបស់សាខាគណបក្សមូល ដ្ឋាន ពិភាក្សា និងកំណត់រាល់គោលការណ៍ការងារសំខាន់ៗរបស់ថ្នាក់ខ្លួន និងបោះឆ្នោតជ្រើស តាំងប្រធាន អនុប្រធានសាខា គណៈកម្មាធិការសាខា និងគណៈកម្មាធិការគណបក្សមូលដ្ឋានថ្មី ។

ខំពូន vi

គណបក្សថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌ និងថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ក្រសូង ស្ថាថ័ន ទារុត្តានី ១៧ :

មហាសន្និបាតតំណាងស្រុក ខណ្ឌ ៥ឆ្នាំ ប្រជុំពីរដង ។ មហាសន្និបាតតំណាងខេត្ត ក្រុង ក្រសូង ស្ថាប័ន ៥ឆ្នាំ ប្រជុំមួយដង។

ក្នុងករណីចាំបាច់ជាបន្ទាន់បានទទូលការអនុញ្ញាត ពីគណៈកម្មាធិការកណ្ដាលនៃគណបក្សទើប អាចបើកមហាសន្និបាតវិសាមញ្ញ។

មហាសន្និបាតថ្នាក់ណា បោះឆ្នោតជ្រើសតាំងគណៈកម្មាធិការគណបក្សថ្នាក់នោះ ។ សន្និបាត ពេញអង្គគណៈកម្មាធិការនៃគណបក្ស បោះឆ្នោតជ្រើសតាំងគណៈអចិន្ត្រៃយ៍ ប្រធាន អនុប្រធាន គណៈកម្មាធិការនៃគណបក្ស គណៈកម្មាធិការត្រូតពិនិត្យ ប្រធានគណៈកម្មាធិការត្រូតពិនិត្យ គណៈ កម្មាធិការហិរញ្ញវត្ថុ និងប្រធានគណៈកម្មាធិការហិរញ្ញវត្ថុ ហើយត្រូវបានថ្នាក់លើយល់ព្រមទទូល ស្គាល់ ។

មាត្រានី ១៨ :

គណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សថ្នាក់ស្រក ខណ្ឌ ថ្នាក់ខេត្ត ក្រុង ក្រសូង ស្ថាប័ន ត្រូវអនុវត្ត តាមសេចក្តីសំរេចចិត្តរបស់មហាសន្និបាតថ្នាក់ខ្លូន សេចក្តីសំរេចចិត្ត សារាចររបស់ថ្នាក់លើ និង ដឹកនាំការងារគ្រប់ផ្នែករបស់គណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សថ្នាក់ខ្លូន ក្នុងចន្លោះពេលពីមហាសន្និបាត មួយទៅមហាសន្និបាតមួយទៀត។

ក្នុងករណីពុំទាន់មានលទ្ធភាពបើកមហាសន្និបាតថ្នាក់ ស្រុក ខណ្ឌ ខេត្ត ក្រុង ក្រសូង ស្ថាប័ន បាននោះ គណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សថ្នាក់លើចង្អុលតែងតាំងគណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សបណ្ដោះ អាសន្ន។

គណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សថ្នាក់ស្រុក ខណ្ឌ ខេត្ត ក្រុង ក្រសូង ស្ថាប័ន ប្រជុំមួយខែមួយដង។ គណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សដែលមានសមាជិក ៩នាក់ ឡើងទៅ ត្រូវជ្រើសតាំងគណៈអចិន្ត្រៃយ៍ ដើម្បីដឹកនាំការងារគ្រប់ផ្នែក ក្នុងចន្លោះពីសន្និបាតពេញអង្គមួយ ទៅសន្និបាតពេញអង្គមួយទៀត ។ គណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សថ្នាក់លើត្រូវផ្សព្វផ្សាយសភាពការណ៍ និងការងារសំងាត់ៗឲ្យថ្នាក់ ក្រោមបានដឹង ។

ខំពូន VII

មហាសន្និបាតតំណាងទូទាំងប្រទេសរបស់គណបក្សនិងគណៈកម្មាធិការកណ្ដាលនៃគណបក្ស ទា្យគ្នានី ១៩ :

មហាសន្និបាតតំណាងទូទាំងប្រទេសរបស់គណបក្ស គឺជាអង្គការដឹកនាំខ្ពស់បំផុតរបស់គណបក្ស ហើយប្រជុំជាសាមញ្ញ ៥ឆ្នាំ មួយដង ដោយគណៈកម្មាធិការកណ្ដាលកោះអញ្ជើញ ។ ក្នុងករណីពិសេស មហាសន្និបាតនេះអាចប្រជុំមុនឬក្រោយពេលកំណត់ ។ ភារកិច្ចនៃមហាសន្និបាតតំណាងទូទាំងប្រទេស របស់គណបក្ស គឺពិនិត្យពិភាក្សា និងអនុម័តលើរបាយការណ៍នយោបាយរបស់គណៈកម្មាធិការកណ្ដាល អំពីសភាពការណ៍រួមរបស់គណបក្ស ហើយសំរេចកំណត់ពីគោលនយោបាយក្នុងប្រទេស ក្រៅប្រទេស និងភារកិច្ចរបស់គណបក្សតាមតំណាក់កាលនិមួយ។ បំពេញបន្ថែមឬកែសំរូលលក្ខន្តិកៈគណបក្សបោះ ឆ្នោតជ្រើសតាំងគណៈកម្មាធិការកណ្ដាលនៃគណបក្ស។

: ០៧ និក្សេខ

ពេលដែលត្រូវសំរេចនូវបញ្ហាសំខាន់ៗ តែមិនអាចបើកមហាសន្និបាតសាមញ្ញបាន គណៈ កម្មាធិការកណ្តាលនៃគណបក្សចាំបាច់បើកមហាសន្និបាតវិសាមញ្ញដែលមានសមាសភាពចូលរួមៈ គណៈកម្មាធិការកណ្តាលនៃគណបក្សមន្ត្រីដឹកនាំសំខាន់ៗគ្រប់ខេត្តក្រុងនិងក្រសួងស្ថាប័ន។

: ೬೮ ಶ್ರಚಿತಿ

ការកិច្ចរបស់គណៈកម្មាធិការកណ្ដាលនៃគណបក្ស

- 9. ដឹកនាំរាល់ការងាររបស់គណបក្សក្នុងចន្លោះពេលពីមហាសន្និបាតតំណាងមួយ ទៅមហា សន្និបាតតំណាងមួយទៀតសំដៅអនុវត្តសេចក្តីសំរេចចិត្តរបស់មហាសន្និបាត។
- ២. សំរេចរាល់បញ្ហាសំខាន់ៗ អំពីគោលនយោបាយក្នុងប្រទេស និងក្រៅប្រទេសរបស់គណបក្ស អំពីការងារកសាងគណបក្ស ការងារចាត់តាំង ការងារមន្ត្រី ការងារគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ និងថវិការបស់ គណបក្ស។
  - ៣. តាងនាមឲ្យគណបក្សក្នុងការទាក់ទងជាមួយបណ្តាបក្សនៅលើសកលលោក ។
- ៤. ត្រៀមលក្ខណៈរៀបចំប៉ើកមហាសន្និបាតតំណាងទូទាំងប្រទេសរបស់គណបក្ស។ ៦ខែម្តង ត្រូវ ផ្សព្វផ្សាយសភាពការណ៍រួមឲ្យថ្នាក់ក្រោមបានដឹងនិងលើកបញ្ហាសំខាន់ៗឲ្យថ្នាក់ក្រោមបានចូលរួមមតិ ។

: ಜಿಜೆ ಇಟ್ಟ

សន្និបាតពេញអង្គរបស់គណៈកម្មាធិការកណ្ដាល បោះឆ្នោតជ្រើសតាំងគណៈអចិន្ត្រៃយ៍គណៈ កម្មាធិការកណ្ដាល គណៈកម្មាធិការត្រូតពិនិត្យ គណៈកម្មាធិការហិរញ្ញវត្ថុ នៃគណៈកម្មាធិការកណ្ដាល ប្រធាន អនុប្រធានគណៈកម្មាធិការកណ្ដាល ប្រធានគណៈកម្មាធិការត្រូតពិនិត្យ និងប្រធានគណៈកម្មា ធិការហិរញ្ញវត្ថុនៃគណៈកម្មាធិការកណ្ដាល។

គណៈកម្មាធិការកណ្ដាលអាចតែងតាំងប្រធានកិត្តិយសឬទីប្រឹក្សានៃគណៈកម្មាធិការកណ្ដាល។ គណៈអចិន្ត្រៃយ៍នៃគណៈកម្មាធិការកណ្ដាល ដឹកនាំរាល់ការងាររបស់គណបក្សក្នុងចន្លោះពេលពី សន្និបាតពេញអង្គមួយ ទៅសន្និបាតពេញអង្គមួយទៀនៃគណៈកម្មាធិការកណ្ដាល ។ គណៈអចិន្ត្រៃយ៍នៃ គណៈកម្មាធិការកណ្ដាលត្រូវ ចាត់តាំងគណៈប្រចាំការ ដើម្បីដោះស្រាយការងារប្រចាំថ្ងៃ ។

តូនាទី ភារកិច្ច និងរបៀបរបបធ្វើការងារបេស់ប្រធានកិត្តិយស និងទីប្រឹក្សានៃគណៈកម្មាធិការក ណ្តាលនឹងមានការកំណត់ដោយឡែក។ គណៈកម្មាធិការកណ្តាលប្រជុំជាសាមញ្ញ ៦ខែម្តង ។

ខំលូន VIII តូនាទីរបស់គណបក្សចំពោះរដ្ឋ និងអង្គការសង្គម

: ආශ් නිශ්වුවෙ

គណបក្សដឹកនាំខាងនយោបាយ ដោយខិតខំចាត់តាំងអនុវត្តកម្មវិធីនយោបាយរបស់គណបក្ស ដើម្បីគ្រប់គ្រងប្រទេសជាតិ។

គណបក្សទទូលស្គាល់តូនាទីរបស់អង្គការសង្គម ដូចជា: រណសិរ្យ សមាគមយុវជន សមាគមនារី សមាគមកសិករ សហជីព ។ល។ គណបក្សជួយឧបត្ថម្ភ និងសហការជាមួយអង្គការសង្គមដើម្បីបំផុស ចលនាប្រជាជនការពារសមិទ្ធផលសង្គមជាតិ និងកសាងប្រទេសជាតិ ។ គណបក្ស និងអង្គការសង្គមផ្ដល់ ពត៌មានឲ្យគ្នាទៅវិញទៅមកអំពីមតិ និងបំណងប្រាថ្នារបស់ប្រជាជន ដើម្បីមានវិធានការដោះស្រាយទាន់ ពេលវេលា។

ខំពូន IX ការលើកសសើរនិងវិន័យ

ខាទ្រានី ២៤ :

កាសេរសើរ

សមាជិក និងអង្គការចាត់តាំងគណបក្សដែលបំពេញភារកិច្ចជូនជាតិមាតុភូមិបានល្អប្រសើរ លេច ឆ្លោរជាងគេនោះ ត្រូវបានគណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សគ្រប់ថ្នាក់សរសើរជូនង្វោន់តាមគ្រប់រូបភាព ។

: ೫೮ ಔಚ್ರಾಣ

រូបភាពវិន័យ

សមាជិក និងអង្គការចាត់តាំងគណបក្សដែលប្រព្រឹត្តល្មើសខុសឆ្គង ត្រូវទទួលពិន័យធ្ងន់ ឬ ស្រាលតាមរូបភាពដូចខាងក្រោម:

- ចំពោះសមាជិក: ស្ដីបន្ទោស ដកតូនាទី និងបណ្ដេញពីសមាជិក។
- ចំពោះអង្គការចាត់តាំងគណបក្ស: ស្ដីបន្ទោស និងរំសាយ ។

: රෙඪ ඕඅෑෑම

សមត្ថកិច្ចដាក់វិន័យ

១.ចំពោះសមាជិក:

សាខាមានសិទ្ធិសំរេចដាក់វិន័យស្តីបន្ទោសចំពោះសមាជិកធម្មតាណាដែលប្រព្រឹត្ត ល្មើសខុស ឆ្កងក្នុងក្រុបខ័ណ្ឌសាខា។

គណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សថ្នាក់លើផ្ទាល់របសសាខា មានសិទ្ធិសំរេចដាក់វិន័យស្ដីបន្ទោស ឬ ដកតូនាទីចំពោះប្រធានអនុប្រធាននិងសមាជិកគណៈកម្មាធិការសាខា។

គណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សថ្នាក់ណា ដែលមានសិទ្ធិចេញសេចក្ដីសំរេចតែងតាំង ឬយល់ព្រម ទទូលស្គាល់ គឺគណៈកម្មាធិការថ្នាក់នោះ មានសិទ្ធិសំរេចដាក់ពិន័យស្ដីបន្ទោស ឬដកតូនាទីពីសមាជិក គណៈកម្មាធិការនៃគណបក្ស។

ការដាក់ពិន័យដោយរូបភាពបញ្ចេញពីសមាជិកគណៈកម្មាធិការកណ្ដាល អាស្រ័យដោយសន្និបាត ពេញអង្គនៃគណៈកម្មាធិការកណ្ដាល តាមសំណើររបស់គណៈអចិន្ត្រៃយ៍គណៈកម្មាធិការកណ្ដាលហើយ រាយការណ៍ជូនមហាសន្និបាតតំណាងទូទាំងប្រទេសរបស់គណបក្ស។

គណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សថ្នាក់លើណា ដែលមានសិទ្ធិសំរេចបញ្ចូលជាសមាជិក គឺគណៈកម្មា ធិការនៃគណបក្សថ្នាក់នោះ មានសិទ្ធិសំរេចដាក់វិន័យបញ្ចេញពីសមាជិកចំពោះតែសមាជិកធម្មតា ។ ចំពោះសមាជិកណាដែលមានតូនាទីតាមលំដាប់ថ្នាក់អាស្រ័យដោយគណៈកម្មាធិការ នៃគណបក្សថ្នាក់ លើគ្រប់គ្រងសមាជិកនោះ ចេញសេចក្ដីសំរេចបញ្ចេញពីសមាជិក ។ ក្នុងករណីបញ្ចេញពីសមាជិក គឺត្រូវ មានការឯកភាពតិចបំផុត ២ភាគ ៣ នៃសមាជិក ឬសមាជិកគណៈកម្មាធិការនៃគណបក្ស។

២. ចំពោះអង្គការចាត់តាំងគណបក្ស

ការដាក់វិន័យដោយរូបភាពស្ដីបន្ទោសចំពោះអង្គការចាត់តាំងគណបក្ស ត្រូវបានគណៈកម្មាធិការ នៃគណបក្សថ្នាក់លើផ្ទាល់សំរេច។

ការដាក់ពិន័យដោយរូបភាពរំសាយចំពោះអង្គការចាត់តាំងគណបក្ស ត្រូវបានគណៈកម្មាធិការនៃ គណបក្សថ្នាក់លើផ្ទាល់ឯកភាព ហើយស្នើឡើងគណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សថ្នាក់លើមួយទៀតសំរេច

: ගය සියලැල

គណៈកម្មាធិការក្រូតពិនិត្យ

បង្កើតគណៈកម្មាធិការត្រូតពិនិត្យ ចាប់ពីថ្នាក់ស្រុក និងថ្នាក់ប្រហាក់ប្រហែលឡើងទៅ ។ នៅ ថ្នាក់មូលដ្ឋាននៃគណបក្សត្រូវចាត់តាំងប្រធានសាខាឲ្យទទូលបន្ទុកការងារគ្រូតពិនិត្យផ្ទាល់។

គណៈកម្មាធិការត្រត់ពិនិត្យ និងប្រធានគណៈកម្មាធិការត្រត់ពិនិត្យថ្នាក់ណា គឺអាស្រ័យដោយគ ណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សថ្នាក់នោះបោះឆ្នោតជ្រើសតាំង ហើយត្រូវបានគណៈកម្មាធិការនៃគណបក្ស ថ្នាក់លើផ្ទាល់ចេញសេចក្តីសំរេចយល់ព្រមទទូលស្គាល់ ។ អាណត្តិរបស់គណៈកម្មាធិការត្រត់ពិនិត្យ ថ្នាក់ណា គឺស្របទៅនឹងអាណត្តិគណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សថ្នាក់នោះ ។ គណៈកម្មាធិការត្រូតពិនិត្យ គ្រប់ថ្នាក់ធ្វើការក្រោមការដឹកនាំរបស់គណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សថ្នាក់និមួយៗ។

បណ្តាសមាជិកគណៈកម្មាធិការត្រូតពិនិត្យនៅថ្នាក់កណ្តាល ខេត្ត ក្រុង ស្រុក និងថ្នាក់ប្រហាក់ ប្រហែល គឺអាចរូមមានសមាជិមួយចំនួនជាសមាជិកគណៈកម្មាធិការនៃគណបក្ស និងសមាជិកមួយចំនួន ទៀតមិនមែនជាសមាជិកគណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សគ្រប់ថ្នាក់ ។ ចំពោះភារកិច្ច និងសិទ្ធិអំណាចនៃគ ណៈកម្មាធិការត្រូតពិនិត្យគ្រប់ថ្នាក់ និងកំណត់ដោយគណៈកម្មាធិការកណ្តាលនៃគណបក្ស។

ខំពូន x

ហិរញ្ញវត្ថុរបស់គណបក្ស

නැණු ක් සියු

ហិរញ្ញវត្ថុរបស់គណបក្សរួមមានទ្រព្យសម្បត្តិ និងថវិការបស់គណបក្ស ។ ហិរញ្ញវត្ថុ និងថវិការបស់ គណបក្សបានមកពីភាគទានប្រចាំខែរបស់សមាជិក និងបានមកពីប្រាក់ចំណូលផ្សេងៗទៀតរបស់គណ បក្ស ។ ចំពោះចំណូល ចំណាយ និងការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុ និងថវិការបស់គណបក្ស អាស្រ័យដោយគ ណៈកម្មាធិការកណ្ដាលកំណត់ដោយឡែក ។

: විග්වීණුල

គណៈកម្មាធិការហិរញ្ញវត្ថុ

- បង្កើតគណៈកម្មាធិការហិរញ្ញវត្ថុ ចាប់ពីថ្នាក់ស្រុក និង ថ្នាក់ប្រហាក់ប្រហែលឡើងទៅ ។ នៅថ្នាក់មូលដ្ឋាននៃគណបក្សត្រូវចាត់តាំងអនុប្រធានសាខាអោយទទួលបន្ទុកការងារហិរញ្ញវត្ថុផ្ទាល់ ។
- គណៈកម្មាធិការហិរញ្ញវត្ថុ និងប្រធានគណៈកម្មាធិការហិរញ្ញវត្ថុថ្នាក់ណា គឺអាស្រ័យដោយគណៈ
   កម្មាធិការនៃគណបក្សថ្នាក់នោះ បោះឆ្នោតជ្រើសតាំង ហើយត្រូវបានគណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សថ្នាក់
   លើផ្ទាល់ ចេញសេចក្ដីសំរេចយល់ព្រមទទួលស្គាល់ ។ អាណត្តិរបស់គណៈកម្មាធិការហិរញ្ញវត្ថុថ្នាក់ណា

គឺស្របទៅនឹងអាណត្តិរបស់គណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សថ្នាក់នោះ ។ គណៈកម្មាធិការហិរញ្ញវត្ថុគ្រប់ថ្នាក់ ធ្វើការក្រោមការដឹកនាំរបស់គណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សថ្នាក់នីមួយៗ ។

- បណ្តាលសមាជិកគណៈកម្មាធិការហិរញ្ញវត្ថុនៅថ្នាក់ កណ្តាល ខេត្ត ក្រុង ស្រុក និងថ្នាក់ប្រហាក់ ប្រហែលគឺអាចរួមមានសមាជិកមួយចំនួនជាសមាជិកគណៈកម្មាធិការនៃគណបក្ស និងសមាជិកមួយ ចំនួនទៀត មិនមែនជាសមាជិកគណៈកម្មាធិការនៃគណបក្សគ្រប់ថ្នាក់ ។ ចំពោះរចនាសម្ព័ន្ធភារកិច្ច និង សិទ្ធិអំណាចនៃគណៈនៃគណៈកម្មាធិការហិរញ្ញវត្ថុគ្រប់ថ្នាក់ នឹងកំណត់ដោយគណៈកម្មាធិការកណ្តាល នៃគណបក្ស។

ខំពូន XI

ការកែសំរូលលក្ខន្តិកៈរបស់គណបក្ស

សត្រានី ៣០ :

មានតែមហាសន្និបាតតំណាងទូទាំងប្រទេសរបស់គណបក្សទេទើបមានសិទ្ធិកែសំរូលលក្ខន្តិក: របស់គណបក្សបាន។

ខំពូន XII

ការរំលាយការរួមបញ្ចូលគ្នា និងការធ្វើសម្ព័ន្ធភាពគណបក្សនយោបាយ

មាស្រានី ៣១ :

- **១**.គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាអាចរំលាយខ្លួនឯងបាន តាមសេចក្ដីសំរេចរបស់មហាសន្និបាត តំណាងទូទាំងប្រទេសរបស់គណបក្ស ។ ក្រៅពីនេះ គ្មានសមត្ថកិច្ចណាមានសិទ្ធិរំលាយគណបក្ស ប្រជាជនកម្ពុជាបានឡើយ លើកលែងតែគណបក្សនេះត្រូវបានប្រកាសរំសាយតាមសាលក្រម ឫ សាល ដីការជាស្ថាពររបស់តុលាការ ។
- **២**. បើគណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាត្រូវបានប្រកាសរំសាយដូចមានចែងក្នុងចំណុច ១ ខាងលើនេះ ទ្រព្យសម្បត្តិគណបក្សត្រូវចាត់ចែងបែងចែកជូនសមាជិកគណបក្ស ឬ ប្រគល់ជូនរដ្ឋតាមសេចក្ដីសំរេច របស់មហាសន្និបាតតំណាងទូទាំងប្រទេសរបស់គណបក្ស ។
- **៣**. គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាត្រូវជូនដំណឹង ជាលាយលក្ខអក្សស្ដើពីការរំលាយនេះ ទៅក្រសួង មាហផ្ទៃ និង ផ្សព្វផ្សាយជាសាធារណៈ ដល់សមាជិករបស់ខ្លួន នៅក្នុងប្រទេស និងក្រៅប្រទេស ។
- ៤. គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាអាចប្រកាស្យមបញ្ចូលគ្នាជាមួយគណបក្សនយោបាយផ្សេងទៀត បានតាមសេចក្តីសម្រេចរបស់មហាសន្និបាតតំណាងទូទាំងប្រទេសរបស់គណបក្ស។
- ៥. គណបក្សប្រជាជនកម្ពុជាអាចធ្វើសម្ព័ន្ធភាពទ្វេភាគី ឫពហុភាគីជាមួយគណបក្សនយោបាយ ដទៃទៀតបានដោយសេរីតាមការសំរេចរបស់ គណ:អចិន្ត្រៃយ៍ នៃគណ:កម្មាធិការកណ្ដាល ។

តយៈអសិច្ចាន្និសាមសាលាមួយ ∧ ខែមហាតម្លាំ ខេត្ត សាលាមួយ សាលាមេខាយ សាលាម្ចាំ សាលាមួយ សាលាមួយ សាលាមួយ សាលាមួយ សាលាមួយ សាលាមួយ សាលាមួយ សាលាម្ចាំ សាលាមួយ សាលាម